

11/2025 (421)

MEDIUM

egzemplarz bezpłatny ISSN 1425-9397

Gazeta Dolnośląskiej Izby Lekarskiej

Konferencja stomatologiczna MOSTY WIEDZY

s. 42

ROZMOWY MEDIUM

Problemy psychiczne
dzieci i młodzieży.
Jak pomóc

6

WYDARZENIA

33. Międzynarodowy
Kongres MWIA
w Kairze z członkinią
DIL

23

HOBBY I PASJE

Młodzi muzykujący
medycy.
Dwa światy –
medycyny i nauki

44

HISTORIA

50 lat temu...
Sukces lekarzy
w leczeniu wrodzonej
wady serca

47

WROCŁAW
20-21.11.2025

KONFERENCJA
LEKARZ JAKO AUTOR I BOHATER
LITERACKI VI
MEDYCyna I DZIECKO

KOMITET NAUKOWY I ORGANIZACYJNY

prof. Edward Białek
Uniwersytet Wrocławski

prof. Andrzej Wojnar
Komisja Kształcenia DRL

dr hab.
B. Bruziewicz-Mikłaszewska
*Ośrodek Pamięci
i Dokumentacji Historycznej DIL*

dr Dariusz Lewera
*Polskie Towarzystwo
Historii Nauk Medycznych*

Do udziału w konferencji zapraszamy historyków medycyny, ekspertów z zakresu bioetyki, medycyny narracyjnej, humanistyki medycznej, literaturoznawców, filmoznawców, historyków sztuki i przedstawicieli innych dyscyplin. Przedmiotem badań może być działalność badaczy i praktykujących medyków, którzy wnieśli znaczący wkład w rozwój specjalizacji lekarskich takich jak: chirurgia dziecięca, choroby płuc dzieci, endokrynologia i diabetologia dziecięca, gastroenterologia dziecięca, kardiologia dziecięca, nefrologia dziecięca, neonatologia, neurologia dziecięca, onkologia i hematologia dziecięca, otorynolaryngologia dziecięca, pediatria, położnictwo i ginekologia, psychiatria dzieci i młodzieży, stomatologia dziecięca, urologia dziecięca i inne. Analizowane mogą być teksty kultury problematyzujące relacje małego pacjenta z personelem medycznym i organizatorami procesu terapeutycznego, albo postawy i zachowania dziecka w obliczu choroby i śmierci w estetycznych wizjach pisarzy, twórców filmowych i artystów plastyków.

TERMIN NADSYŁANIA PRAC - 31 sierpnia 2025

MIEJSCE OBRAD

sale wykładowe DIL, Wrocław, al. Matejki 6

Uniwersytet
Wrocławski

więcej informacji

+48 536 555 350

+48 791 663 339

odwiedź stronę internetową

www.pthmif.pl

UWAGA – kolportaż Gazety DIL „Medium”

Szanowni Czytelnicy,

17 listopada 2022 r. Uchwałą nr 130/2022 Dolnośląskiej Rady Lekarskiej podjęto decyzję o kontynuowaniu wydawania wersji papierowej Gazety DIL „Medium”. Jeżeli chcą Państwo otrzymywać „Medium” tylko w formie elektronicznej, prosimy o poinformowanie o tym drogą e-mailową: kolportaz@dilnet.wroc.pl bądź za pośrednictwem poczty tradycyjnej na adres: Dolnośląska Izba Lekarska, Redakcja „Medium”, ul. Kazimierza Wielkiego 45, 50-077 Wrocław. Wersja elektroniczna jest dostępna na stronie <https://medium.dilnet.wroc.pl>

Zwracamy się z prośbą do tych Czytelników, którzy – mimo wyrażenia takiej chęci – nie otrzymują wydania papierowego „Medium” albo nie otrzymali konkretnych wydań czasopisma, aby zechcieli o tym nas poinformować e-mailowo pod adresem: redakcja@dilnet.wroc.pl. Dziękujemy.

W NUMERZE

INFORMATOR DIL

Komentarz aktualny

ROZMOWY MEDIUM

Problemy psychiczne dzieci i młodzieży

Z PORADNIKA PSYCHOPRAKTYKA

Siła autorytetu – Stanley Milgram – z cyklu słynne eksperymenty

Komisja Etyki Dolnośląskiej Rady Lekarskiej (KEDRL) 1990-2025

KOMUNIKATY

NOWOCZESNE TECHNOLOGIE W PEDIATRII – OD TEORII DO PRAKTYKI

Symposium w Dolnośląskiej Izbie Lekarskiej, 8 listopada 2025 r.

Warto skorzystać z doradztwa podatkowego

– bezpłatnie dla członków DIL

Flamenco i taniec orientalny

Zapraszamy na zawody PADLA

W ciszy rodzi się przemiana. Wystawa „Niemy chór”

kolektywy 4 WYmiary

JUBILEUSZOWY V REAKTYWOWANY STRESSOWY ZŁĄZ

MEDYKA RUSZY PO RAZ KOLEJNY W 2026 ROKU!!!

WYDARZENIA

W drodze do Śląskiej Jerozolimy

Koncert Charytatywny na rzecz Ochrony Kotów

„Dźwięki Baśni” zachwyciły słuchaczy

Rajd Lekarza w Miliczu – zdrowo i eko zajadę daleko!

XXIX Międzynarodowy Kongres Polskiego Towarzystwa

Kardiologicznego

33. Międzynarodowy Kongres MWIA (Medical Women

International Association) w Kairze

Wydział Medyczny PWR doceniony

Grand Prix PhotoArtMedica dla dr. Kazimierza Pichlaka

Najwyższe odznaczenie Uniwersytetu Medycznego

we Wrocławiu dla prof. Krzysztofa Simona

Mistrzowski tytuł Moniki Skrzypiec-Spring

Przychodzi prokurator do lekarza.

Ujawniamy nieznaną kulisy głośnej sprawy

II Konferencja Sekcji Kardiologii Polskiego Towarzystwa

Kardiologicznego

COLLEGIUM WITELONA W LEGNICY

WYRÓŻNIENIA DLA PROF. GRAŻYNY DUREK

I PROF. KRZYSZTOFA WRONECKIEGO

Konferencja „Medycyna bólu 2025”

XII Dzień Ludwika Hirszfelda w Instytucie Immunologii

i Terapii Doświadczalnej PAN

„Przewodnik po duszy medycyny”

Z DELEGATURY WAŁBRZYSKIEJ

Wałbrzyska Jesień Pediatryczna

Akademia Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu

zainauguowała nowy Rok Akademicki

4

5

6

9

12

11

14

15

15

16

16

17

20

20

21

22

23

24

25

26

27

33

34

34

36

37

38

Zjazd Absolwentów Akademii Medycznej we Wrocławiu

Wydział Lekarski, Rocznik 1985

Tak było na wycieczce do Czech

Wałbrzyscy lekarze seniorzy zwiedzają Dolny Śląsk

i nadal są aktywni nie tylko zawodowo

STOMATOLOGIA

Konferencja MOSTY WIEDZY

HOBBY I PASJE

Młodzi medycy z pasją

HISTORIA

50 lat temu... Kardiologiczny challenge i sukces, który zmienił

historię naturalną pewnej sinicznej wady wrodzonej serca

70 lat działalności klinicznej i naukowej Katedry i Kliniki

Chirurgii Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich

we Wrocławiu cz. 1

KULTURALNIK LEKARSKI

DOBRA LEKTURA „Złotowłosa”

DOBRA LEKTURA „Homo Digitalis. Jak internet pożera

nasze życie?”

WARTO PRZECZYTAĆ „Dopamina. Jak kreować dobre nawyki,

by nie uzależnić się od dopaminowych strzałów”

SPOTKAJ SIĘ Z KULTURĄ. WYDARZENIA KULTURALNE

„Tajny Zamek Czocho” – weekend pełen tajemnic i historii

„Cieplice oczami Pi-Artu” – nowa wystawa w Muzeum

Przyrodniczym w Jeleniej Górze

XIII Dolnośląski Festiwal Muzyczny – koncerty listopad–grudzień 2025

„Spadek” – wystawa w Studio BWA Wrocław

Pomruk salonów

Zapiski emeryta „AKADEMIA SMORGOŃSKA”

Silva rerum medicarum veterum

PRAWO I MEDYCyna

Z wokandy Okręgowego Sądu Lekarskiego we Wrocławiu

Nowe przepisy prawne

PRO MEMORIA

Wspomnienie: Prof. dr hab. Zbigniew Rajchel

Wspomnienie: Prof. dr hab. Janusz Patkowski

Pro Memoria

DOKUMENTY WEWNĘTRZNE

Zjazdy absolwentów

Uchwały Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej

z dnia 18 września 2025 r.

Uchwały Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej

z dnia 9 października 2025 r.

KONFERENCJE I SZKOLENIA

OGŁOSZENIA

CZAS NA RELAKS

39

40

41

42

44

47

50

53

53

54

54

55

55

55

56

57

57

58

61

64

65

65

67

69

69

70

77

78

Wydawca: Dolnośląska Izba Lekarska, 50-077 Wrocław,
ul. Kazimierza Wielkiego 45, tel. 71 798 80 50, fax 71 798 80 51,
redakcja: 71 798 80 80, e-mail: redakcja@dilnet.wroc.pl
PKO BP SA: 62 1020 5242 0000 2402 0349 0570

Zdzisława Michalska – redaktor naczelna
e-mail: redakcja@dilnet.wroc.pl, kom. 535 814 903

Grzegorz Ociepa – kierownik

Aleksandra Kołodziejczyk – sekretarz redakcji

Kateryna Vakhovska – skład i łamanie wydania

Kolegium redakcyjne:

Andrzej Wojnar – przewodniczący,

Małgorzata Niemiec – zastępca przewodniczącego,

Barbara Bruziewicz-Mikłaszewska, Patrycja Drozdok,

Katarzyna Jungiewicz-Janusz, Bożena Kaniak, Andrzej Kierzek,

Alicja Marczyk-Felba, Dorota Radziszewska, Iwona Świętowska,

Krzysztof Wronecki, Paweł Wróblewski

Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń, reklam. Nie zwraca
materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo do skracania
i adiacji tekstów, opracowania redakcyjnego oraz zmian w ty-
tułach.

Okladka: Kateryna Vakhovska

Fot. na okładce : Z.M.

Numer zamknięto 24 października 2025 r.

Druk: Drukarnia Tolek,

ul. Żwirki i Wigury 1, 43-190 Mikołów, tel. 694 490 213

NOWI DOKTORZY

Uchwałą Rady Dyscypliny Nauki Medyczne Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu 25 września 2025 r. stopień naukowy doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne uzyskali:

1. lek. Sara Małgorzata Zięba
2. lek. Ewa Winiarska
3. lek. Artur Marcin Małyszczak
4. lek. dent. Michał Wajda

Uchwałą Rady Dyscypliny Nauki Medyczne Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu 25 września 2025 r. stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne uzyskał:

1. dr Jacek Piotr Calik

Wybieramy delegatów na X kadencję DIL

Głosowanie w poszczególnych rejonach wyborczych trwa do 31 października 2025 r.

Sprawdź termin głosowania w Twoim rejonie na stronie internetowej DIL www.dilnet.wroc.pl/wybory-x-kadencji/glosowania-w-rejonach-wyborczych/

Głosowanie na kandydatów na delegatów odbywa się w jednym z 3 wybranych trybów:

- elektronicznym,
- korespondencyjnym,
- osobistym w lokalu wyborczym.

Każdy członek rejonu wyborczego, w którym zgłoszono kandydata, otrzymał pakiet do głosowania korespondencyjnego. W pakiecie oprócz karty do głosowania i instrukcji głosowania we wszystkich trzech trybach, zawarta jest również informacja o miejscu i dacie otwarcia lokalu wyborczego, gdzie możliwe będzie zagłosowanie w trybie osobistym.

Zachęcam wszystkich do udziału w wyborach i wybrania swoich delegatów. To oni będą nas reprezentować w samorządzie lekarskim X kadencji.

lek. med. Małgorzata Niemiec

Biuro DIL

pon. śr. pt. 8.00-15.30
wt. 8.00-16.30, czw. 8.00-17.00
ul. Kazimierza Wielkiego 45,
50-077 Wrocław, dil@dilnet.wroc.pl
p.o. dyrektor Biura DIL
mgr Jacek Bondyra
tel. 71 798 80 50, -52, -54
zastępca dyrektora Biura DIL ds. Zarządzania
Nieruchomościami i Archiwum
mgr Maria Danuta Jarosz, tel. 600 046 202
Sekretariat
inż. Magdalena Smolis – starszy specjalista
tel. 71 798 80 50, fax 71 798 80 51
mgr Małgorzata Onufrzak
– starszy specjalista, tel. 71 798 80 54
mgr Katarzyna Krutty – starszy specjalista
tel. 71 798 80 52
Księgowość
mgr Urszula Majchrzak – **zastępca dyrektora**
Biura DIL ds. finansowych
tel. 71 798 80 87
mgr Halina Rybacka – starsza księgowa tel.
71 798 80 70
mgr Katarzyna Nowak – starsza księgowa
tel. 71 798 80 72
Składki na rzecz DIL/ wpłaty i wypłaty
Agata Gajewska – starszy specjalista
tel. 71 798 80 65
lic. Barbara Maciążek – starszy specjalista
tel. 71 798 80 83
Komórka placowo-kadrowa
mgr Joanna Mańturzyk – kierownik
tel. 71 798 80 73
Ośrodek Pamięci i Dokumentacji Historycznej
mgr Jacek Bondyra tel. 71 798 80 86
Komisja Stomatologiczna
Joanna Wojtowicz – starszy specjalista
tel. 71 798 80 54
Komisja Rewizyjna
mgr Katarzyna Nowak – specjalista,
tel. 71 798 80 52
Komisja Współpracy Międzynarodowej
lic. Aleksandra Shcherbak – specjalista,
tel. 71 798 80 95
Pośrednictwo pracy
mgr Aleksandra Kołodziejczyk
tel. 71 798 80 80
Rejestr Lekarzy i Prywatnych Praktyk Lekarskich
Krystyna Popiel – p.o. kierownik rejestru
tel. 71 798 80 55
mgr Anna Piasecka – starszy referent
tel. 71 798 80 56
mgr Agata Sobarińska – starszy specjalista
tel. 71 798 80 82
Jolanta Dążek – starszy referent,
tel. 71 798 80 57
mgr Joanna Żak – starszy specjalista
tel. 71 798 80 60
mgr Iryna Sokoliuk – starszy referent
tel. 71 798 80 61
Dokumentacja po zmarłych lekarzach
Ewa Świerka – starszy specjalista
tel. 71 798 80 71
lic. Aleksandra Chrzęścik – specjalista
mgr inż. Justyna Słomian – specjalista
Lekarska Kasa Pomocy Koleżeńskiej
Ewa Świerka – starszy specjalista
tel. 71 798 80 71
wt., śr. 8.00-14.00; czw. 8.00-16.00
Konto Kasy Pomocy Koleżeńskiej
BGŻ O/Wrocław
64 2030 0045 110 0000 0035 5040
Komisja Kształcenia
komisja.kształcenia@dilnet.wroc.pl
mgr Małgorzata Krupa-Mączka
– starszy specjalista
tel. 71 798 80 81
Patrycja Malec – starszy specjalista
tel. 71 798 80 68
pon.-pt. 8.00-15.00
Kursy do stażu podyplomowego
staz@dilnet.wroc.pl
mgr Małgorzata Krupa-Mączka
– starszy specjalista, tel. 71 798 80 81

Komisja Bioetyczna
Joanna Wojtowicz – starszy specjalista
tel. 71 798 80 74
Komisja Etyki
mgr inż. Justyna Słomian – specjalista
tel. 71 798 80 64
Komisja Sportu, Turystyki i Rekreacji
Renata Czajka – starszy specjalista
tel. 71 798 80 66
Koło Lekarzy Seniorów DIL
Renata Czajka – starszy specjalista
tel. 71 798 80 66
Zespół Radców Prawnych
mec. Beata Kozyra-Lukasiak
koordynator zespołu
pon.-śr. 13.00-15.00
mec. Monika Huber-Lisowska
tel. 71 798 80 62
śr., pt. 9.30-13.00, wt., czw. 10.30-14.00
Biuro Rzecznika
Odpowiedzialność Zawodowej
mgr Ewa Bielonińska – kierownik
tel. 71 798 80 77
Anna Pankiewicz – starszy specjalista
tel. 71 798 80 78
Marzena Majcherkiewicz – starszy specjalista
tel. 71 798 80 76
mgr Angelika Bebniańek
– starszy specjalista
tel. 71 798 80 75
Biuro Okręgowego Sądu Lekarskiego
dr Aleksandra Stebel – kierownik
tel. 71 798 80 96
mgr Patrycja Muszyńska-Banaszek
– radca prawny
mgr Marta Wawrzyniak
– starszy specjalista
tel. 71 798 80 79
Informacja o ubezpieczeniach
Renata Czajka – starszy specjalista
tel. 71 798 80 66
Jolanta Kowalska-Jóźwik
– starszy specjalista, tel. 71 798 80 58
Informatycy
inż. Wiktor Wołodkiewicz, tel. 71 798 80 84
inż. Grzegorz Olszanowski, tel. 71 798 80 85
Filie biura w delegaturach
Wrocław
Wiceprezes DRL
ds. Delegatury Wrocławskiej
Bożena Kaniak, wt. 13.00-14.00
Jelenia Góra
Wiceprezes ds. Delegatury Jeleniogórskiej
Barbara Polek, wt. 10.00-11.30
ul. 1 Maja 27, 58-500 Jelenia Góra
tel./fax 75 753 55 54
Jolanta Franc-Poniatowska – obsługa biura
poniedziałek 11.00-16.00,
wtorek 9.30-14.30,
środa 9.00-14.00,
czwartek 11.30-16.30,
dil_jeleniagora@dilnet.wroc.pl
Wałbrzych
Wiceprezes ds. Delegatury Wałbrzyskiej
Dorota Radziszewska, wt. 15.00-16.00
ul. Moniuszki 1/1, 58-300 Wałbrzych
Beata Czołowska – specjalista
tel. 74 665 61 62
pon.-czw. 9.00-17.00, pt. 9.00-13.00
dil_walbrzych@dilnet.wroc.pl
Legnica
Wiceprezes ds. Delegatury Legnickiej
Ryszard Kępa, wt. 15.00-16.00
pl. Słowiański 1, 59-220 Legnica
tel. 76 862 85 76
Krystyna Krupa – specjalista
pon.-pt. 8.00-15.00, wt. 8.00-16.00
dil_legnica@dilnet.wroc.pl
Koła terenowe DIL, Komisja Społeczna
Patrycja Malec – starszy specjalista
tel. 71 798 80 68
e-mail: patrycja.malec@dilnet.wroc.pl
Stowarzyszenie Lekarzy Dolnośląskich
mgr Jacek Bondyra
tel. 71 798 80 86

NASZE PATRONATY

Patronat Honorowy
Konferencja naukowa
„Leczenie bólu przewlekłego”
Wrocław, 21 listopada 2025 r.

Patronat Honorowy
Piąta Interdyscyplinarna Wrocławska
Konferencja Ogólnopediatryczna
Wrocław, 19-22.03.2026 r.

Patronat Honorowy
Kurs Masterclass z zakresu Mechanicznego
Diagnozowania i Terapii (MDT)
Wrocław, 21-22.03.2026 r.

TERMINY DYŻURÓW

Prezes DRL Paweł Wróblewski

przyjmuje po uprzednim
uzgodnieniu z sekretariatem,
tel. 71 798 80 50, -52, -54

Wiceprezes DRL ds. stomatologii

Alicja Marczyk-Felba

przyjmuje po uprzednim umówieniu się
tel. 71 798 80 52, -54

Wiceprezes DRL ds. kształcenia Andrzej Wojnar

przyjmuje po uprzednim uzgodnieniu
z sekretariatem,
tel. 71 798 80 50, -52, -54

Sekretarz DRL Małgorzata Niemiec

czwartek 15.15-17.00

Skarbnik Janusz Wróbel

wtorek, czwartek 12.00-14.00

Pełnomocnik ds. zdrowia lekarzy i lekarzy dentystów

Aleksander Błaszczyk

tel. 603 877 518

Ośrodek Pamięci i Dokumentacji Historycznej

Barbara Bruziewicz-Mikłaszewska

czwartek 10.00-12.00

Delegatura Wrocławska

Wiceprezes DRL Bożena Kaniak

wtorek 13.00-14.00

Delegatura Jelenia Góra

Wiceprezes DRL Barbara Polek

wtorek 10.00-11.30

Delegatura Legnica

Wiceprezes DRL Ryszard Kępa

wtorek 15.00-16.00

Delegatura Wałbrzych

Wiceprezes DRL Dorota Radziszewska

wtorek 15.00-16.00

Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej

Marek Kaźmierczyk

środa 13.00-15.00

Przewodniczący Okręgowego Sądu Lekarskiego

Jan Spodzieja

czwartek 13.00-15.00

Dyżur RODO i ws. EDM

inż. Maciej Koziejko udziela porad
wyłącznie drogą elektroniczną,
e-mail: iodo@dilnet.wroc.pl

Przynależność do Dolnośląskiej Izby
Lekarskiej jest warunkiem skorzystania
z porady. Podczas kontaktu prosimy
o podanie numeru PWZ.

KOMENTARZ AKTUALNY

Fot. z archiwum PWZ.

Pierwszy etap wyborów do władz kolejnej kadencji samorządu lekarskiego już praktycznie za nami. Do końca miesiąca wybrani zostaną ostatni delegaci na Okręgowy Zjazd Lekarzy – najwyższą władzę lokalną naszego samorządu zawodowego. Ale już dziś wszystko wskazuje na to, że w pierwszej turze wyborów przekroczymy wymaganą regulaminem wyborczym liczbę delegatów umożliwiającą zwołanie zjazdu sprawozdawczo-wyborczego, nie będzie więc konieczności obligatoryjnego organizowania kolejnych tur wyborów. To ważne, bo niestety nasz wyborczy regulamin, delikatnie mówiąc, nie jest doskonały i właściwie do końca nie ma pewności, jak ta druga tura miałaby wyglądać. A przy czyjejś złej woli mogłoby dojść do sporego zamieszania w przypadku próby podważenia ich prawidłowości. Oczywiście, jeśli komuś nie udało się uzyskać kworum wymaganego do ważności wyborów w jego okręgu wyborczym, jest możliwość ogłoszenia drugiej tury na wniosek zainteresowanych, ale ich ewentualne skuteczne oprotestowanie nie opóźni planowanego, marcowego zjazdu. Ta data też jest niezwykle istotna, bo zgodnie z nowym regulaminem wyborczym zjazdu regionalne muszą się odbyć do końca marca przyszłego roku. Jeśli się w którejś izbie opóźnią, to nie będzie miała swojej reprezentacji na zjeździe krajowym. Reasumując, dziękuję wszystkim, którzy zaangażowali się w wybory, startując w nich oraz tym, którzy oddali swoje głosy. Zmiana regulaminu spowodowała, że dla osoby na co dzień nie zaangażowanej w samorząd, wcale nie było łatwo oddać prawidłowo głos. Niestety, poczta zawiodła po raz kolejny. Listy dochodziły z dużym opóźnieniem, albo nie docierały wcale do adresatów, tak więc trzeba było się napracować, żeby zdobyć wymaganą liczbę głosów. Okazało się, że najprostsze i najszybsze było chyba jednak głosowanie elektroniczne, a najlepszym sposobem dotarcia z informacją do wyborców był osobisty kontakt. Tak więc przy okazji odnowiły się dawne znajomości i kto wie, czy to nie najważniejszy efekt wyborczych kampanii...

W poprzednim numerze „Medium” mogliśmy przeczytać artykuł o problemach psychicznych lekarzy weterynarii. W związku ze znaczącą liczbą samobójstw w tej grupie zawodowej Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna postanowiła zdiagnozować to zjawisko, o szczegółach możecie przeczytać na naszych łamach. Okazuje się jednak, że podobne problemy nękają także lekarzy medycyny. Z najnowszego raportu WHO „Zdrowie psychiczne pielęgniarek i lekarzy” wynika, że w ciągu ostatniego roku 1/3 lekarzy i pielęgniarek doświadczyła przemocy psychicznej lub gróźb, 1/10 – przemocy fizycznej lub molestowania, 1/4 pracuje ponad 50 godzin tygodniowo, 1 na 3 zmagają się z objawami depresji lub lęku, myśli samobójcze pojawiają się u 18 proc. medyków i 26 proc. pielęgniarek. Okazuje się, że powodem tego stanu jest nie tyle stres związany z niezwykle trudnymi przecież relacjami lekarz-pacjent, ale warunki naszej pracy: obciążenie godzinowe, nadmiar dyżurów, narastające poczucie zagrożenia z jednej strony wynikające z narastającej agresji, a z drugiej – warunków pracy i systemu odpowiedzialności zawodowej oraz karnej. Myślę, że w Polsce jest to szczególnie dotkliwie, bo niedofinansowanie systemu opieki zdrowotnej i brak jakichkolwiek działań mających poprawić jego funkcjonowanie rodzi dramatyczne problemy w procesie leczenia, zaś system prawny nastawiony jest na zemstę za ewentualne niepowodzenie w terapii a nie na rekompensatę ewentualnej szkody. To powoduje, że coraz mniej lekarzy chce podejmować „pozwogenne” specjalizacje, czy pracować w coraz bardziej niebezpiecznych i stresogennych placówkach szpitalnych. Niestety, ta sytuacja narasta od lat i jak już widać zmiana władzy nic nie zmieniła – dalej na tapecie są tematy zastępcze: zarobki lekarzy. Ale to już temat na osobny komentarz.

Paweł Wróblewski
Prezes DRL

Problemy psychiczne dzieci i młodzieży

W jaki sposób skutecznie zapewnić wsparcie młodym ludziom, którzy mają problemy psychiatryczne? Co zrobić, by zniknęły kolejki do ośrodków niosących taką pomoc? Czy reforma opieki psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży przyniosła pożądane efekty? Mówi o tym dr hab. n. med. Monika Szewczuk-Bogusławska, dolnośląska konsultant wojewódzka w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży, z którą rozmawia Agata Grzelińska.

Agata Grzelińska: Coraz częściej słychać, że rośnie liczba dzieci i młodzieży, które mają rozmaite problemy psychiczne wymagające fachowej pomocy. Ale niesienie pomocy utrudniają kłopoty z dostępnością specjalistycznego wsparcia psychiatrycznego – brakuje specjalistów i odpowiednich ośrodków.

Monika Szewczuk-Bogusławska: Rzeczywiście, mamy informacje epidemiologiczne dotyczące tego, jak wiele dzieci do ukończenia 18. roku życia ma różnego typu zaburzenia psychiczne. Dane z różnych części świata (w tym z Polski) pokazują, że około 13-20% z nich na jakimś etapie swojego życia ma zaburzenia psychiczne. W grupie tych zaburzeń istnieją takie, które wymagają specjalistycznej interwencji – mam na myśli nie tylko wsparcie psychologiczne, ale interwencję długoterminową, psychoterapeutyczną, a często też psychiatryczną. W przypadku zaburzeń ze spektrum autyzmu, ADHD, depresji, niektórych zaburzeń lękowych, zaburzeń obsesyjno-kompulsyjnych, zaburzeń odżywiania (takich, jak jadłowstręt czy bulimia), zaburzeń afektywnych dwubiegunowych czy schizofrenii konieczna jest nie tylko diagnoza psychiatrii dziecięcego, ale bardzo często również niezbędne wdrożenie leczenia farmakologicznego. Zatem pytanie o dostępność psychiatrów dziecięcych wydaje się niezwykle istotne.

Jeżeli chodzi o liczbę psychiatrów w Polsce, to aktualnie mamy ich ponad 500. Mówiąc bardziej precyzyjnie, jak informuje platforma Mapy Potrzeb Zdrowotnych, w roku 2023 było nas, psychiatrów dzieci i młodzieży 513. Ta liczba zmienia się oczywiście po każdej sesji egzaminacyjnej, kiedy psychiatrów dziecięcych przybywa. Rośnie też systematycznie liczba młodych lekarzy zainteresowanych tą specjalizacją. W naszym województwie specjalistów jest już więcej niż 50, co oznacza, że na 100 tysięcy osób przypada statystycznie 1,7 psychiatry dziecięcego. To bardzo

dobry wskaźnik w porównaniu z całym krajem, bo jako województwo jesteśmy prawdopodobnie na trzecim miejscu po Mazowszu i Małopolsce, a mniej więcej na takim samym poziomie jak województwo łódzkie. Natomiast zgadzam się z tym, o czym pani powiedziała, że dostępność do świadczeń nie jest satysfakcjonująca.

Z czego w takim razie wynikają problemy z dostępem do tych specjalistów?

– Myślę, że w dużej mierze wynika to ze specyfiki tej dziedziny – większość lekarzy specjalizujących się w psychiatrii dzieci i młodzieży pracuje w sektorze prywatnym. To sprawia, że dostępność do świadczeń refundowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia jest niedostateczna i niesatysfakcjonująca. Doskonale zdajemy sobie sprawę z tego, że po to, by skorzystać z opieki ambulatoryjnej, trzeba czekać w kolejce. Ten czas oczekiwania jest bardzo różny, ale zwykle liczy się w miesiącach...

Kilka słów chcę też powiedzieć o kolejkach do oddziałów stacjonarnych, o których pani wspomniała. Owszem, one się zdarzają – mimo sporej liczby tych oddziałów (aktualnie w województwie dolnośląskim działa pięć takich oddziałów). Zwykle czas oczekiwania na przyjęcie planowe to rząd kilku miesięcy, tylko w niektórych oddziałach nieco krócej niż miesiąc lub dwa. To, rzecz jasna, i tak za długo, bo oddział powinien dysponować miejscami „na już” – w związku z nagłymi przypadkami, gdy do izby przyjęć trafia np. dziecko zagrożone samobójstwem, powikłaniami związanymi z jadłowstrętem psychicznym, czy takie, dla których nie mamy skutecznego leczenia ambulatoryjnego (kiedy potrzebna jest obserwacja całodobowa, czyli głębsza diagnostyka). Tak naprawdę szpital powinien dysponować miejscami „pilnymi” – nie za dwa dni, nie za miesiąc, tylko w momencie, kiedy przyjeżdża pacjent potrzebujący pomocy. Zdarza się jednak, że miejsc

Fot. z archiwum UMW

dr hab. n. med. Monika Szewczuk-Bogusławska

specjalista psychiatrii i psychiatrii dzieci i młodzieży. Adiunkt w Katedrze i Klinice Psychiatrii UM we Wrocławiu. Od 2016 r. dolnośląska konsultant wojewódzka w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży

pilnych brakuje w całym województwie i pacjent musi czekać czasami kilka tygodni na tzw. nagłe przyjęcie. Problem jest więc poważny i rozwiązanie go powinno nastąpić jak najszybciej. Ale, szczerze mówiąc, na razie nie jesteśmy w stanie znaleźć odpowiedniej strategii, która pozwoliłaby się z tym uporać... Dzieje się tak właśnie z tego względu, że dzieci wymagających pomocy z powodów związanych z zagrożeniem życia jest bardzo dużo!

Dużo mówi się też o tym, że ostatnia reforma psychiatrii dzieci i młodzieży zmieniła sytuację na korzyść pacjentów...

– To bardzo istotna kwestia – reforma zaczęła się kilka lat temu. System cały czas ewoluuje wokół pewnej koncepcji, która ma na celu przesunięcie ciężaru opieki zdrowotnej w sferze psychiatrii dzieci i młodzieży na świadczenia, które są realizowane przez wykwalifikowanych psychologów bądź psychoterapeutów. Dlatego w tej sferze powstały trzy poziomy referencyjne. Pierwszy – to ośrodki środowiskowej pomocy psychologicznej i psychoterapeutycznej, w których nie pracują psychiatrzy, a właśnie psycholodzy, psychotera-

peuci, specjaliści psychoterapii dzieci i młodzieży, terapeuci środowiskowi. Są to więc osoby, których zadaniem jest szybka identyfikacja problemu, ocena funkcjonowania dziecka, wstępna ocena jego stanu psychicznego i podejmowanie decyzji o tym, jaki rodzaj świadczeń powinien być wdrożony. W ośrodkach tych zapada decyzja, czy jest konieczność oddziaływań wyłącznie wobec dziecka, czy też wsparcia potrzebuje cała rodzina (co tak naprawdę bywa fundamentalne dla procesu leczenia zaburzeń psychicznych dzieci i młodzieży). Na tym etapie podejmowana jest również decyzja, czy potrzebna będzie konsultacja psychiatry dziecięcego i przejście pod jego opiekę.

A czy poradnie psychologiczno-pedagogiczne też są na tym pierwszym poziomie?

– Nie, to są zupełnie inne placówki. Pierwszy poziom referencyjny to ośrodki środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży. To jest zupełnie coś innego niż poradnia psychologiczno-pedagogiczna. Jest to ta struktura, która powstała w efekcie wspomnianej reformy. Jej stworzenie było podstawowym celem zmian – żeby zaopiekować się pacjentami, którzy ustawiali się w długiej kolejce do psychiatry. A istotą reformy było to, by pacjenci najpierw szybko trafiali do środowiskowej opieki.

Można powiedzieć, że to trochę taki psychologiczny triaż.

– W pewnym sensie tak, ale nie tylko, bo są to ośrodki, które oferują pomoc „na już”. Rzeczywiście, jak pani to ujęła, w pewnym sensie jest to triaż, czyli wstępna ocena funkcjonowania, ale ośrodki mają również za zadanie oddziaływania psychologiczne, psychoterapeutyczne, środowiskowe. Tam pracują ludzie, którzy są terapeutami środowiskowymi, którzy mogą też być od razu oddelegowani do pracy w środowisku dziecka, np. w domu czy szkole. Te osoby mają także wstępnie identyfikować problemy, z którym pacjent się zgłasza. Takich centrów mamy w Polsce naprawdę bardzo dużo.

Gdzie w takim razie jest miejsce psychiatry dziecięcego?

– Jest na poziomie drugim referencyjnym – to poradnie zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży, które istniały już wcześniej. Tam, poza zespołem psychologicznym, pracują również psychiatry dziecięcy. Ten drugi poziom referencyjny jest często połączony z oddziałem dziennym psychiatrycznym dla

dzieci i młodzieży, a więc takim, do którego w ciągu dnia przychodzi dziecko czy osoba w wieku adolescencji. W oddziałach dziennych są wobec pacjenta stosowane różnego rodzaju strategie terapeutyczne: psychologiczne, psychoterapeutyczne, treningi umiejętności społecznych, terapie grupowe, działają grupy psychoedukacyjne dla rodziców, prowadzona jest terapia rodzin. Po zakończeniu tych zajęć terapeutycznych dziecko wraca do domu. Bardzo często takie ośrodki na drugim poziomie referencyjnym są połączone ze szkołą. Takim miejscem jest na przykład oddział psychiatryczny dla dzieci i młodzieży, który mieści się przy Centrum Neuropsychiatrii Neuromed przy ul. Białowieskiej we Wrocławiu czy Oddział Dzienny przy Wojewódzkim Szpitalu im. Gromkowskiego – tam działają normalne szkoły.

Jak to działa?

– Dziecko przychodzi rano do szkoły, ma normalne lekcje. W trakcie tych zajęć w przerwach są zaplanowane godziny na terapię. Po lekcjach mały pacjent wraca do domu. Są oddziały (na przykład takie, jak ten na ul. Białowieskiej we Wrocławiu), które mają zarówno szkołę podstawową, jak i średnią.

A co z ostatnim, trzecim poziomem referencyjności?

– W tym przypadku poza oddziałem dziennym i poradnią zdrowia psychicznego jest jeszcze oddział stacjonarny. Jest tam więc oferowana pełna gama świadczeń w zakresie psychiatrii. Pacjent nie tylko może być w oddziale dziennym, ale też w opiece stacjonarnej – mam na myśli normalną hospitalizację.

Jest raport NIK z 2024 roku, który mówi, że liczba nieletnich na takich oddziałach rośnie, a kolejki się wydłużają. Z dokumentu wynika, że brakuje współpracy między różnymi instytucjami zajmującymi się wsparciem rodziny i dzieci. Pojawia się tam też uwaga, że dzieci i młodzież na tych oddziałach przebywają, chociaż nie powinny.

– Jeżeli chodzi o same wskazania do hospitalizacji, sprawa jest skomplikowana. Po pierwsze bowiem, w szpitalach, w oddziałach stacjonarnych przebywają przede wszystkim dzieci, u których występuje jakiś rodzaj zagrożenia życia – głównie ryzyko samobójstwa. Dotyczy to też dzieci (przede wszystkim dziewcząt) ciężko chorujących na jądłowstręt psychiczny, co też wiąże się z ryzykiem zagrożenia życia. Kolejna grupa

to ci, u których nie mamy właściwej odpowiedzi na leczenie w warunkach ambulatoryjnych, czyli pojawia się jakiś rodzaj lekooporności. Mamy więc pacjenta, który boryka się z poważnymi zaburzeniami funkcjonowania wynikającymi z zaburzeń psychicznych. Podejmujemy leczenie ambulatoryjne zgodne ze standardami postępowania psychiatrycznego i nie uzyskujemy pożądanego efektu. To też jest grupa pacjentów, którzy wymagają pogłębionej diagnozy i próby leczenia w warunkach stacjonarnych.

Kolejna grupa to ci (chyba mało się o nich mówi...), którzy są kierowani do oddziałów o tzw. wzmocnionym zabezpieczeniu. Myślę, że to jest problem, o którym pani wspomniała w związku z raportem NIK – to część pacjentów, którzy mają zaleconą hospitalizację postanowieniem sądu. Oni mają przebywać w oddziałach stacjonarnych o tzw. wzmocnionym nadzorze. Na Dolnym Śląsku taki oddział mamy w Lubiążu. Niestety, bywa tak, że w związku z niewielką liczbą takich miejsc pacjenci są kierowani do zwykłych oddziałów stacjonarnych. W tym przypadku nie ma możliwości, by pacjent nie był hospitalizowany – to decyzja sądu. Jest wreszcie i taka grupa, która ze względu na zaburzenia zachowania może w szpitalu przebywać stosunkowo długo, a czasami bardzo długo. Dużą grupę osób z zaburzeniami zachowania stanowią dzieci, które do szpitala trafiają z różnych palcówek, gdzie bardzo często dochodzi do aktów agresji czy autoagresji. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze czy młodzieżowe ośrodki socjoterapii często nie mają odpowiednich środków, aby skutecznie sobie radzić z omawianymi wyżej problemami. W konsekwencji dziecko trafia do szpitala i jeśli w ośrodku panuje niekorzystna sytuacja rówieśnicza, często taki pacjent wraca do szpitala nawet kilka razy.

Czy zdarzają się przypadki, że młody człowiek jest niebezpieczny dla otoczenia?

– Oczywiście, są zaburzenia psychiczne, którym towarzyszy agresja. To, jak wspomniałam przed chwilą, jeden z powodów długotrwałych hospitalizacji. Zatem sprawa, o którą pani zapytała, jest bardzo złożona.

Fachowa, psychologiczna czy psychiatryczna pomoc to jedno. Drugie to wsparcie tych, z którymi dziecko ma do czynienia – mam na myśli głównie rodzinę i szkołę. A z tym bywa kiepsko... Kiedyś słyszałam nawet od znajomych lekarzy taką

opinię, że wielu młodych lekarzy, zamiast wybrać specjalizację z psychiatrii dziecięcej, woli wybrać tę dla dorosłych, bo tam pracuje się tylko z konkretnym pacjentem, a nie z całą jego rodziną.

– To również jest bardzo złożona sprawa, bo mamy dużą grupę rodziców, którzy są bardzo zaangażowani w proces terapeutyczny: stosują się do wszystkich zaleceń i propozycji związanych z terapią dziecka. Ale oczywiście jest też taka grupa, która w ogóle nie współpracuje – głównie ze względu na rozmaite własne problemy związane z zaburzeniami psychicznymi albo z niezrozumieniem specyfiki takich zaburzeń u dziecka. Ba, są i takie sytuacje, gdy to środowisko rodzinne generuje problemy psychiatryczne dziecka. To zaś oznacza różne strategie postępowania, jeżeli rodzice wprowadzają nieprawidłowe czy wręcz patologiczne zasady wychowawcze. Wtedy jedną ze ścieżek postępowania i strategii oddziaływania jest zgłoszenie całej sytuacji do sądu rodzinnego opiekuńczego z wnioskiem o wgląd w sytuację dziecka. Chodzi więc o zainteresowanie instytucji tym, co się z dzieckiem dzieje w jego środowisku domowym.

Ale jest też sfera mniej drastyczna, gdy nie chodzi o jakieś patologiczne formy wychowania, więc interwencja sądu jest zbędna, a o świadomość, że trzeba dbać np. o swój (czyli rodzica/opiekuna) dobrostan. Czasami to rodzice muszą udać się na psychoterapię, żeby zrozumieć, jak skutecznie radzić sobie ze swoimi emocjami w trudnym procesie wychowywania dzieci. Niekiedy potrzebna jest terapia małżeńska (czy terapia pary), aby rodzice naszego młodego pacjenta zadbałi o swoją relację jako partnerzy, co bardzo często zmienia jakość relacji w całej rodzinie.

Myślę, że warto też wspomnieć o stygmatyzacji zaburzeń psychicznych czy też podejściu negującym prawdziwość problemu psychicznego, a więc np.: „Masz depresję? A co to jest ta depresja?! Wstań, radź sobie – idź pobiegaj, poćwicz, rusz się z domu!”. To taki rodzaj stereotypowego myślenia, które jeszcze gdzieś tam pokutuje, choć generalnie sytuacja pod tym względem na szczęście znacząco się poprawia.

W kwestii relacji, w trakcie i po pandemii zwracano uwagę na skutki braku kontaktów międzyludzkich. Taki brak bezpośrednich kontaktów z innymi ludźmi ma zapewne ogromny wpływ na kondycję psychiczną – bez względu na wiek człowieka?

– Tak, ale problem tkwi często w tym, czy w ogóle mamy jakiegokolwiek relacje z innymi ludźmi. Doskonale wiemy przecież, że taki przewlekły stan samotności bardzo mocno wpływa na sferę psychiczną, jest czynnikiem ryzyka różnego rodzaju problemów psychicznych u każdego człowieka.

Chcę panią zapytać jeszcze o jeden problem innej natury – w dużym ośrodku, jak Wrocław, możliwości sięgnięcia po fachową pomoc jest znacznie więcej niż w małym miasteczku czy na wsi gdzieś na krańcu świata. Tu mamy wiele możliwości: warsztaty terapeutyczne, przychodnie, poradnie, ośrodki. W interiorze z takimi możliwościami jest, delikatnie rzecz ujmując, znacznie gorzej.

– Często rzeczywiście tak bywa, ale muszę powiedzieć, że jeśli chodzi o Dolny Śląsk, to jesteśmy w dobrej sytuacji – mamy (jak wspomniałam) pięć oddziałów stacjonarnych w różnych częściach regionu: w Pieszcach, Sieniawie, Bolesławcu, Miliczu i we Wrocławiu.

Kolejne centrum z oddziałem stacjonarnym buduje się chyba w Lubinie...

– Rzeczywiście, tam powstaje duże centrum, ale do otwarcia oddziału stacjonarnego jeszcze trochę czasu minie. Jednak mamy już pięć takich oddziałów, a to sporo. Druga sprawa – niemal w każdym powiecie działają już ośrodki pierwszego poziomu referencyjnego, czyli (przynajmniej w teorii) tych świadczeniodawców, którzy powinni się dziećmi zajmować z racji zobowiązań wynikających z umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia (aktualnie 44 placówki w naszym województwie). Natomiast inną kwestią jest jakość usług oferowanych w różnych ośrodkach – mam na myśli zwłaszcza pierwszy poziom referencyjny. Można mieć wątpliwości, czy wszystkie są prowadzone zgodnie ze standardami postępowania. Na ten temat trudno mi się wypowiadać arbitralnie, ale dochodzą do mnie sygnały, że ta jakość nie zawsze jest odpowiednia... Tak naprawdę moglibyśmy jednak powiedzieć, że po pierwsze, reforma raczkuje, po drugie, chcemy mieć profesjonalne ośrodki referencyjne pierwszego poziomu, a po trzecie, ciągle bardzo intensywnie kształcimy kadry. Powstała niedawno specjalizacja psychoterapeuty dzieci i młodzieży. To zupełnie nowa rzecz, która pojawiła się w związku z reformą. Myślę, że musimy mieć trochę czasu, by jakość wszystkich

usług świadczonych we wszystkich placówkach była na takim poziomie, jakiego oczekujemy.

A co, pani zdaniem, jest najpilniejszą potrzebą? No i co realnie można zrobić w tym względzie w naszym regionie?

– To trudne pytanie... Na pewno najpilniejsze jest zwiększenie dostępności do świadczeń na poziomie pierwszego stopnia referencyjnego. Równie pilną potrzebą jest zredukowanie kolejek do psychiatrii i niezwykle palącą potrzebą jest zapewnienie miejsc stacjonarnych dla pacjentów, u których istnieje zagrożenie życia.

W innym obszarze, możliwa jest też, moim zdaniem, poprawa współpracy z innymi instytucjami. Rozmawialiśmy przed chwilą o rodzinach, ale nie wspomnieliśmy o szkołach, a do szkoły chodzą przecież wszystkie dzieci (oczywiście poza tymi, które korzystają z nauczania domowego). W większości tych placówek mamy psychologów szkolnych, a w każdej – pedagoga. Jest to więc obszar, w którym realnie możemy poprawić naszą współpracę (jako środowiska psychiatryczno-psychologiczno-psychoterapeutycznego) ze środowiskiem szkolnym. Zresztą, takie działania są już podejmowane: na poziomie centralnym oraz lokalnym. W marcu, na spotkaniu zorganizowanym przez panią dr Aleksandrę Lewandowską (konsultant krajową w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży), konsultanci wojewódzcy w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży dyskutowali na temat możliwości wspólnego działania na rzecz zdrowia psychicznego uczniów z przedstawicielami Ministerstwa Edukacji i ze wszystkimi kuratorami oświaty.

Natomiast na naszym regionalnym podwórku dolnośląska, pani Ewa Skrzywanek, w ubiegłym roku wyszła z inicjatywą stworzenia Rady Interesariuszy. Do tej rady zostałam zaproszona również ja. Myślę, że jest to inicjatywa, która pozwoli poprawić komunikację pomiędzy środowiskiem profesjonalistów szkolnych i profesjonalistów pracujących w obszarze opieki psychiatrycznej czy psychologicznej w sektorze medycznym. Dzięki temu na tej płaszczyźnie będzie wszystkim łatwiej: i potrzebującemu pomocy dziecku, i jego rodzinie.

Siła autorytetu – Stanley Milgram – z cyklu słynne eksperymenty

□ Dariusz Delikat

Źródło grafiki freepik.com

W latach 1961–62 amerykański psycholog społeczny Stanley Milgram przeprowadził na amerykańskim uniwersytecie Yale serię eksperymentów, których celem było znalezienie odpowiedzi na pytanie czy tzw. zwykli ludzie są w stanie dokonać czynności powodujących cierpienie drugiego człowieka tylko dlatego, że zostały zlecone przez osoby będące ich przełożonym lub osobami mającymi autorytet eksperta. Źródłem inspiracji były tragiczne wydarzenia drugiej wojny światowej i niewyobrażalne nazistowskie zbrodnie. Jak to wszystko było możliwe? Zwłaszcza że wielu osądzanych zbrodniarzy tłumaczyło swe postępowanie tym, że oni tylko wykonywali otrzymane rozkazy. Warto dodać, że w 1961 roku odbywał się szeroko komentowany na świecie proces hitlerowskiego oprawcy Adolfa Eichmanna.

Opis eksperymentu

Osoby biorące udział w badaniu były wyłaniane losowo – odpowiadały na zamieszczone w prasie ogłoszenie. Były różne pod względem płci, rasy, wieku i wykształcenia.

Zapraszano je do pomieszczenia, w którym eksperymentator przekazywał informacje na temat przebiegu i zasad prowadzenia badania oraz „losowo” wyznaczał badanym rolę: nauczyciela i ucznia. Następnie uczestnicy byli rozdzielani. Podczas badania nie widzieli się, ale mogli się

bardzo dobrze słyszeć. „Nauczyciel” siedział przed aparaturą do generowania wstrząsów elektrycznych, „uczeń” miał doczepione do ciała elektrody połączone z aparatem. „Nauczyciel” przedstawiał słowa w parach i prosił o ich powtórzenie. Za każdą błędną odpowiedź miał karać „ucznia” stopniowo nasilającym się bodźcem elektrycznym, poczynszyszy od 15 V – do maksymalnego wstrząsu o wartości 450 V (wcześniej podawano informację, że nie ma zagrożenia dla zdrowia czy życia). Badani byli de facto tylko „nauczyciele” ponieważ „uczniem” był aktor, który miał się celowo mylić, a na stosowane bodźce reagował tak, jakby był poddawany prawdziwym wstrząsom elektrycznym – jęki, krzyki, protesty, uderzanie nogami w posadzkę itp. Podczas badania na sali był obecny eksperymentator, który zachęcał do stosowania coraz większych bodźców w sytuacji braku poprawnych odpowiedzi. Powtarzał komunikat, że eksperyment musi być kontynuowany.

Wyniki badania były wstrząsające. Podczas pierwszej próby na 40 badanych tylko 5 osób zdecydowała się na przerwanie badania, gdy słysze-li cierpienia i prośby osoby badanej. Pozostali, mimo obaw i zdradzając często objawy niepokoju, kontynuowali je. 26 „nauczycieli” zastosowało maksymalny bodziec, chociaż „uczniowie” wyraźnie cierpieli, a na potencjometrze przy warto-

□ Dariusz Delikat

lekarz laryngolog i psycholog, trener komunikacji i coach. Absolwent Wrocławskiej Akademii Medycznej oraz Uniwersytetu SWPS. Czynnie wykonuje pracę lekarza i psychologa. Autor wielu programów szkoleniowych oraz artykułów popularnonaukowych, dotyczących szeroko rozumianych umiejętności psychologicznych. Od kilku lat prowadzi szkolenia dla lekarzy Dolnośląskiej Izby Lekarskiej. Stały współpracownik „Medium”.

ściach maksymalnych widniał napis: „niebezpieczeństwo – poważny wstrząs”.

Kolejne wykonywane próby dawały podobne wyniki. W sumie w badaniach prowadzonych przez Milgrama wzięło udział prawie 1000 osób. 65 do 93% z nich doprowadziła badanie do końca, tylko dlatego, że wykonywała podane przez eksperta instrukcje.

Eksperymenty wzbudziły wiele kontrowersji, przede wszystkim, natury etycznej, lecz nie powstrzymało to innych badaczy do ich replikowania w różnych warunkach – uzyskiwane wyniki zawsze były podobne.

Ci z państwa, których zainteresował eksperyment lub chcieliby poznać postać wybitnego naukowca, zachę-

cam do obejrzenia filmu Michaela Almereydy „Eksperymentator”, który swoją premierę miał w 2015 roku i jest dostępny na niektórych platformach cyfrowych.

Co udowodniły eksperymenty? Wykazały, że większość z nas ma skłonność do podporządkowywania się autorytetowi bez względu na to, czy jest to autorytet formalny – związany z pełnioną funkcją, czy ekspercki wynikający z roli społecznej, wiedzy i doświadczenia. Dlaczego tak się dzieje?

Kierowanie się opiniami autorytetów jest przykładem heurystyki podejmowania decyzji (umysłowa droga na skróty). Zamiast poświęcać czas i energię na dokładną analizę problemu, podejmujemy błyskawicznie decyzję. Jeśli przyjmiemy założenie, że autorytet wie najlepiej, to posłuszeństwo wobec niego wydaje się być dobrze uzasadnione. To z jednej strony bardzo wygodne, ponieważ zwalnia nas z wysiłku i odpowiedzialności, ale z drugiej może być powodem poważnych zagrożeń. Inne czynniki mające wpływ na uległość wobec oczekiwań autorytetu to wychowanie i normy społeczne (od najmłodszych lat jesteśmy uczeni posłuszeństwa), potrzeba redukcji dysonansu poznawczego, który przeżywamy, gdy nasze działania są niezgodne z przekonaniem czy wyznawanymi wartościami, a także, po prostu, strach przed negatywnymi konsekwencjami niektórych naszych działań.

Kierowanie się drogą na skróty, może spowodować, że będziemy reagować już na same symbole autorytetu. Takim symbolem jest tytuł lekarza medycyny. W jednym z badań pielęgniarka odbierała telefon. Dzwonił badacz przedstawiający się jako lekarz prowadzący jednego z pacjentów leżących na ich oddzia-

le. Następnie wydawał pielęgniarce polecenie zaaplikowania pacjentowi dawki leku dwukrotnie przekraczającej dozwolone maksimum. Jak się okazało 95% pielęgniarek posłuchało prośby i musiano je zatrzymać w drodze do pacjenta (Hofling, Brozman, Dalrymple, Graves i Pierce, 1966). Wyznacznikiem autorytetu może być coś znacznie prostszego, niż posiadany tytuł naukowy. Może to być np. drogi samochód, wielkie biurko, strój czy dyplomy wiszące na ścianach gabinetu. Sam fakt ubrania aktora w biały fartuch sprawia, że reklama pasty do zębów staje się bardziej skuteczna (Cialdini, 2001; za Doliński, 2005). Siła oddziaływania autorytetu jest tak duża, że gdy jego wyznaczników brakuje, pojawia się nieuzasadniony opór i nadmierna ostrożność np. wobec pomysłów ludzi, którzy statusu ekspertów nie posiadają (Doliński, 2005). W jednym z badań do wydawnictw naukowych wysłano artykuły napisane przez wybitne autorytety w swojej dziedzinie. Zmieniono jednak nazwiska tych osób na fikcyjne oraz instytucje przez nich reprezentowane na mniej prestiżowe. Artykuły były wysyłane do wydawnictw, które 18–32 miesięcy wcześniej już je publikowały. W 8 na 9 przypadków przesłane teksty spotykały się z krytyką i stwierdzeniem, że nie nadają się do druku (Peters, Deci, 1982; za Cialdini, 2001; za Doliński, 2005).

O sile autorytetu warto pamiętać, ponieważ można go wykorzystać do realizacji pozytywnych celów. Będąc lekarzami posiadamy autorytet ekspercki, który może wzmocnić autorytet formalny (dyrektor placówki, ordynator, szef pracowni itp.).

Autorytet to nie tylko perswazyjna siła. Bycie nim sprzyja także wywieraniu dobrego pierwszego wrażenia – dla przypomnienia – to efekt

jaki wywieramy na rozmówcę poprzez swoje werbalne i niewerbalne zachowania. Wrażenie opiera się na czterech podstawowych składnikach: wiarygodności, sympatii, atrakcyjności interpersonalnej i stanowczości (asertywności). Autorytet jest ważnym składnikiem pierwszego z nich (wiarygodności). A idąc dalej wymiary wrażenia to także fundamenty dobrych relacji międzyludzkich, które, jeśli opierają się na zaufaniu (wiarygodności), wzajemnej sympatii, atrakcyjności oraz otwartości (asertywności) mają szansę być silne i satysfakcjonujące.

Jeśli więc chcemy być skuteczniejsi w przekonywaniu i zależy nam na dobrych relacjach, dbajmy o to, aby być postrzeganymi jako autorytet, poprzez swoją postawę i zachowania wobec pacjenta. Nie wahajmy się wykorzystywać atrybutów zewnętrznych. Z drugiej strony warto pamiętać, że będąc ludźmi mamy naturalną skłonność do ulegania autorytetom. Zanim więc bezrefleksyjnie spełnimy czyjąś prośbę czy zalecenie, zwłaszcza gdy przewidywane konsekwencje mogą być znaczące, warto zrobić pauzę i zadać sobie pytanie: czy aby na pewno nasze postępowanie jest właściwe lub czy ten, który nas o coś prosi jest prawdziwym autorytetem?

Piśmiennictwo:

Aronson E., Akert Robin M., Wilson D. Tomothy, *Psychologia społeczna – serce i umysł*, Zysk i S-ka, Warszawa 2012.

Wojciszke B., *Człowiek wśród ludzi. Zarys psychologii społecznej*, Scholar, Warszawa 2009.

Milgram S., *Posłuszeństwo wobec autorytetu*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2008.

REKRUTACJA SEZON 2025/2026

Szanowni Państwo!

Przypominamy, że trwa rekrutacja do Orkiestry Dolnośląskiej Izby Lekarskiej.

Serdecznie zapraszamy wszystkich medyków grających na instrumentach orkiestrowych do rozwijania swojego talentu w naszym zespole.

Kontakt: orkiestra.dil@gmail.com lub na nr telefonu: +48 660 218 638

Z wyrazami szacunku,

Julia Sobczyńska
prezes Orkiestry Dolnośląskiej Izby Lekarskiej

NOWOCZESNE TECHNOLOGIE W PEDIATRII – OD TEORII DO PRAKTYKI

Symposium w Dolnośląskiej Izbie Lekarskiej, 8 listopada 2025 r.

Zespół ds. AI i Innowacji Technologicznych w Ochronie Zdrowia zaprasza lekarzy i przedstawicieli środowiska medycznego na wyjątkowe sympozjum poświęcone roli nowoczesnych technologii w pediatrii, które odbędzie się **8 listopada 2025 r.** w siedzibie Dolnośląskiej Izby Lekarskiej przy al. Matejki 6 we Wrocławiu. Wydarzenie zostało przygotowane z myślą o praktycznym spojrzeniu na sztuczną inteligencję, narzędzia cyfrowe oraz innowacyjne rozwiązania wspierające codzienną pracę lekarza.

W programie znajdują się wystąpienia ekspertów z zakresu pediatrii, AI w ochronie zdrowia, bezpieczeństwa danych oraz praktycznych zastosowań

technologii – od aplikacji dydaktycznych, przez narzędzia wspomagające dokumentację medyczną, aż po demonstracje druku 3D i interaktywną strefę demo.

Wśród prelegentów pojawią się m.in.: dr n. med. Barbara Dziadkowiec-Macek, dr n. med. Mateusz Palczewski, dr n. med. Kamila Ludwikowska, lek. Adam Łęcki, mgr Karolina Tądel oraz przedstawiciele firm tworzących innowacyjne rozwiązania dla sektora medycznego, w tym NOA Notes i CORA AI.

Po części wykładowej uczestnicy będą mieli możliwość udziału w **warsztatach praktycznych „AI jako Twój asystent medyczny – narzędzia**

w codziennej pracy i nauce”, które poprowadzi lek. Kamila Ospa. Wydarzeniu towarzyszyć będzie również **strefa demo** z możliwością sprawdzenia narzędzi „na żywo”.

Udział w sympozjum jest bezpłatny, a uczestnikom przysługuje **9 punktów edukacyjnych**. Rejestracja odbywa się telefonicznie pod numerem **71 798 80 95** lub poprzez formularz zgłoszeniowy na stronie DIL.

Serdecznie zapraszamy – liczba miejsc jest ograniczona.

- ☐ dr n. med. Jowita Halupczok-Żyła
- ☐ lek. Adam Łęcki
- ☐ lek. Kamila Ospa

SYMPOZJUM

NOWOCZESNE TECHNOLOGIE W PEDIATRII - OD TEORII DO PRAKTYKI

PROGRAM WYDARZENIA: [HTTPS://DILNET.WROC.PL/NOWOCZESNE-TECHNOLOGIE-W-PEDIATRII-OD-TEORII-DO-PRAKTYKI/](https://dilnet.wroc.pl/nowoczesne-technologie-w-pedii-od-teorii-do-praktyki/)

DATA SYMPOZJUM:

08.11.2025

UDZIAŁ W WYDARZENIU JEST
BEZPŁATNY.
UCZESTNIKOM
PRZYSŁUGUJE **9 PUNKTÓW**
EDUKACYJNYCH

MIEJSCE SYMPOZJUM:

SIEDZIBA DOLNOŚLĄSKIEJ
IZBY LEKARSKIEJ
UL. MATEJKI 6, WROCŁAW

ZAPISY:

POD NUMEREM TELEFONU 717988095
LUB NA STRONIE DIL PRZEZ FORMULARZ
ZGŁOSZENIOWY

Komisja Etyki Dolnośląskiej Rady Lekarskiej (KEDRL) 1990-2025

„In memoriam atque ad gloriam”

III Kadencja (1997-2001) 18.12.2000 r.

Stoją od prawej: E. Skoczek, E. Szwarc, E. Ziółkowska-Witkowska, M. Pilak, J. Schimmel, J. Kornobis, L. Lenkiewicz; siedzą od prawej: E. Kołowrocka, mgr prawa M. Huber-Lisowska, K. Kochman – przewodnicząca KEDRL, R. Rzeszutko – zastępca przewodniczącej KEDRL

IV Kadencja (2001-2005) 20.12.2001 r.

Stoją od prawej: A. Łakota, B. Polek, M. Przestalski – przewodniczący KEDRL, R. Rzeszutko, E. Ziółkowska-Witkowska, E. Szwarc, R. Warchałowski, E. Skoczek, Z. Chojnacki, F. Zawisław – zastępca przewodniczącego KEDRL; siedzą od prawej: J. Kornobis, M. Pilak

V Kadencja (2005-2008) 18.12.2008 r.

Stoją od prawej: E. Szwarc, F. Zawisław – zastępca przewodniczącej KEDRL, M. Niemiec, W. Dec – przewodnicząca KEDRL, L. Lenkiewicz, R. Rzeszutko; siedzą od prawej: M. Pilak, B. Kowal-Gierczak, M. Ujec

IX Kadencja (2022-2026) 17.02.2025 r.

Na zdjęciu od prawej: Ryszard Jadach, Krzysztof Wronecki, Robert Susło, Franciszek Zawisław, Andrzej Wojnar, Marta Pilak, Barbara Polek i Aleksander Błaszczyk

Skład osobowy Komisji Etyki DRL (1990-2025)

I Kadencja: 1990-1993 (1.01.1990-22.10.1993)

prof. dr hab. Zbigniew Ziemiński – przewodniczący (do 1991 r.), dr Maciej Przestalski od 1991 r.: 6-10 członków. Posiedzenia wspólne z Komisją Kształcenia Medycznego DRL prowadzoną przez doc. dr hab. Zofię Krzysztos.

II Kadencja: 1993-1997 (22.10.1993-10.10.1997 r.)

dr n. med. Ryszard Rzeszutko – przewodniczący; dr n. med. Marta Pilak – sekretarz; członkowie: lek. med. Ewa Kołowrocka, prof. Julian Kornobis, lek. med. Andrzej Łakota, lek. med. Leszek Pałka, lek. dent. Barbara Polek, lek. med. Janusz Schimmel, lek. med. Emil Skoczek, lek. med. Lech Lenkiewicz, lek. med. Roman Warchałowski

III Kadencja 1997-2001 (10.10.1997-17.11.2001)

lek. med. Krystyna Kochman – przewodnicząca, dr n. med. Ryszard Rzeszutko – zastępca przewodniczącej; członkowie: prof. Julian Kornobis, lek. med. Ewa Kołowrocka, lek. med. Lech Lenkiewicz, lek. med. Janusz Schimmel, lek. med. Emil Skoczek, lek. med. Elżbieta Szwarc, dr n. med. Marta Pilak, lek. med. Roman Warchałowski, lek. dent. Elżbieta Ziółkowska-Witkowska

IV Kadencja 2001-2005 (17.11.2001-22.10.2005)

dr n. med. Maciej Przestalski – przewodniczący; dr n. med. Franciszek Zawisław – zastępca przewodniczącego; członkowie: lek. dent. Zygmunt Chojnacki, lek. med. Zofia Kaczmarska, lek. med. Sabina Kuc, lek. med. Lech Lenkiewicz, lek. med. Andrzej Łakota, lek. dent. Bogusław Makuch, dr n. med. Marta Pilak, lek. dent. Barbara Polek, lek. dent. Iwona Świętkowska, dr n. med. Andrzej Rotter, dr n. med. Ryszard Rzeszutko, lek. med. Janusz Schimmel, lek. med. Emil Skoczek, lek. med. Elżbieta Szwarc, lek. dent. Elżbieta Ziółkowska-Witkowska, mgr prawa Krzysztof Pyclik

W skład Komisji Etyki włączono członków Komisji Skarg i Wniosków.

V Kadencja: 2005-2009 (22.10.2005-21.11.2009)

lek. med. Wiesława Dec – przewodnicząca, dr n. med. Franciszek Zawisław – zastępca przewodniczącej, lek. med. Małgorzata Niemiec – sekretarz;

członkowie: prof. dr hab. Barbara Kowal-Gierczak, prof. dr hab. Zbigniew Knapik, prof. dr hab. Mieczysław Ujec, lek. med. Lech Lenkiewicz, dr n. med. Marta Pilak, dr n. med. Ryszard Rzeszutko, lek. med. Ewa Szwarc

VI Kadencja: 2009-2013 (22.11.2009-23.11.2013)

dr n. med. Jakub Trnka – przewodniczący, prof. dr hab. Michał Jeleń i dr hab. Krzysztof Wronecki – zastępcy przewodniczącego, lek. med. Małgorzata Niemiec – sekretarz; członkowie: lek. dent. Krystyna Berdzik, dr n. med. Marta Pilak, lek. med. Elżbieta Szwarc, dr n. med. Ryszard Rzeszutko, lek. med. Rafał Ślusarz, dr n. med. Franciszek Zawisław

VII Kadencja: 2013-2018 (23.11.2013-7.04.2018)

dr n. med. Jakub Trnka – przewodniczący; prof. dr hab. Michał Jeleń i prof. dr hab. Krzysztof Wronecki – zastępcy przewodniczącego; dr n. med. Urszula Kanaffa-Kilijańska – sekretarz; członkowie: lek. med. Ryszard Jadach, dr n. med. Marta Pilak, lek. med. Elżbieta Szwarc, dr n. med. Robert Susło, lek. dent. Iwona Świętkowska, lek. med. Rafał Ślusarz – senator RP, dr n. med. Franciszek Zawisław

VIII Kadencja: 2018-2022 (7.04.2018-23.06.2022)

dr Jakub Trnka – przewodniczący; zastępcy przewodniczącego: prof. dr hab. Michał Jeleń, dr hab. Krzysztof Wronecki; sekretarz – dr n. med. Urszula Kanaffa-Kilijańska; dr hab. Andrzej Wojnar prof. NWSM, lek. med. Aleksander Błaszczyk, lek. dent. Barbara Polek, dr n. med. Marta Pilak, lek. med. Ryszard Jadach, lek. dent. Iwona Świętkowska, dr n. med. Franciszek Zawisław

IX Kadencja: 2022-2026 (23.06.2022-2026)

dr n. med. Jakub Trnka – przewodniczący; zastępcy przewodniczącego – dr hab. Andrzej Wojnar prof. PWR, lek. med. Bożena Kaniak; sekretarz – dr n. med. Urszula Kanaffa-Kilijańska; członkowie: prof. dr hab. Michał Jeleń, dr hab. Krzysztof Wronecki, lek. med. Aleksander Błaszczyk, lek. dent. Barbara Polek, dr n. med. Marta Pilak, lek. med. Ryszard Jadach, dr n. med. Franciszek Zawisław, dr n. med. Robert Susło

Tableau – Kalendarium

Komisji Etyki Dolnośląskiej Rady Lekarskiej (KEDRL)

oraz członków DIL w Komisji Etyki Naczelnej Izby Lekarskiej (KENIL)

1990–2025

Kadencja Lata:		Przewodniczący KEDRL Przewodniczący, członek KENIL	
I	1990–1993		prof. dr hab. Zbigniew Ziemiński (do 1991 r.) – KEDRL
			dr n. med. Maciej Przestalski KEDRL
			dr n. med. Helena Marek członek KENIL
II	1993–1997		dr n. med. Ryszard Rzeszutko KEDRL członek KENIL
			dr n. med. Włodzimierz Bednorz członek KENIL
			lek. med. Jerzy Szkarłat członek KENIL
III	1997–2001		lek. Krystyna Kochman KEDRL
IV	2001–2005		dr n. med. Maciej Przestalski KEDRL
			lek. med. Roman Hajzik członek KENIL

Kadencja Lata:		Przewodniczący KEDRL Przewodniczący, członek KENIL	
V	2005–2009		lek. med. Wiesława Dec KEDRL członek KENIL
			dr n. med. Włodzimierz Bednorz członek KENIL
VI	2009–2013		dr n. med. Jakub Trnka KEDRL
			lek. med. Ryszard Kępa członek KENIL
VII	2013–2018		dr n. med. Jakub Trnka KEDRL
			dr hab. Andrzej Wojnar przewodniczący KENIL
			lek. med. Ryszard Kępa członek KENIL
VIII	2018–2022		dr n. med. Jakub Trnka KEDRL
			dr hab. Andrzej Wojnar, prof. NWSM przewodniczący KENIL
			lek. med. Ryszard Kępa członek KENIL
IX	2022–2026		dr n. med. Jakub Trnka KEDRL

Warto skorzystać z doradztwa podatkowego – bezpłatnie dla członków DIL

W codziennej praktyce lekarskiej kwestie podatkowe często schodzą na dalszy plan, a przecież odpowiednio dobrane rozwiązania mogą znacząco wpłynąć na bezpieczeństwo finansowe i komfort pracy. Dlatego Dolnośląska Izba Lekarska we Wrocławiu oferuje swoim członkom bezpłatny dostęp do profesjonalnego doradztwa podatkowego.

Z konsultacji mogą skorzystać zarówno lekarze i lekarze dentyści prowadzący własną działalność, jak i ci wykonujący zawód w ramach umowy o pracę lub

umowy cywilnoprawnej. Usługa dostępna jest w ramach składki członkowskiej – nie wiąże się z dodatkowymi opłatami.

Wsparcie zapewnia firma APTM Doradcy Podatkowi s.c. specjalizująca się we współpracy z przedstawicielami zawodów medycznych. Zespół tworzą doradcy podatkowi, eksperci prawni oraz specjaliści w zakresie finansów i podatków. Jeśli chcecie państwo skorzystać z porady, czy wyjaśnić problem podatkowy związany z wykonywaniem zawodu lekarza

lub lekarza dentystry, prosimy o **kontakt mailowy: podatki@dilnet.wroc.pl**.

Ustalono zostaną szczegóły i termin konsultacji. Stacjonarnie przyjmujemy w poniedziałki od godz. 11.00 do 14.00 w siedzibie DIL przy ul. Kazimierza Wielkiego 45 **lub online w dogodnym terminie i czasie (telefon lub platforma Zoom)**.

Oferta skierowana jest do lekarzy i lekarzy dentystry, a także firm i podmiotów leczniczych o różnej osobowości prawnej.

DO PROKURATURY WYŁĄCZNIE Z ADWOKATEM

Szczegóły dotyczące korzystania z asysty adwokata dostępne pod:

tel. kom.: 507 006 847, e-mail: Anna.Knotz@interpolska.pl, dil@dilnet.wroc.pl

DOŚWIADCZYŁEŚ HEJTU?

POMOC PRAWNA FINANSOWANA PRZEZ
DOLNOŚLĄSKĄ IZBĘ LEKARSKĄ

KONTAKT Z ADWOKATEM:
tel. (71) 722 42 85
od poniedziałku do piątku w godzinach od 9 do 15
e-mail: office@legalskills.eu

LEGAL SKILLS
BASIŃSKI MORAWSKI KUĆA SKOWRON
ADWOKACKA SPÓŁKA PARTNERSKA

BEZPŁATNE DORADZTWO PODATKOWE

dla lekarzy i lekarzy dentystry | członków Dolnośląskiej Izby Lekarskiej

- wybór formy opodatkowania
- konsultacje w sprawach ZUS
- rozliczenia kosztów, leasingu
- bieżące wsparcie podatkowe
- przygotowanie do zmian w przepisach
- doradztwo w zakresie VAT

Indywidualne konsultacje po wcześniejszym umówieniu | Online lub w siedzibie DIL | Kontakt: podatki@nil.org.pl

Doraźna pomoc prawna

dla lekarzy i lekarzy dentystry w ramach ubezpieczenia Inter
finansowana przez Dolnośląską Izbę Lekarską

Zakres pomocy:
prawo administracyjne z wyłączeniem prawa podatkowego,
prawo cywilne, prawo pracy, prawo karne, prawo rodzinne.

Każdy piątek w godz. 12.00-15.00, siedziba DIL (II piętro)
Tel. DIL: 71 798 80 50
Tel. infolinia: 22 333 75 75 lub przez formularz internetowy
na stronie legalskills.pl/strefalekarza.pl

LEGALSKILLS
ADWOKACKO-RADCOWSKA SPÓŁKA PARTNERSKA
Basiński · Dubowska · Skowron · Wujkowski

Flamenco i taniec orientalny

Zapraszamy na zajęcia flamenco i tańca orientalnego do siedziby DIL we Wrocławiu przy Kazimierza Wielkiego 45.

Dołącz do nas we wtorki:

- o godzinie 18 taniec orientalny (zajęcia odpłatne),
- o godzinie 19 flamenco – będziemy się uczyć guajiras z wachlarzem.

❑ Rada Klubu Lekarzy

Fot. z archiwum MN.

Zapraszamy na zawody PADLA

Zapraszamy wszystkich lekarzy Dolnośląskiej Izby Lekarskiej grających w sporty rakietowe na zawody PADLA!

15 listopada 2025 (sobota), godz. 9.00
H&P, ul. Kozanowska 69, Wrocław

Gramy w deblu, ale zapisy są indywidualne.

Dwie grupy: średnio zaawansowana i zaawansowana

Zgłoszenia SMS: 695 768 243 – Małgorzata Fitrzyk

Najlepsze zagrania rodzą się tam, gdzie spotykają się ludzie

Fot. z archiwum M.F.

W ciszy rodzi się przemiana. Wystawa „Niemy chór” kolektywu 4 WYmiary

W dniach 20–24 września 2025 r. w Pałacu Theodora Wiskotta we Wrocławiu odbyła się wyjątkowa wystawa „Niemy chór” – poruszające wydarzenie artystyczne, kuratorowane przez Krystiana Lichonia, specjalistę w dziedzinie radioterapii onkologicznej, na co dzień pracującego w Dolnośląskim Centrum Onkologii, Pulmonologii i Hematologii, i Paulinę Wojewodząc. Wydarzenie poświęcone było przemianie, ciszy i subtelnej metamorfozie człowieka. Wystawa została zorganizowana przez kolektyw 4 WYmiary, który tworzą artyści i przyjaciele: Paulina Wojewodźc, Lidia Misiuna, Sabina Dębicka oraz Krystian Lichon.

□ Aleksandra Surowiec

Wystawa Sztuki Współczesnej

Niemy chór

Organizator: Kolektyw artystyczny 4 WYmiary
Kuratorzy wystawy: Lichon Krystian, Wojewodźc Paulina
Koncepcja wystawiennicza: Dębicka Sabina, Misiuna Lidia
Wernisaż: 20 września 2025, 18:00
Pałac Theodora Wiskotta, Podwale 63, Wrocław

Artyści

Boroń Agnieszka
Burda Joanna
Cedrzyńska Beata
Czajkowska Paulina
Dębicka Sabina
Dorobek Agata
Gromada Agata
Idzikowska Monika Tatiana
Jaszczyk Paula
Kalandyk Alicja
Kiepiński Paweł
Krynicka Marzanna
Kuś Viola
Kwasniak Karol

Lichon Krystian
Marczak Izabela
Misiuna Lidia
Mysiak Monika
Nowicka Agnieszka
Przewoźnik Agata
Sankowska Dorota
Skomra Jakub
Tarkowska Kaja
VOLTIN HOLT Wierenczuk Paulina & Kuryga Dominik
Witek Katarzyna
Wojewodźc Paulina
Zielińska Krzysztof Nina

Performance artystyczny:
Kubalańska Maja
Performance muzyczny:
Apanov Andrew

JUBILEUSZOWY V REAKTYWOWANY STRESSOWY ZŁAZ MEDYKA RUSZY PO RAZ KOLEJNY W 2026 ROKU!!!

Do rodzy entuzjaści górskich wędrówek!
Historia zatacza koło. I **Stressowy Złaz Medyka** ruszył na trasy Gór Stołowych w 1966 roku z metą w Karłowiu. W 2026 roku mija więc 60. rocznica tego wydarzenia. Z tej okazji powracamy do Gór Stołowych i organizujemy w tym samym miejscu V Reaktywowany Stressowy Złaz Medyka – także jubileuszowy (i OSTATNI!!!).

Ale to nie koniec okrągłych rocznic. Jeśli zsumujemy wszystkie 25 „Złazów”, które odbywały się w latach 1966–1991 z pięcioma Reaktywowanymi Stressami, to mamy ich razem 30!!!

Tak więc ostatni, potrójnie jubileuszowy V Stressowy Złaz Medyka planowy jest na weekend 24–26 kwietnia 2026 r. w znajdującym się w samym sercu Parku Narodowego Gór Stołowych „Dworku Karłów”. Dokładne informacje o „Złazie” i o płatnościach podamy po Nowym Roku. Ten komunikat potraktujcie, jako zapowiedź wstępną dla zapamiętania terminu. Uczestnictwo w potrójnym stressowym jubileuszu zapowiedziała już Wolna Grupa Bukowina.

Na koniec mamy do wszystkich jeszcze jedną, gorącą prośbę. By utrwalić dla potomności historię Akademickiego Klubu Turystycznego Akademii Medycznej we Wrocławiu i wyjątkowość tej niezwyklej imprezy turystycznej medyków, chcielibyśmy przygotować dla każdego uczestnika okolicznościowe wydawnictwo. Jeśli więc w swoich domowych archiwach posiadacie jeszcze jakąkolwiek dokumentację fotograficzną, plakietki, foldery, plakaty itp. związane z turystyką i AKT, podzielcie się nią z nami. Najlepiej, gdyby

dokumenty te były w formie zdigitalizowanej (pliki JPG lub PDF), ale w razie czego dokonamy tego sami po ich udostępnieniu nam (zdjęć czarno-białych, kolorowych, klisz czy przeźroczy). Prosimy o informację mailową bądź telefoniczną odnośnie możliwości pozyskania tych materiałów.

A więc do zobaczenia w kwietniu w Górach Stołowych na potrójnym turystycznym jubileuszu!!!

□ Jerzy Lach
tel. 664-936-762
jerzy.lach@poczta.onet.pl

□ Ryszard Ściborski
tel. 601-713-154
sciborski@poczta.onet.pl

Źródło grafiki: freepik.com

Pałac w Bożkowie

Urzekająca swoją urodą barokowa ambona

Fot. T.B., Z.M.

W drodze do Śląskiej Jerozolimy

Naszą kolejną wycieczkę, 18 września 2025 r., rozpoczęliśmy od miejsca, w którym zakończyliśmy zwiedzanie Bazyliki Mniejszej i muzeum w Bardzie. Wtedy zabrakło nam czasu na odwiedzenie piernikarni z tradycjami sięgającymi wielu, wielu lat. Stare receptury, zapomniane już składniki i tradycyjny wyrób powodują, że trudno oprzeć się pokusie degustacji i drobnych zakupów na prezent. Trzeba przyznać, że lista wyrobów w tym przywróconym po długiej przerwie do życia zakładzie piekarniczym, opierającym swoją produkcję na naturalnych składnikach, rozsiewających powabne wonie jest imponująca, a także miejsce urządzone według minionych już wzorców. Warto było wstąpić, posmakować, pooddychać

górkim powietrzem nasyconym aromatem goździków, cynamonu i wszelkich korzennych specjałów.

Wzmocnieni kawą i smakowitymi piernikami, jednym skokiem dojeżdżamy do Bożkowa, a tu okazały pałac przypominający architekturą odwiedzone przez nas wiosną w Kopiechach, również niszczący. Właściciele pałacu to istny kalejdoskop. Od około 1520 roku majątek w Bożkowie znajdował się w posiadaniu rodziny von Raueck. Po wojnie czesko-palatynackiej posiadłość została skonfiskowana i oddana przybocznemu lekarzowi cesarza Casparowi Jäschkemu von Eisenhut. Następnie przeszła w ręce jezuitów, od których odkupił ją hrabia Johann Georg von Götzen, który zametek rozbudował. Brak męskiego po-

tomka spowodował, że majątek przeszedł w roku 1780 w ręce syna jednej z jego sióstr, hrabiego Antona Aleksandra von Magnisa. Stojący tu w latach 1570–1625 dwór został w 1676 r. przebudowany na pałac w stylu barokowym. Dziś to jedna z najokazalszych rezydencji na Dolnym Śląsku z ciekawą architekturą i bogatą historią. Losy jej były burzliwe i nie zawsze łaskawe dla samej budowli, jak też jej właścicieli, mimo że gościli tu m.in. John Quincy Adams, późniejszy prezydent USA, oraz królowie Prus Fryderyk Wilhelm III Hohenzollern z małżonką Luizą i Fryderyk Wilhelm IV Hohenzollern. Ten barokowy pałac, przebudowywany, zyskał wreszcie formę klasycystyczną, a w arystokratycznej rodzinie von Magnisów pozostał do końca II wojny światowej.

Kupujących obsługują tak ubrane panie

W kolejce po pierniki

Kiedy w 1945 przeszedł na własność skarbu państwa, dostosowano ten obiekt do potrzeb szkoły agrotechnicznej, wraz z różnymi zamianami właścicielskimi (jednak ciągle publicznymi) spełniał rolę placówki edukacyjnej do 2002 roku. I trzeba przyznać, że umieszczenie tam szkoły pozwoliło przetrwać pałacowi (choć w innym charakterze) w nienajgorszej kondycji do czasu jej zamknięcia. Wydawało się, że przemiany ustrojowe w Polsce po 1989 roku będą sprzyjały rozwojowi i raczej świetlanej niż trudnej przyszłości. Najgorszy dla pałacu to czas zmian własnościowych, tzw. prywatyzacji, zawsze skutkujący pogorszeniem jego stanu technicznego. Kiedy w 2005 starosta kłodzki sprzedał pałac irlandzkiej spółce Fenelon Group za 2 mln zł, przez lata krążyły legendy i mówiono, że w pałacu powstanie luksusowy hotel ze strefą SPA i będzie już lepiej. Były to jednak płonne nadzieje, a raczej mydlenie oczu. Znowu zmiana właściciela – tym razem na krajowego, z Sobótki. Można powiedzieć – powtórka z historii, obietnic co niemiara, ale nic dobrego się nie zdarzyło. Pałac kupiony za nieco ponad 1,2 mln zł, obecnie oferuje się za 6,7 mln zł. Trwają poszukiwania (kupca) gospodarza z prawdziwego zdarzenia, który będzie miał serce i zamiłowanie do ratowania zabytku, ale też pieniądze na spełnienie wielu oczekiwań. Żegnamy ten obiekt, którym interesuje się Fundacja Erdgold z Łodzi – tropiciela tajemnic Z. Krakowiaka i jedziemy do krainy wielonarodowych spotkań pielgrzymów.

Tu, w Wambierzycach, wszystko zaczęło się od dwóch Janów. Dwa objawienia i cud są początkiem sławy tego miejsca.

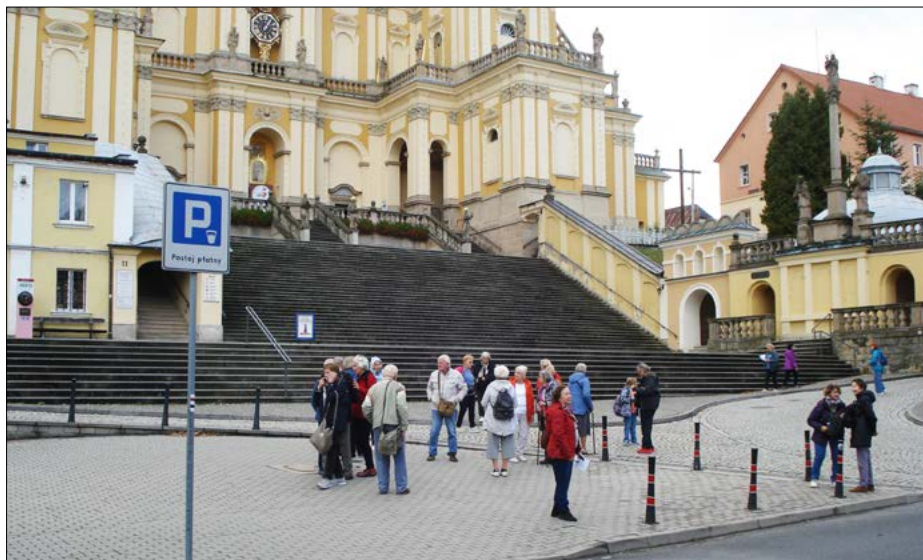

O historii bazyliki interesująco opowiadała kustosz świątyni

Okolo 1200 roku Jan z Ratna ujrzał Matkę Boską trzymającą maleńkiego Jezusa. Uznał to zdarzenie za znak i łaskę wiary. Postanowił uczcić to nadzwyczajne doznanie i wyrzeźbił jej podobiznę, umieszczając ją w starej lipie. To dało początek pierwszym odwiedzinom tego miejsca przez okolicznych mieszkańców.

Każdy o cudach słyszał, ale nie każdy w nie uwierzył. Uwierzył w nie Jan z Raszewa. Był rok 1218. Niczego tak nie pragnął, jak odzyskania wzroku, dlatego wszystkie jego modlitwy, pragnienia i myśli skupione były wokół tego marzenia. Modląc się w skupieniu i żarliwości do Matki Bożej doznał łaski objawienia i pierwsze co zobaczył, to w dziupli rozłożystej lipy, pod którą się modlił, drewnianą figurkę Maryi Panny z dzieciątkiem Jezus, uświadamiając sobie, że w cudowny sposób odzyskał wzrok. Na tę okoliczność pod lipą ustawiono pierwszy prosty ołtarz, a później drewnianą kaplicę, co dało początek dla przyszłego sanktuarium.

Te zdarzenia w XIII wieku stały u podstaw zainteresowania się samego króla Czech – Ottokar II sprowadził tam osadników z Miśni i Turynii. Okolo 1330 r. wymieniana się Wambierzyce w dokumentach kłodzkich (Albendorf), jako osadę tkacką. Wtedy wieś zamieszkiwała ludność trzech narodowości: polska, czeska i niemiecka. Początkowo władał nią rycerski Zakon Joannitów z Kłodzka, w XIV w. przeszła w ręce rodu Pannwitzów. Dokumenty potwierdzają, że na przełomie XIV i XV w. w Wambierzycach istniała parafia. W 1512 r. rozpoczęła się budowa nowego, murywanego kościoła, który w 1563 r. został przejęty przez protestantów. W czasie reformacji figurka Matki Boskiej była ukrywana. W okresie wojny 30-letniej (1618-1648) świątynia wambierzycka była wielokrotnie plądrowana, a w roku 1645 spłonęła. Ponowny rozwój kultu rozpoczął się po roku 1623. Gdy w 1677 r. Daniel von Osterberg, syn kupca z Opawy, twórca i budowniczy Dolnośląskiej Jerozolimy

Do bazyliki prowadzi 56 symbolicznych schodów

Ołtarz główny z figurką Matki Boskiej

Wykonane z piaskowca XIII-wieczne: chrzcielnica, ołtarz i świecznik

W bazylice

my, kupił Wambierzyce od Jana Karola Hofrena von Hoferburga – zaczął zmieniać wygląd wsi. Na jego decyzje wpływ miały dwa wydarzenia: pierwszym było wytryśnięcie źródła (7 lipca 1678 r.), obecnie nazywanego źródłem Maryi, drugim zaś (30 maja 1679 roku) otoczenie kościoła w Wambierzycach nadprzyrodzonym blaskiem zorzy trwającym do późnych godzin nocnych. Dla Osterberga był to impuls do rozbudowy centrum pielgrzymkowego. Wzór stanowiła Jerozolima z czasów Salomona. To miejsce miało zapewnić wiernym poczucie wyprawy do Jerozolimy i umożliwić im uzyskanie odpustów związanych z nawiedzeniem miejsc Męki Pańskiej. W Wambierzycach powstał krajobrazowy zespół kalwaryjny.

Gdy chodzi o liczbę kaplic, artyzm figur, kalwaria wambierzycka jest chyba jedyną w całej Europie. Zbudowano 16 bram odnoszących się do bram jerozolimskich i ponad sto kaplic na wzgórzach – zwanych kalwarią. Wzgórzom otaczającym bazylikę nadano nazwy związane z Ziemią Świętą, a to: Syjon, Tabor, Horeb, Synaj, Golgota, a płynący tu strumień nazwano Cedronem. Zmęczeni i spragnieni mogą napić się wody ze Studni Matki Bożej w pobliżu wspo-

mnianego Cedronu, która „leczy ciało i duszę” od trzystu lat.

Do bazyliki prowadzą „Wielkie Schody”, które mają swoją symboliczną wymowę. Ich nieprzypadkowa liczba to 57. Pierwsze 9 stopni oznacza liczbę chórów anielskich, kolejne 33 to lata życia Jezusa; najwyżej położone 15 stopni mają przypominać wiek Maryi w dniu urodzin Jezusa – bądź też liczbę tajemnic różańca świętego. Mówi się także, że jest ich tyle, ile kropel krwi miało spaść z czoła Chrystusowi podczas drogi na Golgotę. Dlatego niektórzy pokonują schody na kolanach w drodze ekspiacji za grzechy lub w ważnych intencjach. Ze szczytu widać kalwarię w całej okazałości.

To dolnośląskie sanktuarium tworzyły poprzez ponad 8 stuleci trzy nacje: Polacy, Czesi i Niemcy. Najstarsze zabytki Wambierzyc sięgają XII w., a jego historię ilustrują obrazy umieszczone w krużgankach wambierzyckiej bazyliki: płyta ołtarzowa, chrzcielnica i duży lichtarz, wyciosane z radkowskiego jasnożółtego piaskowca, można po dziś dzień oglądać. Figurka Matki Boskiej Wambierzyckiej to maleńka (28 cm) gotycka rzeźba wykonana około roku 1380 z lipowego drewna, a po-

lichromia niekonserwowana przed szkodnikami wytrwała po obecne czasy. Nieznany artysta przedstawił Maryję z Dzieciątkiem na prawej ręce; w lewej trzyma owoc granatu, symbol ludzkości, po który sięga Jezus. Maryję okrywa czerwona suknia i spięty pod szyją biały płaszcz; spod fałdowanej sukni widoczne są czubki ciemnych pantofelków.

Warto tu przypomnieć słowa św. Jana Pawła II – „nade wszystko człowieka stale pociąga na nowo, to właśnie owa tajemnica zjednoczenia Matki z Synem i Syna z Matką”.

Bazylika stała się Archidiecezjalnym Sanktuarium Królowej Rodzin od dnia 11 maja 1998 r. Pielgrzymują tu od wieków przede wszystkim Polacy, Czesi, Słowacy, Niemcy, Węgrzy, ale też szczególnie w poprzedzającym stuleciu pielgrzymi z całego świata.

Główne uroczystości w Wambierzycach przypadają: 31 maja – Nawiedzenie NMP, 15 sierpnia – Wniebowzięcie NMP i 8 września – Narodzenie NMP.

□ Tadeusz Bielawski

COHEN

w teatrze

PROWADZENIE: PAWEŁ SZTOMPKE

MIŁOŚĆ
I WOLNOŚĆ

WYSTĄPIĄ:
WOJCIECH SKIBIŃSKI
KRZYSZTOF TARASZKA

Adria Art

1.12

Cohen w teatrze

KONCERT

Wrocław, gościnnie w
TM Capitol, godz. 19.00

DLA CZYTELNIKÓW MEDIUM
I OSÓB TOWARZYSZĄCYCH
KOD RABATOWY -10%: MEDIUM10

Koncert Charytatywny na rzecz Ochrony Kotów

W niedzielę, 28 września 2025 r., w siedzibie Dolnośląskiej Izby Lekarskiej przy ul. Kazimierza Wielkiego 45 odbył się Koncert Charytatywny na rzecz Ochrony Kotów zorganizowany przez Dolnośląską Izbę Lekarską wspólnie z Fundacją Ochrony Kota. Wystąpił Bartek

Deryło, któremu towarzyszyli: przy fortepianie Tomasz Jędrzejewski, na gitarze Marcin Moska, przy kontrabasie Grzegorz Piasecki i na perkusji Piotr Harazin.

Nastrojowa atmosfera przy przygaszonych światłach, piękny głos woka-

listy, podróż przez twórczość autorską i najpiękniejsze polskie piosenki dopełniły wyjątkowego koncertu. Artysta i zespół nagrodzeni zostali brawami uczestników tego niedzielnego spotkania.

□ Z.M.

Nastrojowa sceneria koncertu

Dr Bożena Kaniak (w środku) i Bartek Deryło z żoną

„Dźwięki Baśni” zachwyciły słuchaczy

W niedzielę, 19 października 2025 r. o godz. 18.00, w siedzibie Dolnośląskiej Izby Lekarskiej przy ul. Kazimierza Wielkiego 45, odbył się koncert pt. „Dźwięki Baśni”. Artystów i uczestniczących w koncercie gości przywitała dr Bożena Kaniak.

Wystąpili: Aleksandra Florek – sopran, Franciszek Gwizdowski – ba-

ryton, Anna Kopytko – mezzosopran. Przy fortepianie zasiadł jak zwykle i akompaniował artystom Jerzy Owczarz. W programie usłyszeliśmy *Złotą rybkę* Stanisława Moniuszki, *La-tawicę* Stanisława Niewiadomskiego, *Měsíčku na nebi* Antonína Dvořáka, *Hexenlied* Felixa Mendelssohna, *Panią Twardowską* Carla Loewe, balladę F-dur Fryderyka Chopina, *Króla elfów*

Franza Schuberta, *Ciemno wszędzie, głucho wszędzie/Czyśćcowe duszeczki* Stanisława Moniuszki, *Danse Macabre* Camille Saint-Saënsa/Ferenca Liszta i *Barcarolle* Jaquesa Offenbacha.

Wspaniały koncert licznie zgromadzona widownia nagrodziła gromkimi brawami.

□ Redakcja

Artystów i gości przywitała dr Bożena Kaniak

Od lewej: Franciszek Gwizdowski, Aleksandra Florek, Anna Kopytko, Jerzy Owczarz

Fot. dolnoslaskakrainarowerowa.pl

Rajd Lekarza w Miliczu – zdrowo i eko zajadę daleko!

21 września 2025 roku w Miliczu odbył się pierwszy Rajd Lekarza, zorganizowany przez Komisję Sportu Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we współpracy ze Stowarzyszeniem Dolnośląska Kraina Rowerowa. Wydarzenie, połączone z rajdem „Dzień bez samochodu”, zgromadziło około 120 uczestników – lekarzy, ich rodziny, mieszkańców Milicza i turystów rowerowych.

Trasy dla każdego

Uczestnicy mogli wybrać jedną z trzech tras:

- **60 km** – startująca najwcześniej, dla najbardziej doświadczonych,
- **40 km** – rekreacyjna, malownicza, m.in. przez Krośnice,
- **20 km** – rodzinna, płaska i bezpieczna, którą wybrało najwięcej osób z dziećmi, nawet już od 5. roku życia.

Każdej grupie towarzyszyło dwóch przewodników. W trakcie przejazdu robiono przerwy na odpoczynek, zdjęcia i przegrupowanie. Start i meta znajdowały się przy Kreatywnym Obiekcie Multifunkcyjnym (KOM), gdzie po powrocie rozpoczęła się część integracyjna.

Piknik i atrakcje dla dzieci

Na terenie KOM czekało ognisko i poczęstunek, a dla najmłodszych – animator z programem pełnym zabaw: przeciąganie liny, rzucanie frisbee, tańce czy kolorowanki. Dla wielu dzieci był to pierwszy tak długi wyjazd rowerowy, dlatego właśnie one były największymi bohaterami dnia.

Nagrody i integracja

Podczas pikniku rozlosowano kilkadziesiąt voucherów prezentowych do lokalnych lokali i usług z regionu Milicza. Lekarze, dzięki wsparciu Dolnośląskiej Izby Lekarskiej, mieli

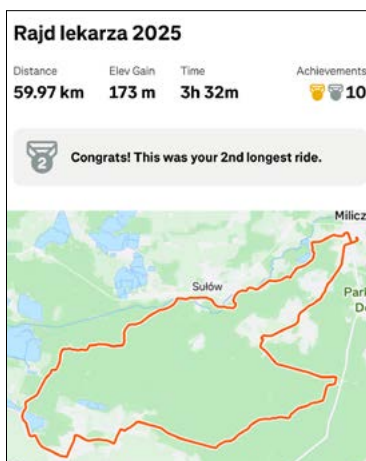
zapewnione vouchery na wyżywienie. To pozwoliło wszystkim uczestnikom w pełni cieszyć się wspólnym świętem aktywności.

Wspólne dzieło

Za stronę logistyczną odpowiadało Stowarzyszenie Dolnośląska Kraina Rowerowa, które przygotowało trasy i przewodników. Komisja Sportu DRL zadbała o integracyjny charakter wydarzenia i wsparcie dla lekarzy. Dzięki tej współpracy rajd przebiegł sprawnie i bezpiecznie.

Pierwsza edycja Rajdu Lekarza pokazała, że środowisko medyczne Dolnego Śląska chce się integrować nie tylko w pracy, ale i w sporcie. Organizatorzy są zgodni – to wydarzenie ma potencjał, by stać się cykliczną tradycją.

❑ **Michał Głuszek**
Komisja Sportu Dolnośląskiej Rady Lekarskiej

Fot. z archiwum M.M.

XXIX Międzynarodowy Kongres Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego

W dniach 25–27 września 2025 r. Stołeczne Królewskie Miasto Kraków gościło uczestników XXIX Międzynarodowego Kongresu PTK. To coroczne wydarzenie naukowe i edukacyjne zapoczątkowane zostało w 1997 r. Tematyka kongresu przyciągnęła niemal 5 tys. uczestników, wśród których przeważali oczywiście kardiolodzy i kardiochirurdzy, ale licznie uczestniczyli także lekarze innych specjalności, m.in. interniści, lekarze medycyny rodzinnej, geriatrzy, a także pielęgniarki, technicy, ratownicy medyczni i studenci medycyny oraz wszyscy inni zainteresowani diagnostyką sercowo-naczyniową i problematyką chorób układu krążenia.

W ciągu trzech dni odbyły się aż 162 sesje (w tym dydaktyczne, sesje przygotowane przez sekcje i ассоjacje PTK, sesje satelitarne, przypadki kliniczne,

sesje focus, moderowane sesje plakatowe oraz sesje prac oryginalnych biorących udział w konkursie na najlepszą z nich), w których udział wzięło 479 wykładowców i przewodniczących sesji (także z zagranicy). Na motywy tegorocznego spotkania wybrano hasło: „Twoje serce – Twoje życie. Żyj zdrowo, przestrzegaj zaleceń”. Zgodnie z tradycją, uroczystej inauguracji kongresu towarzyszyło wręczenie nagród, w tym m.in. nagrody Kapituły Prezesów PTK oraz nagrody Komitetu Naukowego Kongresów PTK za najlepsze prace zakwalifikowane do prezentacji na tegorocznym kongresie: w zakresie badań klinicznych, badań podstawowych, prac plakatowych oraz prac studenckich. Po uroczystej inauguracji rozpoczęła się Sesja Specjalna prezesa PTK poświęcona Krajowej Sieci Kardiologicznej.

Jak co roku, kongres był także okazją do prezentacji nowych technik i sprzętu diagnostycznego służącego do obrazowania serca i naczyń, pionierskich procedur terapeutycznych układu krążenia oraz nowych rozwiązań w zakresie terapii farmakologicznej (nowości lekowe na rynku oraz preparaty świeżo objęte refundacją). Nowy prezes PTK zadeklarował, że myślą przewodnią jego kadencji będzie profilaktyka. O tym, że polska kardiologia podąża za trendami świadczy utworzenie nowej Sekcji PTK: Sztucznej Inteligencji i Rozwiązań Cyfrowych oraz umieszczenie w programie tegorocznego kongresu konkursowej sesji specjalnej, na której zaprezentowano prace oryginalne i wdrożenia w zakresie e-zdrowia, telemedycyny i sztucznej inteligencji.

Tradycyjnie już sporo uwagi poświęcono na analizę najnowszych wytycznych Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego (ESC) zaprezentowanych kilka tygodni wcześniej podczas kongresu w Madrycie. Dotyczyły one wad zastawkowych, dyslipidemii, zapalenia mięśnia sercowego i osierdzia, postępowania w chorobach układu krążenia w okresie ciąży oraz przy współistnieniu chorób psychicznych. Kongresowe sesje, którym towarzyszyła ożywiona dyskusja, stanowiły także forum wymiany doświadczeń różnych polskich ośrodków w zakresie zastosowania nowoczesnych terapii (farmakologicznych i zabiegowych). Wiele sesji miało charakter interdyscyplinarny – z pogranicza neurologii, diabetologii, nefrologii, pediatrii, geriatry, ginekologii, psychiatrii, genetyki.

Pewnym novum dotyczącym części pozamerytorycznej kongresu okazało się zarezerwowanie przez organizatorów biletów na spektakle do krakowskich teatrów. Niestety, zainteresowanie było tak duże, że nie starczyło dla wszystkich chętnych. Kolejka po wejściówki wila się na kilkadziesiąt metrów, niemal wszyscy chcieli zakończyć wieczór m.in. w teatrze Bagatela (nazwa wymyślona przez lekarza, niedosłusznego profesora medycyny, doktora Tadeusza Boya-Żeleńskiego, który mieszkał z żoną w sąsiedniej kamienicy).

W 2026 r. gospodarzem Jubileuszowego XXX Międzynarodowego Kongresu PTK będzie stolica Wielkopolski.

□ Magdalena Mazurak

Dr n. med. Barbara Dziadkowiec-Macek z reprezentantkami Nigerii oraz Brazylii

Fot. z archiwum BD-M.

33. Międzynarodowy Kongres MWIA (Medical Women International Association) w Kairze

W dniach 12-14 października 2025 r. w stolicy Egiptu Kairze odbył się Międzynarodowy Kongres MWIA zrzeszający lekarki z całego świata, na którym reprezentowałam Dolnośląską Izbę Lekarską we Wrocławiu jako wiceprzewodnicząca Komisji Współpracy Międzynarodowej.

Dr n. med. Barbara Dziadkowiec-Macek z prezydentową MWIA – dr Eleanor Nwadinobi

Stowarzyszenie MWIA założone zostało w 1919 r. i jest jedną z najstarszych profesjonalnych międzynarodowych organizacji działających na rzecz zdrowia, dobrego samopoczucia oraz praw kobiet i dziewcząt. MWIA ma ważny głos i wpływ na kwestie dotyczące lekarek, m.in. równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, urlopu macierzyńskiego, rozwoju kariery, walki z dyskryminacją czy wspierania młodych lekarzy i studentów. MWIA opracowała moduły szkoleniowe dla lekarek m.in. na temat uwzględniania problematyki płci, przemocy wobec kobiet, dziewcząt oraz seksualności nastolatków.

Miałam możliwość uczestnictwa w 3-dniowym kongresie, na którym poza świetnie przygotowanymi prezentacjami na sesjach oraz posterami odbyły się również trzy Zgromadzenia Ogólne. Na nich podsumowano pracę wszystkich lokalnych organizacji w państwach uczestniczących w kongresie. Odbyły się wybory nowej prezydentowej organizacji oraz wybór miejsca na następne zgromadzenie kobiet, które odbywa się co 3

lata. Następnym goszczącym krajem będą Indie w 2028 r.

Podczas kongresu była możliwość rozmowy i wymiany doświadczeń z kobietami z 30 krajów świata, m.in. z USA, Kanady, Tajwanu, Chin, Brazylii, Filipin, Australii, Hongkongu, Ghany, Nigerii, Tanzanii czy Zimbabw. Ja nawiązałam kontakty z lekarkami niemieckimi (reprezentacja liczyła 19 kobiet), co dało możliwość współpracy i przyszłych planów na założenie organizacji w Polsce. W pierwszym dniu kongresu odbyła się kolacja podczas rejsu po Nilu, zaś w drugim dniu uroczysta gala, na której można było podziwiać występy kobiet-lekarek z różnych stron świata i wymieniać poglądy oraz nawiązywać kontakty.

MWIA to świetna inicjatywa, która zachęca do wspólnych działań. Byłam jedyną reprezentantką Polski, ale pragnę zachęcać młode lekarki do działania na rzecz kobiet i możliwości wspólnego rozwoju.

□ **Barbara Dziadkowiec-Macek**
wiceprzewodnicząca Komisji
Współpracy Międzynarodowej

Wydział Medyczny PWr doceniony

Fot. z archiwum Wydziału Medycznego PWr

Prof. Adrian Doroszko z Wydziału Medycznego PWr został powołany do Krajowej Rady Kardiologicznej. To nowe gremium ekspertów i przedstawicieli instytucji publicznych, które będzie pełnić rolę doradcą ministra zdrowia.

Rada będzie także kształtować kierunki rozwoju opieki kardiologicznej w Polsce. Różni się od dotychczasowej. Skład Rady został dodatkowo poszerzony o przedstawicieli Narodowego Funduszu Zdrowia, Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji oraz rzecznika praw pacjenta.

Celem Krajowej Rady Kardiologicznej jest poprawa koordynacji systemu, zwiększenie dostępności badań profilaktycznych, ocena jakości i skuteczności leczenia oraz wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w opiece kardiologicznej.

Powołanie prof. Adriana Doroszki do tak ważnego gremium jest uznaniem dotychczasowych dokonań naszego naukowca i potwierdzeniem jego wysokich kompetencji. Prof. Doroszko jest związany z Wydziałem Medycznym PWr od momentu jego powstania w 2023 roku.

Prof. Joanna Rymaszewska została powołana przez ministra zdrowia do Rady Naukowej Instytutu Psychia-

trii i Neurologii. To ważne gremium, które m.in. opiniuje projekty badawcze i czuwa nad rozwojem kadry naukowej.

Rada Naukowa Instytutu Psychiatrii i Neurologii jest organem inicjującym, opiniotwórczym i doradczym Instytutu. Jej członkowie zajmują się formułowaniem kierunków rozwoju w zakresie działalności naukowej i nadzorowaniem rozwoju naukowego w dziedzinie psychiatrii i neurologii. Rada opiniuje projekty badawcze, formułując rekomendacje dotyczące wdrażania innowacyjnych metod leczenia i rehabilitacji zaburzeń psychicznych i neurologicznych.

Prof. Joanna Rymaszewska kieruje Katedrą Neuronauk Klinicznych Wydziału Medycznego Politechniki Wrocławskiej. Jest znaną wrocławską psychiatrą. Realizuje różne projekty międzynarodowe: europejskie programy ramowe m.in. EDEN, EUNOMIA, DEMOBinc.

Instytut Psychiatrii i Neurologii jest największym w Polsce ośrodkiem naukowym specjalizującym się w rozwijaniu nowych metod leczenia i rehabilitacji zaburzeń psychicznych i neurologicznych oraz w badaniach nad neurobiologicznymi mechanizmami zaburzeń w czynnościach ośrodkowego układu nerwowego.

❑ **Agnieszka Czajkowska-Masternak**

Oferta dedykowana dla członków DIL i ich rodzin tylko w Centrum Wrocław

Centrum Wrocław

Al. Aleksandra
Brücknera 54
51-411 Wrocław

Usługi
pielęgnacyjne
samochodu lub zakup
oryginalnych akcesoriów
marki Volkswagen

Szeroka gama samochodów
dostępnych do odbioru

Przedłużona ochrona
pogwarancyjna w cenie

Sprawdź!

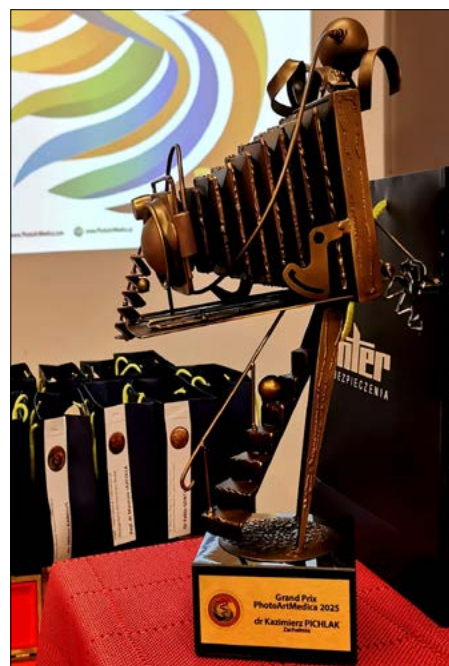
Sprawdź dane o zużyciu paliwa i emisji CO₂ na stronie volkswagen.pl

Masz pytania?
Skontaktuj się ze mną
**Małgorzata
Stehlik**
+48 729 055 787

Laureat Grand Prix dr Kazimierz Pichlak (z prawej) z przewodniczącym PhotoArtMedica dr. Krzysztofem Muskalskim

Statuetka

Fot. z archiwum K.P.

Grand Prix PhotoArtMedica dla dr. Kazimierza Pichlaka

Za nami XIII edycja Międzynarodowego Salonu Fotografii Artystycznej Lekarzy PhotoArtMedica, organizowanego przez Okręgową Izbę Lekarską w Częstochowie. Jak poinformował pomysłodawca i przewodniczący tego wydarzenia dr Krzysztof Muskalski, w tym roku prace na konkurs nadesłało 100 autorów z 15 krajów. Nagrodę Grand Prix PhotoArtMedica 2025 i statuetkę, przedmiot marzeń fotografujących medyków, jury przyznało dr. Kazimierzowi Pichlakowi z Kotliny Jeleniogórskiej za 5 prac zgłoszonych do rywalizacji. Warto dodać, że jest pierwszym od 5 lat Polakiem, który zwyciężył w konkursie. Wręczenie nagród odbyło się 11 października 2025 r. w Ratuszu – Muzeum Częstochowskim.

Gratulujemy Panie Doktorze!!!

☐ Redakcja

Nagrodzone zdjęcia:

Czas beztroski (z prawej)
Pół metra do dorosłości (poniżej)

oraz na dole:
Zamek Chojnik
U stóp Karkonoszy
Nepalska stupa

Rektor Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu prof. Piotr Ponikowski i prof. Krzysztof Simon (z prawej)

Fot. Tomasz Modrzejewski/UMW

Najwyższe odznaczenie Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu dla prof. Krzysztofa Simona

Prof. dr hab. Krzysztof Simon, wieloletni kierownik Kliniki Chorób Zakaźnych i Hepatologii został uhonorowany najwyższym odznaczeniem, jakie może przyznać Senat uczelni – medalem wybitym w srebrze. Uroczystość wręczenia medalu odbyła się podczas inauguracji roku akademickiego Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu 29 września 2025 roku w za- bytkowej, barokowej Auli Leopoldyńskiej Uniwersytetu Wrocławskiego.

Prof. Krzysztof Simon był w czasie pandemii COVID-19 głosem rozsądku Polaków. Mówił w charakterystyczny dla siebie sposób, mocno przestrzegał, nauczał, dyscyplinował, stawiał czoło obraźliwym atakom – mówił w laudacji na cześć uczonego rektor prof. Piotr Ponikowski. Na uwagę zasługuje fakt, że wyróżnienie zostało przyznane przez Senat jednogłośnie.

Ten medal jest ukoronowaniem mojej wieloletniej pracy, ale nie tylko mojej, przede wszystkim mojego zespołu, któremu serdecznie dziękuję, za wspólne lata pracy. Stworzyliśmy doskonałą team, a jego poziom naukowy, profesjonalizm i oddanie pacjentowi mogliśmy zobaczyć w pandemii COVID-19. Pracowaliśmy na pełnych obrotach, wiedzieliśmy, że pomimo lęku o zdrowie swoje i najbliższych musimy realizować naszą misję. Było wiele obaw, niewiadomych, ale trwaliśmy przy naszych pacjentach. Jeszcze raz bardzo dziękuję całemu zespołowi, to nasz wspólny medal. To zespół na medal! – mówił w rozmowie z autorem tekstu wzruszony prof. Krzysztof Simon.

Prof. Krzysztof Simon urodził się we Wrocławiu w 1952 roku. Mama była farmaceutką dlatego, jak wspomina z rozrzewnieniem, całe dzieciństwo spędził w aptece. Jest absolwentem Akademii Medycznej we Wrocławiu. Całe zawodowe życie związany z macierzystą uczelnią, na której przeszedł wszystkie stopnie awansu naukowego i zawodowego: (doktorat 1985), (habilitacja 1993). W 2004 roku prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Aleksander Kwaśniewski nadał mu tytuł profesora nauk medycznych. Jest niekwestionowanym autorytetem w dziedzinie chorób zakaźnych. Był stypendystą wielu zagranicznych, prestiżowych ośrodków naukowych w Stanach Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Belgii, Niemiec i innych. Swoją doskonałą zmysł organizacyjny wykorzystywał piastując, niezwykle ważne stanowiska między innymi jako: sekretarz Polskiego Towarzystwa Naukowego AIDS, członek Komitetu Immunologii i Etiologii Zakażeń Człowieka Polskiej Akademii Nauk, konsultant wojewódzki w dziedzinie chorób zakaźnych, członek wielu grup eksperckich leczenia HCV, HBV, MAFLD, ekspert Agencji Oceny Technologii Medycznych wreszcie prezes Polskiego Towarzystwa Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych. Jest autorem ponad 560 publikacji w najbardziej prestiżowych czasopismach naukowych o wysokim współczynniku cytowania Impact Factor. Sprawował promotorską opiekę 17 przewodów doktorskich. Jest spontaniczny i zawsze wyraża jasno swoje opinie, nie boi się krytykować, jeśli widzi błędy w postępowaniu, które mogłyby narazić

życie i zdrowie pacjentów, którzy są dla niego najważniejsi. 14 stycznia 2022 roku wraz grupą 13 uczonych zrezygnował z prac w Radzie Medycznej przy Premierze RP Mateuszu Morawieckim. Dymisja była spowodowana ignorowaniem zaleceń ekspertów w sprawie szczepień przeciwko COVID-19, a także milczącym przyzwoleniem premiera na kontrowersyjne antyszczepionkowe wypowiedzi kurator oświaty z Krakowa. Uczony jest postacią charyzmatyczną, pewnie dlatego jego wizerunek bez zgody wykorzystywali oszuści, umieszczając go w reklamach różnych specyfików, o wątpliwej skuteczności. Jak mówi sam zainteresowany: *walka z nimi to istna droga przez mękę, dlatego przestałem na nie reagować.*

Podczas pandemii prezentował jedynie słuszne stanowisko zalecające powszechne, a nawet obowiązkowe szczepienia przeciwko zarazie XXI wieku, która zabrała 130 000 Polaków. Jego postawa spotkała się z hejtem ze strony antyszczepionkowców.

Za swoje osiągnięcia prof. Krzysztof był wielokrotnie nagradzany i odznaczany między innymi Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, indywidualnymi i zespołowymi nagrodami Rektora Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, ale także medalem 75-lecia Misji Jana Karłowicza, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Pierścieniem Stulecia Niepodległości RP, Laurem Wrocławia, Honorowym Medalem Towarzystwa Internistów Polskich, Polskiego Towarzystwa Medycyny Rodzinnej. W roku 2020 uznany został za Lidera Roku 2020 w Ochronie Zdrowia, Największą Osobowością Regionu, a także zajął pierwsze miejsce na Liście Stu Najbardziej Wpływowych Osób w Polskiej Medycynie.

Prof. Krzysztof Simon, jako członek organizacji charytatywnej o zasięgu światowym Rotary International, aktywnie uczestniczy w pracach Rotary Club Wrocław-Panorama służącego pomocą najbardziej potrzebującym naszego miasta i regionu, za którą Jacek Sutryk, prezydent Wrocławia, uhonorował go medalem Merito de Wratislavia.

Prof. Krzysztof Simon jest pogodnym człowiekiem, otwartym na ludzi. Jak sam mówi, nie znosi głupoty, cwaniactwa i łajdactwa, a w życiu liczą się dla niego uczciwość i wartości demokratyczne.

Planuje przejście na emeryturę, nie zamierza jednak wyłączyć się z życia naukowego, bo jego prawdziwą pasją jest nauka, ale będzie miał wreszcie czas dla najbliższych, a przede wszystkim wnuków, dla których przez lata tego czasu mu brakowało.

PS W roku 2021 ukazała się publikacja Doroty Szadkowskiej wywiad rzeka z profesorem Krzysztofem Simonem pt. *Wirusy kontra fake newsy. Czy możemy przetrwać bez medycyny.* To fascynująca lektura dla wszystkich, dla antyszczepionkowców także. Polecam!

Fot. z archiwum D.L.

□ dr Dariusz Lewera

Collegium Witelona Uczelnia Państwowa
Ośrodek Pamięci i Dokumentacji Historycznej DIL

Mistrzowski tytuł Moniki Skrzypiec-Spring

Na Mistrzostwach Polski Sportów Aerialowych, które odbyły się w dniach 3-5 października 2025 r. w Cieszynie mistrzynią Polski w sportowej akrobatyce powietrznej na szarfach została Monika Skrzypiec-Spring i uzyskała kwalifikację na Mistrzostwa Świata.

Monika Skrzypiec-Spring jest specjalistką chorób wewnętrznych, medycyny sportowej i endokrynologii. Pracuje w Katedrze Farmakologii UMW. Ze sportem jest związana zawodowo. 5-krotnie uczestniczyła w Igrzyskach Olimpijskich jako lekarz reprezentacji Polski. Prowadzi Centrum Medyczne SPORTSmed, które między innymi jako Ośrodek Partnerski Centralnego Ośrodka Medycyny Sportowej prowadzi badania i konsultacje kadry narodowej i olimpijskiej oraz prowadzi szkolenie specjalizacyjne w zakresie medycyny sportowej. Uprawia biegi długodystansowe i sportową akrobatykę powietrzną na szarfach.

Nasze gratulacje!

□ Redakcja

Fot. z archiwum MS-S

Przychodzi prokurator do lekarza.

Ujawniamy nieznane kulisy głośnej sprawy

Ta sprawa od początku wyglądała jak film sensacyjny. Był prokurator, lekarze, farmaceutka, a także zwabienie, pobicie i zastraszenie budowlańca. Były wyroki sądów i skazanie. Lekarz stracił nawet prawo do wykonywania zawodu. Tymczasem w grudniu ubiegłego roku do lekarza przyszedł skruszony prokurator, który twierdził, że dał się nabrać.

Przychodzi prokurator do lekarza

Jest grudzień 2024 roku. Pod dom lekarza podjeżdża prokurator, który jeszcze niedawno pracował w Trzebnicy. Gdy lekarz otwiera drzwi nie może uwierzyć, że stoi przed nim osoba, która go oskarżała i przez którą do dzisiaj nie może wykonywać swojego zawodu. Prokurator mówi, że chciałby z nim porozmawiać i jakoś naprawić szkody, bo jak twierdzi, nie wiedział, że odebrano mu prawo do wykonywania zawodu. Lekarz był mocno zdziwiony, ale zaprosił gościa do domu.

Prokurator mówił, że został nabrany przez poszkodowanego mężczyznę, którego lekarz miał rzekomo pobić i zastraszać. Mówił, że w tamtym czasie mu uwierzył i że wówczas wydawało mu się, że dowody są bardzo mocne. Teraz wie, że mogło być inaczej, bo jak opowiadał, przez przypadek uczestniczył w jednej imprezie z bliskim kolegą poszkodowanego (rozmawiali strażacy). Gdy wyszedł, aby zapalić papierosa, niechcący usłyszał rozmowę. Jeden z mężczyzn opowiadał, jak wrobili w pobicie lekarzy i że na wszystko dał się nabrać prokurator.

Wyznanie, jak na oskarżyciela publicznego w głośnym procesie lekarzy, było szokujące.

– Nie wiedziałem co mam powiedzieć. Ja zawsze wiedziałem, że ten co nas oskarżał, zmyślał i dodawał rzeczy, które nie miały miejsca. Podczas rozprawy sądowej wskazywaliś na te nieścisłości, ale wtedy nikt nam nie wierzył – opowiada nam dziś lekarz Patrick Forszt.

Potwierdził skruszonemu prokuratorowi, że faktycznie Naczelny Sąd Lekarski wydał decyzję o zakazie wykonywania zawodu i to przez 2 lata. Lekarz powiedział, że złożył kasację do Sądu Najwyższego. Wtedy prokurator zaproponował, że napisze od siebie pismo do Naczelnego Sądu Lekarskiego, w którym opisze, jak sprawa wyglądała naprawdę.

I faktycznie, 24 grudnia 2024 przygotował oficjalne pismo zatytułowane *Stanowisko oskarżyciela posiłkowego*. Wyznania były szokujące, ale o tym za chwilę.

Napaść z maczetą, siekierą i gazem?

Sprawa aresztowania dwóch lekarzy szybko stała się głośna, tym bardziej że ówczesny minister Zbigniew Ziobro, niejednokrotnie opowiadał, że robi z lekarzami porządek. Jego rodzina wytoczyła proces innym lekarzom, za rzekome spowodowanie śmierci jego ojca.

W sprawę włączono podległą mu prokuraturę. Do tego dochodziły sprawy aborcji i oskarżenie senatora, również lekarza, o branie łapówek. Klimat był taki, że wydawało się, że minister oczekuje od prokuratury ostrego traktowania sprawy, gdzie oskarżani są lekarze.

W trzebnickiej sprawie wszystko zaczęło się w czerwcu 2018 roku. To wtedy trzebnicka prokuratura wydała nakaz aresztowania Patrika Forszta, znanego w lokalnym środowisku lekarza, który pracował w przychodniach, gabinetach oraz innych placówkach medycznych we Wrocławiu, Kłodzku, Wołowie, Trzebnicy, Brzegu Dolnym – w sumie w 9 jednostkach.

Jeden z ogólnopolskich tabloidów, który zapewne musiał od kogoś dostać cynk, szybko nagłośnił sprawę, opatrując artykuł nośnym tytułem: „**Mroczne oblicze cenionego lekarza. Robił z żoną straszne rzeczy**”.

W publikacji napisano, że 45-letni lekarz miał trafić do aresztu pod zarzutem napadu rabunkowego z użyciem maczety. W ataku miała także uczestniczyć jego żona. Gazeta podała, że medyk miał zwabić budowlańca na działkę, która znajduje się w okolicach Obornik Śląskich. Całe zdarzenie miało mieć miejsce 9 czerwca. Na działce, oprócz lekarza i jego żony, na budowlańca miało czekać 4 mężczyzn wynajętych po to, aby zastraszyć mężczyznę. Gazeta podała, że mężczyzna został skatowany właśnie przez nich, a także miano mu ukraść 2,5 tys. zł. Co więcej, lekarz wraz z żoną miał się przyglądać napaści.

Sprawę szeroko opisywała też NOWa Gazeta Trzebnicka. Naszym dziennikarzom udało się dotrzeć do wielu, często sprzecznych, faktów. Uczestniczyliśmy też w rozprawach sądowych i tam też zauważyliśmy, że zeznania poszkodowanego nie były spójne.

W 2018 roku udało nam się ustalić, że budowlańiec wykonywał prace przy budowie altanki, ale zleceniodawcy, czyli lekarz i jego żona, kwestionowali wykonaną pracę. Małżeństwo chciało wyjaśnić sprawę z budowlańcem.

Tymczasem tabloid sugerował, że pobity człowiek został zmuszony do podpisania dokumentów, zgodnie z którymi miał już nie dochodzić żadnych roszczeń finansowych za wykonaną pracę. Później okazało się, że było wręcz odwrotnie – praca była zapłacona w stu procentach.

Fot. archiwum P.F.

Co więcej, gazeta napisała, że powodem pobicia miało być niezadowolenie z pracy fachowca. Dziennik podał, że małżeństwo nie przyznało się do winy i przedstawiło inną wersję wydarzeń, że chcieli tylko postraszyć Zdzisława M. Napisano także, że małżeństwo miało się temu nie tylko przyglądać, ale też pobicie... sfilmować, co później okazało się nieprawdą, bo żadnego filmu nie było.

Aresztowanie

Lekarz został aresztowany na 2 miesiące. Jego żona została zwolniona do domu po tym, jak zastosowano wobec niej poręczenie majątkowe w wysokości 30 tys. zł. Jednak adwokat złożył zażalenie na decyzję sądu, bo jego zdaniem dowody opierają się tylko na zeznaniach jednej strony.

– To było dla mnie najgorsze przeżycie. Nie wiedziałem co robić. Nagle cały mój świat runął. Ten pan opowiadał takie rzeczy, że to wyglądało na prawdziwy horror. Wiedziałem, że było inaczej, ale nie wiedziałem, jak to udowodnić i jak się bronić – opowiada nam po czasie Patrik Forszt.

Czy prokuratura miała mocne dowody?

Ówczesna rzeczniczka Prokuratury Okręgowej Małgorzata Klaus informowała, że: – Sprawę zgłosił pokrzywdzony. Zarówno lekarz jak i jego żona nie przyznali się do tego, że zlecili pobicie mężczyzny – podała, ale zapewniała, że mimo to prokuratura wystąpiła o areszt wobec lekarza, bo według śledczych dowody są bardzo mocne.

– Kara, jaka grozi lekarzowi, to kara więzienia na okres nie krótszy niż 3 lata, a medyk może trafić za kraty nawet na 15 lat, gdyż jego czyn zakwalifikowano jako zbrodnie.

Co ciekawe, na pytanie o 4 mężczyzn, którzy mieli rzekomo zostać wynajęci przez małżeństwo do pobicia budow-

łańca odpowiedziała, że *nadal trwają poszukiwania*. Prokurator dodała, że sami zatrzymani potwierdzili, że na działce byli z czterema innymi osobami, których tożsamości nie chcieli podać. Mówiła też, że podejrzani twierdzą, że nie doszło do żadnego pobicia. Co potwierdziła obdukcja lekarska, ale prokurator nie wziął tego pod uwagę.

Od początku wydawało się, że prokuratura opiera się jedynie na zeznaniach rzekomo pobitego i ograbionego mężczyzny. W naszym artykule pisaliśmy, że zastanawiające było to, że do tej pory nie aresztowano żadnego z 4 mężczyzn, którzy mieli brać udział w zdarzeniu i którzy mieli dokonać pobicia.

Prokurator nie potwierdziła, że z zajścia miał być nagrany film. – *Mogę potwierdzić, że było nagranie, ale na dyktafon, głosowe, a nie wideo.*

W sprawie pojawiały się nowe fakty, a całe zajście było dość zaskakujące. Oto lekarz z ogromnym dorobkiem, osiągnięciami zawodowymi, znany, lubiany przez pacjentów, a w dodatku świetnie zarabiający, decyduje się na coś w rodzaju wendety na budowlańcu, który miał źle wykonać remont altanki. Czy takie motywy wystarczyłyby uznanemu medykowi, żeby napaść na człowieka, pobić go, zmusić do podpisania dokumentu i jeszcze zabrać mu 2,5 tys. zł, co dla lekarza raczej nie stanowi dużej sumy? Czy położyłby na szali karierę i wygodne życie w imię zemsty?

Prokuratura twierdziła, że nie ma żadnych wątpliwości. Dodatkowo wskazano, że jedną z zamaskowanych osób miał być młodszy brat lekarza, też lekarz.

– *Wiemy, że poszkodowany mężczyzna został powalony na ziemię, użyto gazu, kopano go. W międzyczasie grożono mu maczetą i siekierą* – przekazała nam wówczas rzecznik Prokuratury Okręgowej. Dodała, że narządzi użyto tylko do zastraszenia mężczyzny, ponieważ jego obrażenia nie były poważne. Ale była to tylko wersja, którą przekazał Zdzisław M.

– *W czasie napadu ofiara została zmuszona do podpisania dokumentu in blanco. Na dole kartki, w miejscu podpisu mężczyzna miał napisać, że akceptuje treść, która znajduje się powyżej (ale nic nie zostało tam jeszcze napisane – przyp. red.) Drugi dokument to był protokół zajęcia ruchomości. Ofierze zabrano także 2,5 tys. zł i karty bankowe* – opowiadała o przebiegu zdarzenia prokurator.

Patrik Forszt mówi nam, że to nieprawda i dodaje: – *To była zwykła reklamacja, gdzie wymienione zostały wszystkie zastrzeżenia z terminem na ich usunięcie. Była też wpisana kwota 18.000 zł, jaką otrzymał za usługę.* Nie wie, dlaczego prokuratura podawała, że kartka była in blanco.

A w jaki sposób śledczy domyślili się, że to brat lekarza mógł brać udział w napadzie? – *Nie mogę tego powiedzieć* – odpowiadała prokurator – *ale młodszy brat został również aresztowany* – przekazywała nam wtedy rzecznik.

Niespójne zeznania

Sprawa trafiła do sądu. Odkryło się kilka rozpraw. Wezwani na świadków policjanci zeznawali, że po telefonie poszkodowanego byli na interwencji dotyczącej pobicia i rabunku. Na miejscu zastali Zdzisław M., który skarżył się, że został pobity przez lekarzy i inne zamaskowane osoby. Opowiadali, że miał ubrudzoną twarz i otarcia naskórka. Zdzisław M. twierdził, że w wyniku użytego przez napastników gazu miał zaczerwienione i silnie łzawiące oczy. Policjanci potwierdzili również, że po zdarzeniu, w czasie przeszukania w aucie jednego z lekarzy znalezione zostały dokumenty i pieniądze, które zabrano ofierze oraz przedmioty, którymi mu grożono.

Na rozprawie zeznawała także żona poszkodowanego i jego przyjaciel. Zeznania początkowo były zgodne, ale w pewnym momencie zaczęły się rozmiącać.

Według nich, żona Zdzisława M. (pielęgniarka – przyp. red.) po zdarzeniu bała się jechać po niego sama i prosiła przyjaciela męża, aby jej towarzyszył. Zeznała, że mężowi nic nie było i nie potrzebuje pomocy medycznej, ale przyjaciel (ratownik medyczny H. – przyp. red.) namówił ją do wezwania karetki. Karetka przyjechała, ale medycy nie mieli nic do roboty.

Przypomnijmy, że policjanci twierdzili, że widzieli tylko lekkie otarcia naskórka.

Sąd zadał pytania dotyczące tego, jak czuł się Zdzisław M. bezpośrednio po pobiciu i w jakiś czas potem. Co ciekawe, na te pytania żona poszkodowanego i jego przyjaciel nie bardzo umieli, czy też może nie chcieli, odpowiedzieć. Zamiast tego przyjaciel wspominał za to o incydencie, który miał mieć miejsce niedługo po opisywanych wydarzeniach. Nieznani sprawcy podpalili zabudowania na należącej do niego działce. Mężczyzna łączył tę sprawę z napaścią na stolarza, twierdząc, że domniemywa iż była to albo próba zastraszenia go, albo ktoś się pomylił myśląc, że działka należy do Zdzisława M. Sąd nie uwierzył w tę opowieść, bo dopytywał o to, kto miałby dokonać podpalenia, skoro lekarze byli już aresztowani? I skąd ktoś miałby wiedzieć, że ów świadek ma działkę we Wrocławiu? Ale świadek tego przed sądem nie wyjaśnił.

Na rozprawie Patrick Forszt całą winę wziął na siebie. Mówił, że jego żona i brat tylko mu towarzyszyli. Opowiadał, że nie doszło do żadnego pobicia. Owszem byli na działce i była ostra rozmowa. Przyznał, że chcieli trochę postraszyć Zdzisława M., ponieważ wykonana przez niego praca pozostawiała wiele do życzenia. Mówił, że do całej sytuacji by nie doszło, gdyby altanka została wykonana poprawnie. Później okazało się, że nie spełniała norm budowlanych i groziła katastrofą budowlaną, co potwierdził Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego.

Podczas procesu okazało się też, że przed zdarzeniem Patrik wielokrotnie próbował kontaktować się z wykonawcą. Przy-

szedł też do jego domu, prosząc jego żonę o przekazanie prośby o kontakt. Małżonka poszkodowanego na rozprawie potwierdziła, że wizyta ta odbyła się w bardzo przyjaznym i kulturalnym tonie.

Emocje i łyzy

Sąd powołał biegłego, który miał ocenić obrażenia. Ten podczas zeznań mówił, że obrażenia pokrzywdzonego mogły powstać w sytuacji przez niego opisywanej, przyznał jednak, że niektóre z nich mogły powstać w inny sposób (np. przez dociskanie ofiary do nierównego podłoża). Badanie lekarskie Zdzisława M. zostało wykonane dopiero dwa dni po zdarzeniu.

– *Nie stwierdzono w nim cech charakterystycznych dla pobicia i katowania* – odpowiada nam Patrik Forszt.

Na rozprawie przesłuchano też innego budowlańca, który nie przyjął zlecenia, ale polecił Zdzisław M. Przyznał, że widział altanę i jej wykonanie pozostawiało wiele do życzenia: była niestabilna, a niektóre elementy groziły zawaleniem. Zdaniem świadka cała konstrukcja groziła katastrofą budowlaną. Małżeństwo prosiło go o skontaktowanie się ze Zdzisławem M. Kiedy mu się to w końcu udało, to przekazał prośbę zleceniodawców o przyście w celu dokonania poprawek. Wyrzucił także swoją opinię dotyczącą budowli, a Zdzisław M. tego wówczas nie zakwestionował.

Zeznawali też obaj bracia – Dominik i Patrick. Przepraszali za zaistniałą sytuację. Patrik przyznał, że jest mu niezmiernie wstyd. Dodał, że jedynym jego zamiarem w sprawie było to, by ich roszczenia zostały zrealizowane. Przeprósł również swoją rodzinę. Mówił, że drugi raz nie zdecydowałby się na taki krok. Przepraszając pokrzywdzonego stwierdził, że jego brat też jest w tej sprawie ofiarą i prosił o nieskazywanie Dominika. Jego żona Joanna również przepraszając pokrzywdzonego. I ona prosiła o uniewinnienie Dominika, zapewniając, że jego rola w całym zajściu była incydentalna. Nie wiedział, jak wydarzenie ma przebiegać, nie miał też fizycznego kontaktu z poszkodowanym, bo od razu się oddalił.

Na sali sądowej panowały ogromne emocje. U oskarżonych i pokrzywdzonego pojawiły się łyzy.

29 stycznia 2021 roku zapadł wyrok w pierwszej instancji. Sąd uznał, że zarówno bracia, jak i żona jednego z nich są winni zarzucanych im czynów.

Patrickowi i Joannie Sąd Okręgowy we Wrocławiu wymierzył karę pozbawienia wolności na okres 1 roku i 6 miesięcy. Dominik został skazany na 1 rok pozbawienia wolności. Ponadto zasądzono solidarnie od oskarżonych na rzecz pokrzywdzonego Zdzisława M. kwotę 50 tys. zł tytułem nawiazki. Na rzecz Skarbu Państwa zasądzono także koszty sądowe w częściach równych i wymierzono opłaty: Patrikowi w kwocie 300 zł, Joannie – 300 zł i Dominikowi F. – w kwocie 180 zł.

Apelacja i surowy wyrok

Oskarżeni wnieśli apelację. Wniósł ją także oskarżyciel posiłkowy – pokrzywdzony Zdzisław M. Rozprawa apelacyjna miała miejsce 19 maja tego samego roku. Po rozpoznaniu sprawy Sąd Apelacyjny zmienił nieznacznie zaskarżony wyrok, ale wszystkich troje uznał za winnych.

Dodatkowo Sąd Apelacyjny zasądził od oskarżonych na rzecz oskarżyciela posiłkowego Zdzisława M. po 1000 złotych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym. Zasądził również na rzecz skarbu państwa zwrot kosztów postępowania w częściach równych oraz wymierzył opłatę: Patrikowi i Joannie F. po 300 zł, Dominikowi – 180 zł.

Na poczet wykonania kary sąd zaliczył oskarżonym dni, kiedy przebywali w areszcie. Wszyscy odbyli kary w systemie dozoru domowego elektronicznego, czyli mieli założone specjalne opaski. Ale dla Patrika to nie był koniec kłopotów.

Zemsta?

Zdzisław M. powiadomił też Okręgowy Sąd Lekarski. Zrobił to zaraz po incydencie, czyli w 2018 roku. Co zastanawiające, OSL postępowanie wszczął dopiero po 5 latach i rok po prawomocnym wyroku.

Zdzisław M. przyjechał nawet na posiedzenie i opowiadał o doznanej wieloletniej krzywdzie. OSL wydał orzeczenie, w którym odebrał Patrikowi możliwość wykonywania zawodu na okres 5 lat.

– To była zwykła zemsta. Otrzymał od nas 50 tys. zł zadośćuczynienia, my odbyliśmy karę, a on dalej chciał się mścić. Tak wysokich nawigacji nie otrzymują nawet osoby dożywotnio poszkodowane – mówi nam Patrik Forszt.

Wcześniej, dosłownie 3 dni po wybuchu wojny na Ukrainie, oskarżonemu zdjęto dozór elektroniczny. Patrik, zaangażował się w pomoc uchodźcom. Pojechał na granicę, wcześniej kupując najpotrzebniejsze rzeczy. Przez rok utrzymywał rodzinę z Ukrainy.

Wyrok OSL był nieprawomocny, a Patrik mógł jeszcze pracować. Wniósł też zażalenie do Naczelnego Sądu Lekarskiego.

5 października 2023 roku NSL wstrzymał mu możliwość wykonywania zawodu, ale nie na 5, tylko na 2 lata. Lekarz nie mógł już pracować. Ostatnią deską ratunku było wysłanie skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego na decyzję Sądu Lekarskiego. Twierdził w niej, że Sąd Lekarski nie ma kompetencji do oceny spraw, które już procedował sąd karny. Ponadto nie była to sprawa medyczna, a tym właśnie zajmują się sądy lekarskie.

Prokurator przyznaje się do winy?

Niespodziewana wizyta prokuratora była jak „światło w tunelu”. Gdy przeczytał to, co prokurator napisał do Naczelnego Sądu Lekarskiego, liczył, że Sąd Najwyższy uwzględni ten fakt i uchyli postanowienie NSL wskazując na przekroczenie kompetencji.

– Sprawa nie dotyczyła błędu w sztuce lekarskiej lub innych zdarzeń zawodowych. Tym bardziej że poniosłem już karę w sprawie karnej, a wydarzenia nie miały żadnego związku z działaniami medycznymi – opowiadał nam lekarz, pokazując pismo prokuratora do Naczelnego Sądu Lekarskiego.

Prokurator przyznaje wprost, że zdarzenie nie miało tak dramatycznego przebiegu, jak to przedstawił pokrzywdzony Zdzisław M. W toku postępowania karnego, na etapie przygotowawczym w każdym przesłuchaniu zmieniał w istotny sposób swoje zeznania, odmiennie podając przebieg zdarzenia. Ponad 20-letnie doświadczenie zawodowe oraz wiedza uzyskana w toku prowadzenia tej sprawy i w szczególności postępowania sądowego pozwalała na wysnucie wniosku, że pokrzywdzony Zdzisław M., tak modyfikował swoje zeznania, aby zemścić się na oskarżonych.

Dalej czytamy, że Joanna, w swoim telefonie, podejrzanego zapisała pod nazwą „oszust”. Prokurator opisuje, że z poczynionych ustaleń jednoznacznie wynikało, że pokrzywdzony Zdzisław M. oszukał Joannę, zawyżył blisko dwukrotnie koszty, oszukał na materiale, altanę wykonał nierzetelnie, niefachowo, w sposób zagrażający zdrowiu i życiu jej użytkowników. Następnie pokrzywdzony Zdzisław M. wielokrotnie oszukał Joannę w przedmiocie dokończenia budowy altany, oddania pieniędzy.

Informuje też, że w toku postępowania przygotowawczego i sądowego pokrzywdzony Zdzisław M. wprowadził w błąd prokuratora co do rzeczywistego przebiegu zdarzenia. Zdzisław M. wzbudził mylne przekonanie prokuratora o zagrożeniu jego osoby.

Napisał też, że oskarżeni zostali potraktowani przez sądy surowo, bez żadnej taryfy ulgowej, wręcz z nadmierną surowością.

Prokurator podkreśla, że żądając kary dla oskarżonych nie wnosił o orzeczenie wobec Patrika i Dominika zakazu wykonywania zawodu, albowiem nie było podstawy prawnej i faktycznej do wydania takiego zakazu.

Twierdzi, że wydanie przez Sąd Lekarski takiego zakazu może być obarczone błędem. Przypomina, że Patrik wyraził skruchę, dokonał zadośćuczynienia, a także odbył karę. W kolejnych akapitach dodaje:

Tymczasem pokrzywdzony Zdzisław M., bezpośrednio po zdarzeniu, początkowo nie uskarżał się na problemy ze wzrokiem, oddechaniem. Po przybyciu na miejsce zdarzenia jego kolegi ratownika medycznego świadka Pawła H. zmienił zdanie, lecz obiektywnie w dalszym ciągu (...) nie wymagał pomocy medycznej. Biorąc pod uwagę rzeczywisty przebieg zdarzenia i jego skutki dla pokrzywdzonego stwierdzić należy, że wymieniony mając żal i pretensje za takie potraktowanie, postanowił się zemścić na Patriku, Dominiku i Joannie i bardzo skutecznie wykorzystał w tym celu prokuratora, sądy orzekające w jego sprawie w tym Naczelny Sąd Lekarski. Pokrzywdzony Zdzisław M., nie wymagał po zdarzeniu pomocy medycznej, zaopatrzenia medycznego przez zespół ratownictwa medycznego, nie pozo-

stawał w stanie zagrożenia zdrowia i życia. Jeżeli tak twierdzi to wprowadza w błąd i mija się z rzeczywistością. Prokurator poczynił w tym zakresie ustalenia faktyczne, osobiście przesłuchując wszystkich najważniejszych świadków, w tym funkcjonariuszy policji przybyłych niezwłocznie na miejsce zdarzenia i mających bezpośredni kontakt z pokrzywdzonym.

Z pisma wynika, że prokurator przyznaje się, że źle poprowadził śledztwo. Czytamy, że w toku postępowania prokurator przyjął błędną kwalifikację czynu zarzucanego Patrikowi, Dominikowi i Joannie.

Dodaje, że był to występki, a nie zbrodnia i że wystarczającym środkiem zapobawczym powinno być poręcznie majątkowe zamiast tymczasowego aresztowania.

W kolejnych akapitach wskazuje na uchybienia Okręgowego Sądu Lekarskiego. Informuje też, że rzecznik odpowiedzialności zawodowej, który brał udział w toku postępowania jako oskarżyciel powinien rozważyć z urzędu wyłączenie się od udziału w postępowaniu, albowiem przez kilka lat pracował i pracuje na tym samym Szpitalnym Oddziale Ratunkowym razem z żoną pokrzywdzonego (...). Główny świadek oskarżenia Pan H. jest ratownikiem medycznym i często przebywa na SOR, w którym pracują razem rzecznik i Anna M. (żona Zdzisława M. – przyp. red.). Podejrzenie niezgodnego z prawem działania wymienionych osób, wpływania na rzecznika odpowiedzialności zawodowej w celu odebrania prawa do wykonywania zawodu lekarzowi Patrikowi Forsztowi. Jeżeli jest to prawdą, to rzecznik odpowiedzialności zawodowej powinien bezwzględnie wyłączyć się od udziału w postępowaniu, zamiast żądać kary 5 lat pozbawienia prawa wykonywania zawodu.

Prokurator wskazuje, że w takim wypadku orzeczenie może być dotknięte wadą prawną. Poprosił Naczelny Sąd Lekarski, aby niezwłocznie ustalił, czy rzecznik powinien podlegać wyłączeniu. Dodał, że jeżeli to się potwierdzi, to wnosi o zawieszenie wykonania orzeczenia lub uchylenia zakazu.

Nietrudno odnieść wrażenie, że prokuratora albo ruszyło sumienie, albo faktycznie poruszyła go zaślizgana rozmowa. Tak czy inaczej, jego pismo jest szokujące. Wygląda na to, że dał się nabrać i że błędnie poprowadził postępowanie. A może, po prostu, wówczas działał nadgorliwie? Wszak prokuratorzy wiedzieli, że ci, którzy doprowadzą do skazania lekarzy, mogą liczyć na awans w „ziobrowskiej prokuraturze”.

Epilog

Pismo prokuratora niewiele dało. Sąd Najwyższy utrzymał w mocy orzeczenie NSL. Patrik dalej nie mógł wykonywać swojego zawodu. Ciekawostką jest fakt, że gdy Okręgowy Sąd Lekarski orzekł w sprawie Dominika, uwzględnił pismo prokuratora i nie wstrzymało mu prawa do wykonywania zawodu.

– Pogodziłem się, że wyroki nie zawsze są sprawiedliwe. 5 października kończy mi się zakaz i będę mógł wrócić do pracy. Chcę po-

magać pacjentom. Zdecydowałem się pokazać wam to pismo, bo wiem, że takich spraw może być w Polsce wiele. Ja wiem, że zrobiłem źle, ale prokurator, a potem sąd, potraktowali mnie jak zwykłego bandziora. Uwierzono w zeznania Zdzisława M., a sprawa wyglądała zupełnie inaczej i jak widać miała drugie dno – mówi dzisiaj Patrik Forszt.

A co z prokuratorem? Musiał wiedzieć, że takie pismo, to jak przyznanie się do winy. Kopię otrzymała trzebnicka prokuratura, która poinformowała Prokuraturę Okręgową we Wrocławiu o treści pisma pana prokuratora z dnia 24 grudnia 2024 roku skierowanego do Naczelnego Sądu Lekarskiego w Warszawie.

– W związku z zaistniałą sytuacją aktualnie w 5 Wydziale Organizacyjnym Prokuratury Okręgową we Wrocławiu prowadzone jest pod sygnaturą (...) postępowanie wyja-

śniające. Postępowanie to jest w toku – poinformowała nas jeszcze w marcu tego roku Karolina Stocka-Mycek, rzecznik prasowy Prokuratury Okręgową we Wrocławiu.

W lipcu zapytaliśmy, co się dzieje w tej sprawie.

– Materiały postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez 5 Wydział Organizacyjny Prokuratury Okręgową we Wrocławiu pod sygnaturą (...) zostały zarejestrowane w tym Wydziale pod sygnaturą (...), a następnie zostały one przekazane do dalszego prowadzenia Prokuraturze Okręgową 1 Wydziałowi Śledczemu w Opolu. W tej jednostce zostały zarejestrowane pod sygnaturą (...) O dalsze informacje w tej sprawie proszę więc zwracać się do rzecznika prasowego Prokuratury Okręgową we Opolu – napisała nam 2 września pani rzecznik.

O toczące się postępowanie zapytaliśmy Prokuraturę Okręgową w Opolu.

– Śledztwo o sygn. akt (...) w sprawie podejrzenia przekroczenia uprawnień przez prokuratora Prokuratury Rejonowej w Trzebnicy w związku ze skierowaniem pisma do Sądu Najwyższego w sprawie o sygn. akt (...), tj. o czyn z art. 231 par. 1 kk toczy się w sprawie, tj. nikomu nie przedstawiono zarzutów. Obecnie trwa postępowanie dowodowe. W ramach śledztwa nie uzyskano informacji o zakończeniu postępowania dyscyplinarnego, a w szczególności o wymierzeniu kary dyscyplinarnej prokuratorowi – poinformował nas Stanisław Bar, rzecznik prasowy opolskiej prokuratury.

□ **Daniel Długosz**
NOWa Gazeta Trzebnicka, nr 38
(1503) 18-24.IX.2025

II Konferencja Sekcji Kardiologii Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego

Wykład dr n. med. Doroty Sokali

Prelegentki II Konferencji Sekcji Kardiologii PTK we Wrocławiu

Nowotwór i choroba serca to niebezpieczny duet, naprzeciw którego ustawił się mocny zespół: onkolog i kardiolog. Podczas II Konferencji Sekcji Kardiologii Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego we Wrocławiu, która odbyła się 11 października 2025 r., specjaliści z klinik w całym kraju dzielili się doświadczeniem w leczeniu pacjentów z nowotworami. Kardiopunkologia, ta interdyscyplinarna dziedzina radzi tam, gdzie jak się wydawało, główne zagrożenie dla życia stanowi sam nowotwór.

Program spotkania w Hotelu Novotel składał się z pięciu sesji wykładowych:

1. „Aspekty kobiece w kardiopunkologii”,
2. „Hemato-kardiologia”,
3. „Wczesne wykrywanie kardiopunkcyjności leczenia przeciwnowotworowego”,
4. „Kardiopunkologia dziecięca”,

5. „Kardiopunkologia w przypadkach klinicznych.

Równolegle do nich odbyły się warsztaty:

1. „Echokardiografia w kardiopunkologii – aspekty praktyczne”,
2. „Leczenie interwencyjne zatorowości płucnej u pacjentów onkologicznych”,
3. „Radioterapia i rezonans magne-

tyczny u pacjentów ze stymulatorem serca” (ICD) CRT – aspekty praktyczne”.

Wyjątkowo licznie przybyli goście z Gdańska, a także specjaliści z Zabrza, Warszawy, Rzeszowa, Łodzi, Krakowa, Olsztyna, Ostrocy, Poznania i Szczecina. Ośrodek wrocławski reprezentowali: dr n. med. Ewa Mroczek, która otwierała konferencję, profesorowie: Wojciech Kosmala i Waldemar Banasiak oraz Aleksandra Łacko i Katarzyna Piotrowska.

Efekt zdrowej matki

Aspekty kobiece przykuwały uwagę słuchaczy m.in. dlatego, że względu na kontrowersyjny temat ciąży u chorych na nowotwór. Dr hab. n.

med. Katarzyna Styczkiewicz (Rzeszów) omówiła problemy kardiologiczne chorych na raka jajnika i rak endometrium. Zwróciła uwagę na obniżenie rokowań w sytuacji współwystępującej otyłości i cukrzycy. – Kontrola ryzyka sercowo-naczyniowego u tych pacjentek jest konieczna – zaznaczyła. Prof. Ewa Konduracka (Kraków) mówiła o kardiotoxyczności terapii u chorych na raka piersi, zalecając opiekę nad nimi wielodyscyplinarnego zespołu, a w przypadku planu ciąży, objęcia opieką indywidualną. Dr n. med. Joanna Kufel-Grabowska (Gdańsk) przekonywała o skuteczności terapii u pacjentek planujących ciążę. – Okazuje się, że ciąża o 41% obniża ryzyko zgonu u pacjentek po zakończeniu leczenia – podsumowała tzw. „Efekt zdrowej matki”. Przestrzegając jednak przed zbyt późnym macierzyństwem, tak ze względu na spadek płodności po 30., jak i na samą terapię onkologiczną, która może przesunąć zajście w ciążę o kolejne kilka lat. Na koniec przedstawiła postulat „Karty kontroli u pacjenta po leczeniu onkologicznym”. Ta procedura powinna zostać wdrożona, zdaniem kardiologów.

Gdy hematolog odsyła do kardiologa

Z punktu widzenia hematologów uczestniczących w konferencji, profilaktyka przeciwzakrzepowa i przeciwwzatorowa u pacjentów onkologicznych to w medycynie „pole do zagospodarowania wspólnymi siłami”. Dr n. med. Agata Tyczyńska (Gdańsk), hematolog, wymieniła cechy dobrej opieki kardiologicznej u pacjenta z nowotworem:

- ocena wydolności serca,
- ocena ryzyka pierwotnej i wtórnej amyloidozy (biopsja),
- kontrola nadciśnienia,
- ocena ryzyka sercowo-naczyniowego,
- profilaktyka powikłań sercowo-naczyniowych.

– Hematolog – podkreśliła – powinien odsyłać swego pacjenta do kardiologa przed rozpoczęciem leczenia, w trakcie i po jego zakończeniu. Wykład dr n. med. Anetty Undas (Kraków) był poświęcony pacjentom hematologicznym leczonym antykoagulantami, dla których poważne krwawienie jest stanem bezpośredniego zagrożenia życia. Swoją pełną konkretną wykład zakończyła zaleceniami: indywidualizacja

terapii, edukowania pacjentów, przestrzegania zaleceń i okresowych kontroli. Pani doktor tego dnia sama mobilizowała się do pracy. Mimo ciężkiej grypy nie opuściła stanowiska i wykład odbył się, chociaż online.

Kardiotoksyczność wcześniej wykryta

Trzecią sesję rozpoczął dr n. med. Piotr Gościński (Szczecin) wystąpieniem o wykrywaniu kardiotoksyczności w badaniach obrazowych: rezonansie magnetycznym serca i echokardiografii 3D, echokardiografii z kontrastem i obciążeniowej. Dr n. med. Aneta Klotzka (Poznań) omówiła biomarkery. Podała 6 istotnych cech, którymi powinien odznaczać się „idealny” biomarker. Powinien – bo jak się okazuje, mimo takich, które mają ugruntowaną pozycję w kardiologii, żaden idealny nie jest. – Nie ma jednego rozwiązania na jedną jednostkę chorobową – oceniła. Zakończeniem tej sesji był wykład dr. hab. n. med. Grzegorza Piotrowskiego (Łódź) o monitorowaniu chorych w czasie leczenia nowotworowego. Zalecił on używanie najdokładniejszych metod monitorowania i wyrafinowanych technik analizy. Słuchaczy wyraźnie zaintrygowały najnowsze metody monitoringu, czyli *wearables* – urządzenia do noszenia na co dzień, rejestrującego żądane parametry. Lekkie, o nowoczesnym wyglądzie, monitorują rytm pracy serca, ciśnienie krwi i aktywność fizyczną pacjenta. – Taki smartwatch czy opaska – podsumował humorystycznie lekarz – „wyciągają wiele danych”, a ze względu na rejestrowanie aktywności pacjenta (ile kroków przeszedł) stanowią najlepszy monitoring prewencyjny. Swoją drogą, stanowią modny wynalazek i za to ceni je młodzież.

Serce dziecka z nowotworem

– Dzieci to nie są mali dorośli – zaakcentował dr n. med. Michał Gałęczka (Zabrze), który opowiadał o kardiologicznych problemach leczenia onkologicznego u dzieci – przypominam, że mają większą zdolność regeneracji, a ich przeżywalność jest wyższa. Dr n. med. Monika Kowalczyk-Domagała (Warszawa) mówiła o obrazowaniu echokardiograficznym u dzieci leczonych onkologicznie. – To badanie ZAWSZE należy wykonać przed włączeniem u nich leczenia o potencjalnie kardiotoksycznym działaniu – zaznaczyła. Dr n. med. Dorota So-

kalla z wrocławskiego DCO odniosła się do okresu po leczeniu nowotworu i rekomendowała w nim monitoring kardiologiczny w postaci badania obrazowego, EKG i holtera oraz biomarkerów, a częstotliwość kontroli uzależniła od rodzaju terapii i czasu od leczenia.

Pediatryczna sesja wywołała duże zainteresowanie i długą dyskusję. – Dobry kardiolog dziecięcy jest jak diament – oświadczył bez ogródek jeden z onkologów – bo rzadko się trafia i jest drogi. Sala gruchnęła śmiechem, co rozładowało poważną atmosferę, jaka towarzyszyła omawianiu tak ciężkich chorób u dzieci.

Kardiolog w (o)cenie

Kardioonkologiczną wiedzę specjalistyczną zilustrowało w ostatniej sesji sześć przypadków klinicznych, omawianych w ramach następujących wykładów:

- „MAD i LVNC – niebezpieczny duet i rak piersi”,
- „Zespół żyły głównej górnej u pacjenta z zaawansowanym rakiem płuca”,
- „I ty Brutonie przeciwko mnie?!”,
- „Nabyta hemofilia u pacjenta onkologicznego z powikłaniem kardiologicznym”,
- „Chora z grupy ryzyka powikłań ze strony układu sercowo-naczyniowego leczona rybofloklinem”,
- „Bezobjawowe leczenie uszkodzenia mięśnia sercowego po allogenicznym przeszczepieniu szpiku”.

Jeden z wykładów („Chora z grupy ryzyka...”) wygłosiła para lekarek. Dr n. med.: Aleksandra Łacko, onkolog kliniczny z DCO, i Katarzyna Piotrowska, internista i kardiolog z USK we Wrocławiu stanowią żywy przykład efektywnej współpracy tych dwóch specjalności, a przez dr Ewę Mroczek zostały określone jako „jeden kardioonkologiczny duet w Polsce”. – Ja zawsze mówię, że najlepszy kardiolog to taki, którego decyzje pozwalają na kontynuację terapii – oświadczyła dr Łacko. Tacy właśnie uczestniczyli we wrocławskiej konferencji i zapewne pojawią się za rok na planowanym spotkaniu w Rzeszowie.

□ Aleksandra Solarewicz

COLLEGIUM WITELONA W LEGNICY WYRÓŻNIENIA DLA PROF. GRAŻYNY DUREK I PROF. KRZYSZTOFA WRONECKIEGO

6 października 2025 odbyła się uroczysta inauguracja roku akademickiego w Collegium Witelona Uczelni Państwowej w Legnicy. W uroczystości wzięli udział studenci, członkowie Senatu uczelni, nauczyciele akademicy oraz licznie zaproszeni goście. Rektor prof. dr hab. Andrzej Panasiuk, zwracając się do studentów powiedział: *Naszą rolą jest nie tylko kształcić, ale także wspierać i robić to z sercem. Patrząc w przy-*

szłość chcę zadeklarować, że uczelnia będzie miejscem otwartym, bezpiecznym i ambitnym, będziemy inwestować w rozwój nauki, jakoś kształcenia, ale także inspirować zmiany daleko poza nią. [...] Nasz patron Witelon byłby z nas dumny, widząc nowoczesną, rozwijającą się uczelnię. Na zakończenie uroczystości prof. Andrzej Panasiuk przywołał słowa Carla Sagana: Nauka to nie tylko zbiór wiedzy; to sposób myślenia [...], niech ten sposób my-

ślenia prowadzi nas przez cały nadchodzący rok, który uważam za otwarty.

Inauguracja roku akademickiego była także okazją do podziękowania pracownikom za ich pracę i oddanie na rzecz studentów i uczelni. Wśród wyróżnionych znalazła się prof. dr hab. Grażyna Durek, która otrzymała Złoty Medal „Za Długoletnią Służbę” oraz dr hab. Krzysztof Wronecki, który odebrał najwyższe wyróżnienie tej legnickiej wyższej uczelni „Laur Witelona”. Jestem przekonany, że gdyby warunki sprzyjały XIII-wieczne liceum założone przez Witelona stałoby się już wówczas prężnym uniwersyte-tem [...] Szanowni studenci rozpoczynacie nowy etap w swoim życiu, jesteście w uczelni o niepowtarzalnej atmosferze, korzystajcie z tego. Życzę wam, aby studia poza nauką były także fantastyczną przygodą i okazją do zawarcia pięknych przyjaźni, takich na całe życie – mówił po odebraniu wyróżnienia prof. Krzysztof Wronecki.

Ciekawą historię legnickiej „Witelonki” przybliżył zebrany w wykładzie inauguracyjnym jej wicekanclerz mgr, dr h.c. Jerzy Stefaniak, od początku związany z uczelnią, która kształci obecnie ponad 3000 studentów na 23 kierunkach w Legnicy i filii we Wrocławiu, a także w akademickim liceum ogólnokształcącym i technikum.

Kampus akademicki złożony z wielu budynków mieści się w dawnych pruskich, a potem sowieckich koszarach. Po kapitalnych remontach stanowi doskonałą infrastrukturę dla potrzeb uczelni, ale także niezwykle interesujący obiekt architektoniczny końca XIX wieku.

□ **Dariusz Lewera**
Collegium Witelona Uczelnia
Państwowa
Ośrodek Pamięci i Dokumentacji
Historycznej DIL

Prof. Grażyna Durek i prof. Krzysztof Wronecki po otrzymaniu wyróżnień

Konferencja „Medycyna bólu 2025”

Ból towarzyszy człowiekowi od początku jego istnienia, stanowi także przedmiot badań lekarzy i naukowców wielu dziedzin. Mierzą się z nim najwybitniejsi uczeni z najbardziej prestiżowych ośrodków naukowych, prezentując coraz nowocześniejsze możliwości terapii, a wszystko po to, aby ulżyć w chorobie, poprawić komfort życia, a także komfort odchodzenia.

W dniach 16–18 października Wrocław stał się prawdziwym centrum nauki o bólu, a wszystko za sprawą odbywającego się w naszym mieście XII Zjazdu Polskiego Towarzystwa Badania Bólu „Medycyna bólu 2025”.

W wydarzeniu wzięło udział kilkuset uczestników z Polski i Europy, lekarzy, pielęgniarek, fizjoterapeutów. Wszystkich ich łączy problem bólu, z którym na co dzień spotykają się w swojej praktyce zawodowej. Hasłem przewodnim zjazdu było „20 lat później”, nawiązano w ten sposób do spotkania, które odbyło się we Wrocławiu 20 lat temu. Była to okazja do refleksji jak zmieniła się medycyna bólu przez ostatnie dwie dekady.

Komitetowi naukowemu i organizacyjnemu przewodniczyli: dr n. med. Magdalena Kocot-Kępska i prof. dr hab. Andrzej Kübler. W liście do uczestników dr Magdalena Kocot-Kępska napisała między innymi: *XII Zjazd to także wskaźnik aktywności i osiągnięć naszego Towarzystwa. Mamy okazję upewnić się, że po 20 latach rozwijamy medycynę bólu w Polsce jak muszkieterowie z kolejnego tomu Dumasa, dalej zdolni do skutecznej realizacji swojej misji...*

Podczas ceremonii otwarcia, którą poprowadziła dr Magdalena Kocot-Kępska i prof. Andrzej Kübler nadano członkostwo honorowe Polskiego Towarzystwa Badania Bólu prof. Barbarze Przewłockiej, wieloletniej redaktor naczelnej czasopisma naukowego „Ból”.

W świat medycyny skupionej przy Uniwersytecie Fryderyka Wilhelma w przedwojennym Wrocławiu przeniósł zebranych prof. Krzysztof Wronecki wykładem inauguracyjnym pt. „Światowa medycyna w dawnym Wrocławiu”.

Prelegenci XII Zjazdu PTBB, od lewej: prof. Andrzej Kübler, prof. Grażyna Durek i prof. Krzysztof Wronecki

Podczas trwania zjazdu ogłoszono prawie 70 referatów w kilkunastu sesjach tematycznych, a także zorganizowano sesję plakatową i warsztaty.

No bo gdzie obradować lepiej jak nie we Wrocławiu, przestawnym Mieście Spotkań – konkludowała prezeska Polskiego Towarzystwa Badania Bólu dr n. med. Magdalena Kocot-Kępska w rozmowie z autorem.

Fot. z archiwum DL

dr Dariusz Lewera

Collegium Witelona Uczelnia Państwowa
Ośrodek Pamięci i Dokumentacji Historycznej DIL

XII Dzień Ludwika Hirszfelda w Instytucie Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN

Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej Polskiej Akademii Nauk założony w 1952 roku przez prof. Ludwika Hirszfelda należy z pewnością do wiodących ośrodków badawczych w Polsce i Europie. Aktywność Instytutu jest ściśle powiązana z priorytetami europejskiej polityki badawczo-rozwojowej.

16 października obchodziliśmy XII Dzień Ludwika Hirszfelda. Uroczystość połączona była z inauguracją roku akademickiego w Instytucie Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN, ślubowaniem słuchaczy Wrocławskiej Szkoły Doktorskiej Instytutów Polskiej Akademii Nauk, a także wręczeniem dyplomów doktora i doktora habilitowanego.

Szczególnie wzruszający charakter miał jubileusz 50-letnia pracy zawodowej w IiTD prof. Andrzeja Gamina,

obecnego dyrektora tej prestiżowej placówki badawczej.

Niezwykle ciekawy wykład inauguracyjny pt. „Od koncepcji do kliniki – opowieść o terapii CAR-T” wygłosiła prof. Lidia Karabon z Laboratorium Genetyki i Epigenetyki Chorób Człowieka IITD PAN. W swoim wystąpieniu przedstawiła mechanizm leczenia komórkami CAR-T, czyli zmodyfikowanymi genetycznie komórkami T, które uzbraja się w dodatkowy syntetyczny receptor CAR (z ang. chimeric antigen receptor). Receptor ten umożliwia rozpoznanie antygenu nowotworu i powoduje, że limfocyt T ulega aktywacji i staje się zdolny do zabicia komórki nowotworowej. Uczona zaprezentowała również koncepcję opracowania produktu leczniczego opartego na modyfikowanych genetycznie limfocytach T, przeznaczonego do terapii nowotworów hematologicznych, w tym opornych

Od lewej: dr Janina Wartenberg – współpracownica prof. Ludwika Hirsfelda, prof. Krzysztof Wronecki, prof. Małgorzata Sasiadek, prof. Andrzej Gamin – dyrektor Instytutu, prof. Anna Przon-do-Mordarska, prof. Andrzej Gładysz, autor artykułu – Dariusz Lewera

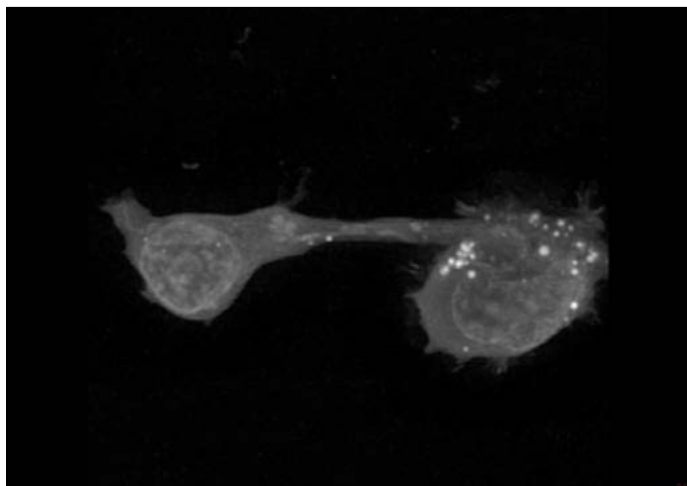
postaci szpiczaka plazmocytoowego. Projekt finansowany przez Agencję Badań Medycznych (2022/ABM/06/00004.) obejmuje wszystkie etapy rozwoju terapii – od wytworzenia wektora DNA kodującego receptor CAR, poprzez proces produkcji i walidacji komórek, aż po badania kliniczne fazy I/II. Obecnie toczą się prace nad sprawdzeniem skuteczności biologicznej komórek (limfocytów T) zmodyfikowanych stworzonymi w ramach projektu syntetycznymi receptorami CAR. Równolegle trwają prace nad uruchomieniem wytwórni umożliwiającej produkcję CAR-T w warunkach Dobrej Praktyki Produkcyjnej (*Good Manufacturing Practice, GMP*), co w przyszłości pozwoli na przeprowadzenie I/II fazy badań klinicznych w grupie 20 chorych na szpiczaka mnogiego. Na zebranych duże

wrażenie zrobiły obrazy z mikroskopu holotomograficznego ukazujące synapsę immunologiczną między komórką CAR-T i komórką nowotworową.

Uroczystość zakończyła się wykładem kustosz Muzeum Narodowego we Wrocławiu pt. „Dzieło sztuki, które malarstwu polskiemu przynosi chlubę przynosi, czyli o tym, jak powstała Panorama Racławicka”. Muzealniczka przedstawiła kuluary powstania unikatowego w skali świata dzieła polskich malarzy Jan Styki i Wojciecha Kossaka, ich skomplikowane relacje podczas wieloletniej współpracy, a także późniejsze trudne losy obrazu, których szczęśliwy finał nastąpił we Wrocławiu w 1985, kiedy otwarto specjalnie wybudowaną dla Panoramy Racławickiej rotundę i oddano ją zwiedzającym.

Prof. Lidia Karabon

Obraz synapsy immunologicznej pomiędzy komórką CAR-T (lewa strona) a komórką nowotworową (szpiczak mnogi)

Fot. z archiwum D.L.

□ dr Dariusz Lewera

Collegium Witelona Uczelnia Państwowa
Ośrodek Pamięci i Dokumentacji Historycznej DIL

Spotkanie prowadziła dr Małgorzata Kolankowska i dr Paweł Wróblewski

Fot.GO.

„Przewodnik po duszy medycyny”

Wśród, 15 października 2025 r., w Dolnośląskiej Izbie Lekarskiej odbyło się spotkanie promujące książkę prof. Aleksandra Woźnego pt. „Posłuchaj mnie choć trochę, doktorze. Przewodnik po duszy medycyny”. Spotkanie z autorem prowadziła dr Małgorzata Kolankowska i doktor Paweł Wróblewski. Wśród licznie przybyłych gości był wiceprezydent Wrocławia Ryszard Kessler, a za pomocą złączy internetowych w spotkaniu uczestniczył prof. Bożydar Iwko, tłumacz wersji bułgarskiej tej książki.

□ Redakcja

Prof. Aleksandrowi Woźnemu gratulował i kwiaty wręczył prezes DRL dr Paweł Wróblewski

W kolejce po autografy

Wałbrzyska Jesień Pediatryczna

To już po raz czwarty dr n. med. Waldemar Gołębiowski – lekarz kierujący Oddziałem Pediatrycznym Szpitala im. A. Sokołowskiego w Wałbrzychu – był inspiratorem kolejnego spotkania szkoleniowego dla lekarzy rodzinnych i pediatrów. Jak zwykle organizacją spotkania zajęła się i patronatem objęła nasza Komisja Kształcenia i Delegatura Wałbrzyska DIL.

Dobór tematów jak zwykle był bardzo praktyczny.

Dr hab. med. Henryk Szymański omówił aktualne rekomendacje i praktykę leczenia zapalenia oskrzelików. Przedstawił również wyniki badań klinicznych, w których uczestniczyli lekarze z dolnośląskich oddziałów pediatrycznych.

Następnie dr Rafał Jeziorny – lekarz kierujący oddziałem okulistycznym

w Wałbrzychu – w sposób bardzo ciekawy zreferował wszystkie warianty diagnostyki i leczenia zęza u najmłodszych. Obiecujący jest fakt stworzenia w przyszłości możliwości leczenia dzieci w Poradni Leczenia Zęza, jak również leczenia operacyjnego w Wałbrzychu.

Dr Dagna Fańciszevska omówiła problemy diagnostyki i leczenia bólów głowy u dzieci. Dodatkowym punktem spotkania było przedstawienie przez przedstawicieli psychiatrii wałbrzyskiej, a ściślej nowo utworzonego Centrum Zdrowia Psychicznego w Wałbrzychu pod kierownictwem Mateusza Cichonia i lekarza kierującego Oddziałem Psychiatrii w Wałbrzychu – lek. Kingi Kowalewskiej nowych możliwości koordynacji i opieki psychiatrycznej dla dzieci.

Cieszą nas, organizatorów, swobodne pytania i dyskusje dotyczące tematyki wykładów, bezpośredniego analizowania indywidualnych przypadków i swobodna przyjazna atmosfera tych spotkań.

Frekwencja dopisała znakomicie pomimo fatalnej pogody i sezonu infekcyjnego. Gościliśmy także dyrektora Szpitala im. A. Sokołowskiego w Wałbrzychu – panią Jolantę Królak oraz przedstawicieli Onco.CWBK w Wałbrzychu, zainteresowanych aktywnym szkoleniem lekarzy. A ja, jako współorganizator cieszę się, że lekarze naszej delegatury tak chętnie chcą się szkolić i spotykać.

Z koleżeńskim pozdrowieniem.

□ Dorota Radziszewska

Dr Rafał Jeziorny

Prof. Henryk Szymański

W kuliarach spotkania

Fot.: internet

Inauguracja roku akademickiego 2025/2026 w Auditorium Novum w Akademii Nauk Stosowanych Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu

Akademia Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu zainaugurowała nowy Rok Akademicki

1 października 2025 r. odbyła się inauguracja roku akademickiego 2025/2026 w Auditorium Novum w Akademii Nauk Stosowanych Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu.

W uroczystości uczestniczyli nie tylko studenci i pracownicy uczelni, ale także politycy, senatorzy, posłowie, przedstawiciele służb mundurowych, władze Wałbrzycha i okolicznych miast. Wystąpienie JM rektora prof. dr. hab. Roberta Wiszniowskiego miało wyjątkowy charakter – profesor zwracał uwagę na szczególnie obecny czas, w którym musimy zmienić opcje nauczania. System powinien przygotowywać studentów do nabywania

szczególnych i szerokich kompetencji przydatnych w trudnych warunkach, jakie mogą spotkać nas w przyszłości.

W podobnej tonacji brzmiało również wystąpienie wojewodziny Anny Żabskiej, która podkreśliła trudną sytuację geopolityczną, związane z tym problemy i wyzwania dla młodego pokolenia.

W trakcie uroczystości wręczono odznaczenia państwowe, w tym Odznaki Honorowe „Za Zasługi dla Ochrony Zdrowia”. Wykład inauguracyjny pt. „Zielone kompetencje menedżerskie” wygłosiła prof. dr hab. Aldona Frączkiewicz-Wronka z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach.

Uczelnia już z dużym doświadczeniem, kształcąca również medyków w ramach Wydziału Nauk o Zdrowiu prowadzącego kierunki – pielęgniarstwo I i II stopnia, techniki dentystyczne, otworzyła w tym roku nowy kierunek – ratownictwo medyczne.

Ponadto zgodnie z wyzwaniem czasu – kolejnym nowym kierunkiem jest Wydział Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Należy dodać, że uczelnia od dwóch lat gości w swojej siedzibie filię Wydziału Lekarskiego UM we Wrocławiu.

□ Dorota Radziszewska

Odznaka Honorowa „Za Zasługi Dla Ochrony Zdrowia”

dr hab. Izabela Wróblewska, prof. Uczelni
dr Krystyna Klimaszewska
mgr Małgorzata Przydatek
mgr Agnieszka Wach

Fot. z archiwum DR.

Zjazd Absolwentów Akademii Medycznej we Wrocławiu Wydział Lekarski

Rocznik 1985 | 40-lecie | Polanica-Zdrój 26–28.09.2025

*Zjazd Absolwentów Akademii Medycznej we Wrocławiu
Wydział Lekarski
Rocznik 1985 40-lecie Polanica-Zdrój 26-28.09.2025 r.*

Fot. z archiwum D.R.

W dniach 26–28 września w Hotelu Polanica Resort&Spa w Polanicy-Zdroju spotkali się absolwenci Wydziału Lekarskiego naszej Alma Mater z roku 1985.

To było nasze czwarte spotkanie, tym razem czciliśmy 40-lecie naszego absolutorium.

Zgodnie z tradycją w piątek biesiadowaliśmy przy ognisku, a w sobotę wspominaliśmy naszych profesorów i po raz kolejny wspólnie porównywaliśmy siebie z wizerunkami z tablo. Prezentacji towarzyszyły anegdotki z naszego życia studen-

kiego oraz życia zawodowego. Było dużo śmiechu i wzajemnej sympatii. Wieczorem bankiet i zabawa taneczna zorganizowana przez doskonałego DJ Radka.

Hotel Polanica Resort&Spa spełnił oczekiwania naszego pokolenia. Można było skorzystać z wspaniałego basenu, saun czy spa. Część koleżanek i kolegów wybrała się na spacer po atrakcyjnym kurorcie Polanica-Zdrój, nie mogliśmy się rozstać tyle mieliśmy sobie do opowiedzenia.

Prawie wszyscy jeszcze pracujemy, ale zmieniły się nieco nasze priory-

tety – teraz nie tak ważne są sukcesy w pracy, jak ważne jest zdrowie, przyjaźń, rodzina, pokój.

Dziękujemy wszystkim uczestnikom spotkania za miłe chwile spędzone razem, za wyrozumiałość dla organizatorów.

Z koleżeńskim pozdrowieniem.
Do zobaczenia!

❑ **Organizatorzy**
Dorota Radziszewska
i Emil Burek

Tak było na wycieczce do Czech

Koło DIL Lekarzy Ziemi Ząbkowickiej po okresie związanym z izolacją z powodu pandemii wróciło do tradycji wspólnego spędzania czasu – tym razem była to wycieczka do Czech Detenice – Czeski Raj – Jicin lekarzy i lekarzy dentystów.

Pomysłodawcami i organizatorami był Zarząd koła: Monika Witko-Szłykiewicz, Rober Seifert i Jacek Kolanko.

Zwiedzaliśmy barokowy zamek i stary browar w Dietenicach i degustowaliśmy XVIII-wieczne „piwo miłości”. Wieczorem średniowieczna biesiada w karczmie – pokazy sztukmistrzów, miotaczy ognia, sztuk walki średnio-

wiecznej, oryginalna muzyka i taniec. Siłacz z węzłem boa. Dopelnieniem wrażeń był personel w strojach z epoki serwujący wyborne naturalne piwo do dań mięsnych i rybnych z rusztu. Następnego dnia Hruboskolsko, „Brama do czeskiego Raju” – wspaniała krajobrazowa eskapada do świata skał, wąwozów, wspaniałych widoków.

No i oczywiście zwiedzanie Jicina – miasta Rumcajsa, Hanki i Cypiska.

Ale najważniejsze, że znowu lekarze mogli być razem.

□ Dorota Radziszewska
□ Robert Seifert

Na wycieczce w Czeskim Raju

Skalne Miasto

Boa było prawdziwe – Czesi mają pomysły

Fot. z archiwum DIL

PREMIERA
31.10.2025

„W IMIĘ NADZIEI” PATRYK ŻELAZNY

Felicia dorasta w świecie, w którym każdy przejaw magii grozi śmiercią z rąk bezlitosnej Inkwizycji. Choć udało jej się uniknąć śmierci, zostaje pozbawiona wszystkiego, co kochała i знаła.

Wygnaną z rodzinnej wioski, musi podążać własną ścieżką. Każdy krok ku nieznanemu przybliża ją do odkrycia prawdy o sobie, lecz zmusza ją także do walki, od której zależeć będzie los nie tylko jej, lecz także wszystkich czarodziejek.

W świecie, gdzie przetrwanie wymaga sprytu, Felicia musi nauczyć się panować nad mocą, a na jej drodze stanąć mogą nie tylko wrogowie, lecz także fałszywi przyjaciele. Lojalność bywa iluzją, ale nawet w najmroczniejszych chwilach pojawia się iskra, która może zmienić wszystko.

Bo tam, gdzie jest nadzieja, istnieje szansa na lepsze jutro.

Zajrzyj na nasze
social media!

www.wydawnictwoexcaltur.pl

Wałbrzyscy lekarze seniorzy zwiedzają Dolny Śląsk i nadal są aktywni nie tylko zawodowo

Wostatni weekend sierpnia lekarze z Koła Seniorów w Wałbrzychu udali się na wycieczkę. Pierwszy przystanek to Jawor – festyn z okazji Dni Chleba i Piernika. Ale na straganach można było spróbować również innych oryginalnych wiktuałów oraz zakupić przyprawy czy przedmioty domowego użytku. Zwiedziliśmy także piękny Kościół Pokoju nieopodal Rynku. Unikalny zabytek zapierający dech w piersiach.

Następnym punktem wycieczki była kopalnia złota w Złotorzy, a potem

sklep z piękną bolesławiecką ceramiką. W godzinach popołudniowych dotarliśmy do Zgorzelca i Goerlitz na Jakuby – Święto Starego Miasta – Altstadtfest Goerlitz. Zdążyliśmy na uroczyste otwarcie na Moście Staromiejskim z balonami pokoju, obejrzeliśmy kolorową paradę artystów i wiele występów zarówno po polskiej jak i niemieckiej stronie, słyszeliśmy huk miejskich armat. Wiele atrakcji, wspaniała zabawa, no i trochę wysiłku fizycznego w pokonaniu pięknych uliczek Zgorzelca i Goerlitz. Pomimo wielu dolegliwości

związanych z wiekiem, nasi emeryci dali radę i byli bardzo zadowoleni, a 3 października wybrali się na koncert Eleni do Teatru Muzycznego w Szczawnie-Zdroju.

Na spotkaniu Koła Seniorów frekwencja dopisała, dopisała również w wyborach.

Na pokolenie BB można liczyć.

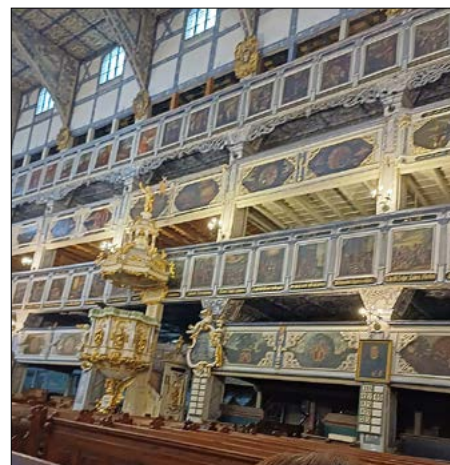
□ Dorota Radziszewska

Zgorzelec i Goerlitz: Jakuby – Święto Starego Miasta – Altstadtfest Goerlitz

Most Staromiejski w Goerlitz

Bogato zdobione wnętrze Kościoła Pokoju w Jaworze

Przed kopalnią złota w Złotorzy

Złota uliczka w Goerlitz

Dni Chleba i Piernika w Jaworze

Konferencja MOSTY WIEDZY

11 października 2025 – siedziba
Dolnośląskiej Izby Lekarskiej we Wrocławiu

Na kanwie corocznych wydarzeń edukacyjnych we Wrocławiu pojawiło się nowe – MOSTY WIEDZY i mamy nadzieję, że to nowe wydarzenie zagości na stałe w kalendarzu imprez organizowanych wspólnie przez Polskie Towarzystwo Stomatologiczne, Komisję Stomatologiczną oraz Komisję Kształcenia Dolnośląskiej Rady Lekarskiej. Cieszy nas bardzo udział dużej liczby lekarzy, a w tym naprawdę wyjątkowo dużej grupy osób młodych. Niestety, jest też grupa lekarzy, którzy zapisali się na szkolenie, ale nie zgłosili swojej nieobecności, uniemożliwiając takim zachowaniem wzięcie udziału innym chętnym, którzy nie mogli skorzystać ze szkolenia z powodu braku miejsc. Dwie połączone sale wykładowe DIL mogą pomieścić 220 osób i dla tej liczby uczestników prowadzimy rejestrację.

Jednym z zaproszonych wykładowców był lekarz dentysta Mariusz Bołzan, który podzielił się swoimi doświadczeniami w różnych metodach pokrywania recesji oraz przygotowania tkanek miękkich do zabiegów dla innych specjalności. Jego wykład cieszył się dużym zainteresowaniem ze względu na wymiar praktyczny wykładu przeważającą część wystąpienia stanowiły filmy dokumentujące przebieg wielu zabiegów przeprowadzonych przez prelegenta.

Również bardzo ciekawy był wykład prof. dr hab. Marzeny Dominiak i prof. dr hab. Tomasza Getrange na temat: „Postępowanie z powikłaniami w zakresie tkanek miękkich i twardych – współpraca interdyscyplinarna oraz nowe metody leczenia holistycznego”. Motywem przewodnim tego wykładu była uważność i prawidłowa diagnostyka przy planowaniu leczenia ortodontycznego, gdzie należy bardzo wnikliwie ocenić stan tkanek, które będą zaangażowane w proces leczenia. Współczesne techniki obrazowania dają możliwość takiej oceny i tym samym uniknięcia poważnych błędów.

Następnym wykładem były protokoły postępowania w zaburzeniach w stawie skroniowo-żuchwowym w codziennej pracy lekarzy stomatologów, które przedsta-

Wykład prowadzą prof. Marzena Dominiak i prof. Tomasz Getrange

DZIEŃ DOBRY WE WROCŁAWIU
MIEŚCIE WIELKICH TRADYCJI NAUKOWYCH

Konferencja MOSTY WIEDZY

wiła nam doktor n. med. Joanna Smardz. Ze względu na to, że coraz częściej spotykamy się z takimi problemami w naszej codziennej pracy, uczestnicy mieli wiele pytań do wykładowczyni i wyrazili swoje podziękowania za tak przygotowaną praktyczną wiedzę.

Konferencję zamknął wykład dr n. med. Moniki Rutkowskiej, która poruszyła problemy właściwego kierowania pacjentów do Kliniki Chirurgii Twarzowo-Szczękowej szpitala przy ul. Weigla. Zwróciła nam, lekarzom, uwagę na to, że należy kierować pacjentów do jednostek zgodnie z kompetencjami tych jednostek. Przypomniała, że pacjenci kierowani na SOR nie mogą być zaopatrzeni w zakresie leczenia zachowawczego ze względu na brak w takich miejscach odpowiedniego oprzyrządowania (głównie chodzi o zapalenia miazgi). Zakres schorzeń i zdarzeń klinicznych kierowanych na oddziały chirurgii twarzowo-szczękowej to przede wszystkim urazy, złamania, rozległe procesy zapalne ropne, itp. Na pewno te oddziały nie będą przeprowadzały zabiegów usunięcia zębów ósmych. Pacjentów tych należy kierować do oddziałów chirurgii stomatologicznej. Doktor Rutkowska przypomniała nam o szeroko pojętej czujności onkologicznej. Zwróciła uwagę na narastające lawinowo ilości nowotworów, których objawy widzimy w jamie ustnej. Pamiętać należy, że wczesna diagnostyka w tym względzie często ratuje życie pacjenta, a także w zakresie głowy i jamy ustnej daje mniejszy stopień widocznego okaleczenia. Dla tych z nas, którzy mają wątpliwości diagnostyczne, dr Rutkowska przekazała numer telefonu (887 473 227 – **Poradnia Profilaktyki Nowotworów Głowy i Szyi, Wojskowy Szpital Kliniczny**), pod który mogą zgłaszać się pacjenci zarówno ze skierowaniem od lekarza, jak i bez tego skierowania.

W tegorocznej konferencji mogliśmy w pełni skorzystać z obydwu sal wykładowych, które zapewniały jednakowy przekaz fonii i wizji wszystkim uczestnikom spotkania. Było to możliwe dzięki staraniom Komisji Stomatologicznej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej na wniosek koleżanek i kolegów z poprzedniej edycji warsztatów – MIĘDZY

oraz dr n. med. Monika Rudkowska

Fot. Z.M.

Zwycięzcy konkursu, który odbył się na zakończenie konferencji

NAMI LEKARZAMI. Obsługą techniczną bardzo sprawnie zajęła się Firma Pol-Kongres.

Jednym ze sponsorów konferencji była firma Colgate. Firma przygotowała upominki dla zwycięzców konkursu, który odbył się na zakończenie konferencji. Pytania konkursowe dotyczyły treści przeprowadzanych wcześniej wykładów. Konkurs został bardzo wysoko oceniony przez uczestników, zawierał elementy rywalizacji i dobrej zabawy – i w takim nastroju zakończyliśmy konferencję.

❑ Małgorzata Nakraszewicz

❑ Alicja Marczyk-Felba

Od lewej: prof. Tomasz Getrange, lek. stom. Alicja Marczyk-Felba, prof. Marżena Dominiak i lek. stom. Witold Świenc, prezes Wrocławskiego Oddziału PTS

Podziękowania

Panu dr. Markowi Wasilewskiemu, ordynatorowi CRiO w Kamiennej Górze, z zespołem lekarzy ortopedów, anestezjologów, pielęgniarek, rehabilitantów i personelu pomocniczego podziękowania za przywrócenie sprawności dzięki profesjonalnej terapii zabiegowej i usprawniającej oraz życzenia satysfakcji zawodowych i osobistych składa niedawna pacjentka

Ewa Smolska z rodziną

Serdecznie dziękuję panu specjalście anestezyjologii i intensywnej terapii, specjalście pediatrii dr. Łukaszowi Zygmuntowi za przekazane informacje ratownikom karetki, okazaną pomoc, wsparcie psychiczne, pokierowanie co do dalszego postępowania po wypadku, jakiemu uległam 13.09.2025 r. pod „Chleboteką” przy ul. Awicenny we Wrocławiu. Jeszcze raz bardzo, bardzo dziękuję.

Z wyrazami szacunku Aldona Duda

Serdeczne podziękowania całemu Personelowi Klinicznych Oddziałów Kardiochirurgii oraz Anestezjologii i Intensywnej Terapii II 4 Wojskowego Szpitala Klinicznego we Wrocławiu za opiekę nad naszym Tatą, Dziadkiem i Teściem Zdzisławem Majem składają

Agnieszka i Piotr Bijakowscy oraz Anna Maj-Szynglarewicz i Bartłomiej Szynglarewicz wraz z dziećmi i wnukami

Młodzi medycy z pasją

Są młodzi, ambitni i łączą dwa światy – medycyny i muzyki. Na co dzień uczą się ratować ludzkie życie, a po zajęciach zamieniają notatki na nuty, instrumenty lub taneczne kroki. Julia Sobczyńska, flecistka i studentka piątego roku kierunku lekarskiego Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, jest prezeską Orkiestry Dolnośląskiej Izby Lekarskiej. Jej poprzedniczka, Sara Sawicka, altowiolistka i studentka szóstego roku tego samego kierunku, wciąż aktywnie występuje z zespołem. Karolina Maszkowska, skrzypaczka i studentka kierunku lekarskiego na Politechnice Wrocławskiej, z muzyką związana jest od najmłodszych lat. Rafał Zdobylak, wiolonczelista, łączy studia medyczne na czwartym roku UMW z nauką gry na wiolonczeli w Akademii Muzycznej we Wrocławiu. Kacper Szatko, student ratownictwa medycznego i trębacz, ukończył łącznie dwanaście lat nauki w Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej im. Karola Szymanowskiego we Wrocławiu. Z kolei Maja Bator, studentka medycyny na Politechnice Wrocławskiej, zamiast instrumentu wybrała taniec – od lat z pasją tańczy flamenco. Wszyscy tworzą wyjątkową społeczność młodych ludzi, którzy udowadniają, że medycyna i sztuka mogą iść w parze.

Pierwsze dźwięki i taneczne kroki

Ich artystyczna droga zaczęła się wcześniej – często jeszcze w dzieciństwie. Karolina Maszkowska wspomina, że rodzice dostrzegli w niej muzyczną wrażliwość już w wieku pięciu lat. Najpierw była nauka gry na fortepianie, później – odkrycie skrzypiec, które stały się jej ulubionym instrumentem. Kacper Szatko z uśmiechem mówi, że zamiast oglądać bajkę, przewijał ją do początkowego utworu, by słuchać melodii – to wtedy rodzice zapisali go do szkoły muzycznej, gdzie przez dwanaście lat doskonalił grę na trąbce. Julia Sobczyńska już w przedszkolu o profilu artystycznym zakochała się w flecie poprzecznym – i choć była wtedy jeszcze dzieckiem, wiedziała, że to instrument, z którym chce łączyć swoją przyszłość.

Sara Sawicka rozpoczęła naukę gry na skrzypcach w wieku ośmiu lat, a dziś z równym zaangażowaniem gra na altówce. Rafał Zdobylak swoją przygodę z muzyką rozpoczął od zajęć gitarowych w Młodzieżowym Domu Kultury, by kilka lat później odkryć pasję do wiolonczeli – instrumentu, który towarzyszy mu do dziś i stał się kierunkiem jego drugich studiów na Akademii Muzycznej we Wrocławiu. Maja Bator, studentka medycyny na Politechnice Wrocławskiej, swoją artystyczną ścieżkę odnalazła w tańcu. Od zawsze interesowały ją różne style – od hip-hopu po taniec współczesny – jednak to flamenco skradło jej serce. – Flamenco ma w sobie ogromną siłę i emocje. Z czasem odkryłam, jak bardzo wymaga precyzji i samodyscypliny – tak samo jak medycyna – przyznaje.

Droga do medycyny

Dla każdego z nich wybór kierunku medycznego był przemyślaną decyzją – połączeniem ciekawości świata, potrzeby pomagania i chęci znalezienia stabilnej, sensownej drogi zawodowej. Karolina przyznaje, że zawsze chciała mieć zawód, który daje poczucie pewności i możliwości rozwoju. Nauka przychodziła jej z łatwością, a medycyna wydawała się naturalnym wyborem. Kacper z kolei długo zastanawiał się nad swoją ścieżką – myślał o pracy w laboratorium, ale szybko zrozumiał, że to kontakt z ludźmi daje mu największą satysfakcję. Ratownictwo medyczne stało się dla niego sposobem, by tę potrzebę realizować w praktyce. Julia wahała się między medycyną a naukami przyrodniczymi. Ostatecznie wybrała kierunek, który pozwala jej łączyć empatię z naukową dociekliwością. – Medycyna daje możliwość pomagania i rozwoju – mówi. Sara zwraca uwagę na sens tej profesji – jej zdaniem to praca, która daje bezpieczeństwo, ale przede wszystkim ma wartość, bo jest skierowana ku drugiemu człowiekowi. W wybranym zawodzie szczególnie docenia możliwość pomagania innym i ciągłego rozwoju. Z kolei Rafał, od zawsze zainteresowany biologią i chemią, traktuje studia medyczne jako wyzwanie i szansę na realny wpływ na ludzkie życie.

Julia Sobczyńska

Sara Sawicka

Kacper Szatko

Między nauką a pasją

Próby orkiestry pod dyktando Aleksandry Akułowicz odbywają się co tydzień w poniedziałki, zazwyczaj od 19.00 do 22.00. Zdarzają się też krótsze sesje, kiedy zespół dzieli się na sekcje smyczków i instrumentów dętych, by dopracować poszczególne fragmenty utworów. Łączenie wymagających studiów z artystyczną pasją nie jest łatwe, ale studenci są zgodni, że kluczem jest dobra organizacja i świadomy wybór. Karolina mówi wprost – to kwestia decyzji. Po pierwszym roku, kiedy przyzwyczaiła się do intensywnego rytmu nauki, poczuła, że brakuje jej muzyki. Wtedy dołączyła do orkiestry i – jak przyznaje – to była jedna z najlepszych decyzji na studiach. Kacper żartuje, że więcej gra niż studiuje – należy aż do czterech orkiestr, w tym do Orkiestry Dolnośląskiej Izby Lekarskiej i Big Bandu Politechniki Wrocławskiej. – Wszystko mam zapisane w jednym kalendarzu. Bez tego nie dałbym rady – śmieje się. Julia przekonuje, że pogodzenie muzyki z medycyną to kwestia dyscypliny. Nauczyła się planować swój czas tak, by mimo zaliczeń i kolokwiów zawsze znaleźć chwilę na ćwiczenia. – Orkiestra to dla mnie źródło energii, które pomaga przetrwać trudniejsze dni – przyznaje. Sara dodaje, że pasja wcale nie zabiera więcej czasu niż inne formy odpoczynku – po prostu zamiast seriali czy mediów społecznościowych wybiera muzykę. – Każdy ma swoją przestrzeń na relaks, moja to próby i koncerty – mówi. Dla Rafała połączenie dwóch kierunków – medycyny i wiolonczeli – to prawdziwe logistyczne wyzwanie.

Jednak nawet w napiętym harmonogramie potrafi znaleźć miejsce na próby. – To kwestia przyzwyczajenia i dobrej woli. Kiedy coś sprawia radość, łatwiej znaleźć na to czas – tłumaczy. Z kolei Maja, uczestniczka zajęć flamenco w Dolnośląskiej Izbie Lekarskiej, przyznaje, że taniec jest dla niej odskocznią od nauki. Ćwiczy pod okiem profesjonalnej instruktorki w gronie lekarek i studentek medycyny. – Zajęcia odbywają się co tydzień we wtorki wieczorem, co pozwala mi systematycznie rozwijać pasję. Na razie jestem najmłodsza, ale już udało się zachęcić kilka koleżanek, żeby spróbowały swoich sił w flamenco – przyznaje.

Dźwięki i ruch, które uczą empatii

Dla studentów medycyny muzyka i taniec to coś więcej niż hobby – to narzędzie, które pomaga im w nauce i kształtowaniu umiejętności potrzebnych w pracy z pacjentem. Karolina zauważa, że granie w orkiestrze to nie tylko nauka nut, ale też codzienna lekcja kontaktu z ludźmi. – Na koncertach uczymy się współpracować, reagować na innych i uważnie słuchać – to wszystko rozwija empatię, która później przydaje się w kontaktach z pacjentami – tłumaczy. Kacper dodaje z uśmiechem, że muzyka bywa świetnym tematem do przełamywania lodów z pacjentami. – A że wiele utworów korzysta z języka włoskiego, trochę bliższego łacinie, łatwiej jest potem zrozumieć medyczną terminologię – zauważa. Dodatkowo, jak mówi, sporo lekarzy interesuje się muzyką, więc łatwiej znaleźć wspólny język także z nimi. Julia podkreśla rolę muzyki

w rozwijaniu wrażliwości i empatii. – Tworzenie interpretacji, odczytywanie emocji z nut, to forma analizy uczuć – a empatia jest kluczowa w zawodzie lekarza – mówi. Również Sara dostrzega praktyczne korzyści – koncerty i występy publiczne pomagają w pokonywaniu tremy, co przydaje się przy egzaminach ustnych i prezentacjach naukowych. Rafał wskazuje na jeszcze jeden aspekt – muzyka uczy dyscypliny i organizacji czasu, co przekłada się na naukę i pracę z pacjentem. Maja podkreśla rolę tańca: – Taniec pokazuje, jak ważny jest balans w życiu. Dbałość o własne pasje i zdrowie psychiczne pozwalają rozładować napięcie po ciężkim dniu nauki i pracy, a jednocześnie rozwijają ekspresję i kreatywność, które można później wykorzystać w kontakcie z pacjentem.

Dla wszystkich uczestników muzyka i taniec stały się więc nie tylko źródłem radości i energii, ale także praktycznym treningiem umiejętności społecznych i emocjonalnych – takich, które w przyszłym zawodzie lekarza mają nie mniejsze znaczenie niż zdobyta wiedza medyczna.

Jak trafili do orkiestry

Droga do Orkiestry Dolnośląskiej Izby Lekarskiej dla każdego z nich wyglądała nieco inaczej, ale w każdym przypadku kluczową rolę odegrały znajomości i ciekawość świata muzyki. Karolina przyznaje, że do orkiestry trafiła dzięki koleżance z roku. – Iga była częścią orkiestry już od pierwszego roku, więc kiedy poczułam, że brakuje mi w życiu muzyki, poprosiłam ją o pomoc. Zostałam bardzo miło przyjęta i od razu poczułam

Karolina Maszkowska

Rafał Zdobylak

Maja Bator

się częścią grupy – mówi studentka kierunku lekarskiego na Politechnice Wrocławskiej. Kacper wspomina, że pomysł przyszedł z zupełnie innej strony: – Zostałem niejako porwany przez koleżankę z poprzedniej orkiestry dętej. Kiedy dowiedziała się, że idę na medycynę, od razu poleciła mi orkiestrę DIL-u. Dla Rafała decyzja była równie spontaniczna. – Kolega z roku wrzucił na grupę informację, że orkiestra szuka muzyków. Pomyślałem: dlaczego by nie spróbować? I tak rozpoczęła się moja przygoda – wspomina. Julia żartuje, że orkiestra niemal sama do niej przysłała. – Znajoma poprosiła mnie o udostępnienie informacji o rekrutacji w grupie naszego roku i wtedy dowiedziałam się o całej inicjatywie. Uznałam, że to świetna okazja, żeby rozwijać muzyczne pasje – opowiada. Sara natomiast zaczynała jeszcze w Orkiestrze Uniwersyteckiej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, której Orkiestra Dolnośląskiej Izby Lekarskiej jest kontynuacją.

Co w orkiestrze urzeka najbardziej

Dla wszystkich uczestników orkiestry jest więc czymś więcej niż miejscem grania – to przestrzeń, w której pasja, współpraca i wspólne doświadczenia tworzą wyjątkową społeczność, dającą energię zarówno do nauki, jak i do życia poza uczelnią. Karolina podkreśla, że mimo różnego doświadczenia uczestników – od studentów po lekarzy – wszystkich łączy miłość do muzyki. – Czuję się tam po prostu zrozumiana i zaproszona. Każde spotkanie to czas, w którym możemy razem grać i czerpać radość z muzyki – mówi. Julia zwraca uwagę na wyjątkową kombinację pasji muzycznej i medycznej. – Otaczam się ludźmi, którzy mają podobne zainteresowania – możemy dzielić się notatkami, wskazówkami, a jednocześnie tworzymy razem muzykę. Prezeska orkiestry dodaje, że organizowanie wydarzeń sprawia jej ogromną przyjemność. – Tworzenie plakatów, planowanie koncertów – to wszystko daje mi frajdę i poczucie, że wnoszę coś od siebie – podkreśla. Sara z kolei zwraca uwagę na aspekt społeczny orkiestry, który dla studentów medycyny jest nieoceniony. – Poznajemy starszych kolegów i koleżanki, którzy już pracują w zawodzie i którzy są ogromnym wsparciem. Udział w wskazówkach, jak przygotować się do egzaminów, lekarskiego egzaminu końcowego, a później do rekrutacji na staż czy rezydenturę.

Wspomnienia debiutu

Pierwszy występ w orkiestrze dla każdego z nich był szczególnym doświadczeniem – pełnym emocji, stresu, lecz także poczucia satysfakcji. Karolina wspomina: – To było około rok temu, graliśmy repertuar kolędowy. Nie wiedziałam dokładnie, czego się spodziewać, ale byłam dumna, że po kilku tygodniach prób udało się osiągnąć gotowość do koncertu. Każdy kolejny występ utwierdzał mnie w przekonaniu, że mogę łączyć muzykę ze studiami. Kacper dodaje, że warunki były... chłodne: – Graliśmy w kościele, więc trzeba było wystąpić w kurtkach i rękawiczkach. Byłem przyzwyczajony do szkolnych, ogrzewanych sal, więc była to nowa lekcja adaptacji. Podobnie swój debiut w orkiestrze wspomina Rafał: – Koncert odbył się w kościele, gdzie zawsze jest trochę zimno, a instrumenty łatwo się rozstrajają. Był też lekki niepokój, czy wszystko zabrzmi poprawnie. To był jednak urok tego pierwszego występu i nauka radzenia sobie w nowych warunkach. Julia podczas swojego pierwszego występu poczuła, że jest we właściwym miejscu, co dało jej ogromną satysfakcję. Dla wszystkich debiut był nie tylko sprawdzianem umiejętności muzycznych, lecz także dowodem, że pasję można pogodzić z wymagającymi studiami medycznymi, a wspólne granie buduje więzi, które pozostają na długie lata.

By nie zapomnieć o marzeniach

Dla młodych lekarzy muzyka i taniec to nie tylko pasja, ale również przestrzeń, w której mogą rozwijać swoje umiejętności i wyznaczać nowe cele. Karolina przyznaje: – Moim głównym celem jest po prostu nie rezygnować z muzyki. Chciałabym dalej być częścią orkiestry, nawet po studiach, bo daje mi to dużo satysfakcji. Nie zależy mi na wielkich sukcesach – sam proces grania i rozwijania się jest dla mnie nagrodą. Kacper stawia na doskonalenie warsztatu: – Chciałabym w końcu osiągnąć wyższy poziom w grze na trąbce, a także nauczyć się innych instrumentów, np. waltorni czy saksofonu, które kiedyś były potrzebne w naszej orkiestrze. Jako prezeska orkiestry Julia stawia na rozwój zespołu i integrację jego członków. Aktualnie prowadzi rekrutację nowych muzyków, tak aby skład był jak najbardziej zbliżony do pełnego składu symfonicznego. Natomiast indywidualnie udało jej się spełnić już jedno muzyczne marzenie – zaczęła grać na flecie piccolo.

Sara stawia na indywidualny rozwój: – Kiedy już ustabilizuję swoją sytuację finansową, chciałabym wziąć prywatne lekcje altówki i podnieść poziom gry. Marzy mi się opanowanie utworu T. Vitaliego „Chaconne”, który jest naprawdę wymagający. Rafał łączy z muzyką ambitne plany edukacyjne: – Chciałabym zagrać trudne koncerty, np. Offenbacha czy Saint-Saënsa, a przy okazji ukończyć licencjat i magisterkę z wiolonczeli. Najbardziej marzy mi się doktorat z wiolonczeli – wyobrażam sobie tytuł „doktor medycyny i doktor wiolonczeli”! Maja natomiast dalej chce rozwijać pasję taneczną, jeszcze bardziej zgłębiając sztukę flamenco. – Ten taniec jest bardzo techniczny, więc mam przed sobą długą drogę. Na razie występy, które się zapowiadają, w pełni mi wystarczają, ale cały czas chcę się rozwijać i zobaczyć, dokąd mnie to zaprowadzi. Może w przyszłości spróbuję też innych stylów tańca – zdradza.

Po prostu postaw pierwszy krok

Studenci medycyny zgadzają się, że rozwijanie pasji artystycznych wcale nie musi kolidować z wymagającymi studiami. Karolina podkreśla, że wszystko zależy od priorytetów – jeśli ktoś zdecyduje, że chce łączyć karierę medyczną z własnymi zainteresowaniami, wystarczy świadoma decyzja i konsekwencja w organizacji czasu. Kacper dodaje, że nawet jeśli czasem nie uda się pojawić na próbie czy koncercie, nikt nie odbierze tego jako porażki. Rafał radzi, by po prostu zacząć działać – eksperymentować, sprawdzać, dopóki pasja stanie się nieodłączną częścią życia. Jednocześnie dodaje, że warto słuchać doświadczonych mentorów, którzy mogą pomóc znaleźć własną ścieżkę i rozwijać ją w sposób świadomy i przemyślany.

Dla młodych medyków muzyka i taniec są czymś więcej niż odskocznią od nauki. To przestrzeń, w której uczą się uważności, harmonii i współpracy – wartości niezbędnych także w kontakcie z pacjentem. Dzięki swojej pasji nie zapominają, że w centrum medycyny zawsze stoi człowiek – również ten, który leczy. W świecie, w którym łatwo zagubić się w rytmie obowiązków, oni uodwadniają, że można żyć w zgodzie z własnym tempem – takim, w którym nauka i sztuka grają jednym głosem.

□ Aleksandra Surowiec

50 lat temu...

Kardiochirurgiczny challenge i sukces, który zmienił historię naturalną pewnej sinicznej wady wrodzonej serca

W 1975 r. dr RB Elliot w prestiżowym czasopiśmie „Lancet” opublikował przełomowe doniesienie o zastosowaniu prostaglandyny E1 w leczeniu sinicznej wady wrodzonej serca u dwóch noworodków. Lek ten stosuje się do dziś (dożylnie, we wlewie ciągłym) w celu utrzymania drożności przewodu tętniczego w tzw. wadach przewodozależnych. W tym samym 1975 r. po raz pierwszy z sukcesem wykonano korekcję anatomiczną przełożenia wielkich pni tętniczych (TGA). Te dwa kamienie milowe sprzed 50 lat na zawsze zmieniły historię naturalną tej sinicznej wady, która obarczona dawniej 90% ryzykiem zgonu, dziś związana jest z 90% szansą 20-letniego przeżycia.

Angielska nazwa tej anomalii (TGA=transposition of the great arteries, transpozycja/przełożenie wielkich pni tętniczych) związana jest z jej pierwszym opisem z 1797 r. zawierającym wynik badania autopsyjnego serca 2-letniego dziecka. Pojęcie „transpozycja” oznacza przestrzenną relację, czyli pozycję aorty i pnia płucnego w stosunku do przegrody międzykomorowej (trans). Przełożenie wielkich pni tętniczych stanowi kilka procent wszystkich wad wrodzonych serca, częściej występuje u płci męskiej. W latach 50. ubiegłego wieku podejmowano desperackie próby leczenia operacyjnego tej wady (korekcja anatomiczna), ale z marnym efektem. Problemem było przeszczepienie naczyń wieńcowych. Ale próby podejmowano nawet wtedy, kiedy nie było jeszcze maszyny płuco-serce. Na przykład William Mustard użył jako oksygenatora płuc małpy. Tak uzasadniał swoją potrzebę działania: *Mając za sobą badania doświadczalne czuliśmy, że chirurgia u ludzi może być podejmowana w beznadziejnych przypadkach. Przełożenie wielkich pni tętniczych było przykładem takiej sytuacji. Uznano, że nic gorszego nie może już się zdarzyć, los tych dzieci był przesądzony, nie można im było dużo bardziej zaszkodzić. Ten kanadyjski kardiochirurg zoperował siedmioro dzieci. Żadne nie przeżyło. Ale to doświadczenie pozwoliło mu na zdefiniowanie kluczowych problemów dotyczących operacji tej wady, tzn. różnych wariantów przebiegu tętnic wieńcowych oraz różnicy średnicy aorty i pnia płucnego.*

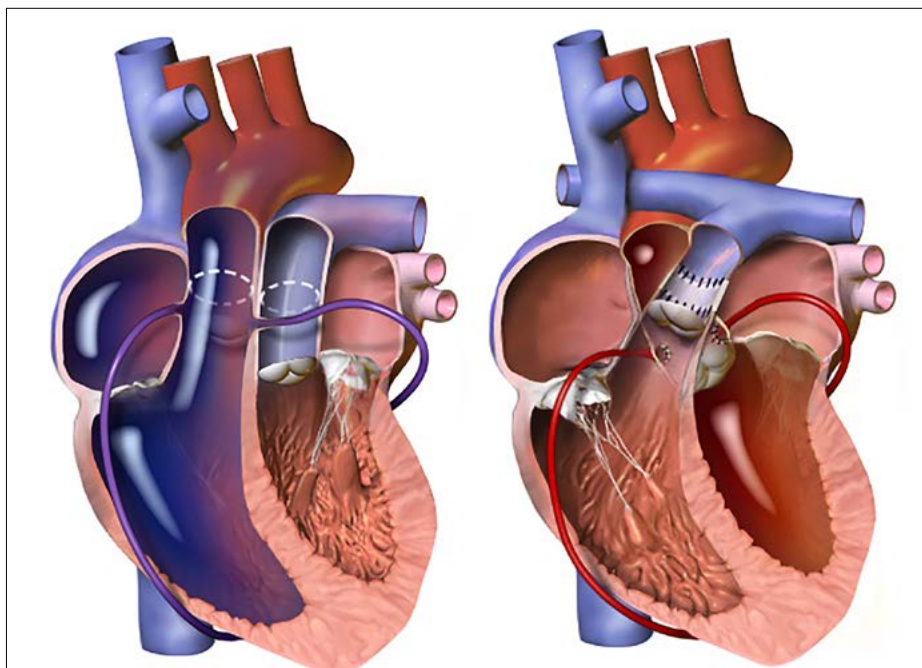
Kolejni kardiochirurdzy podejmowali heroiczne próby ratowania dzieci obarczonych tą wadą (m.in. Bailey, Kay, Farouk) – niestety efekt był ten sam, kolejne zgony pacjentów. Z tego

powodu odstąpiono od koncepcji korekcji anatomicznej, a do głosu doszli zwolennicy pomysłu korekcji fizjologicznej. Idea opierała się na matematycznej zasadzie tautologii, a konkretnie prawie podwójnej negacji, zgodnie z którym zaprzeczenie negacji zdania jest równoznaczne ze zdaniem wyjściowym. Skoro więc prenatalnie doszło do zamiany (niezgodności) połączeń komorowo-naczyniowych, to postnatalnie należy dokonać zamiany połączeń żylnych-przedsionkowych (czyli spływów żył systemowych i płucnych), co skoryguje krążenie. Stąd nazwa procedury: korekcja fizjologiczna (w odróżnieniu od anatomicznej).

W 1959 r. szwedzki kardiochirurg, Ake Senning, opisując swoje trzy nieudane próby korekcji anatomicznej, zaprezentował również swój

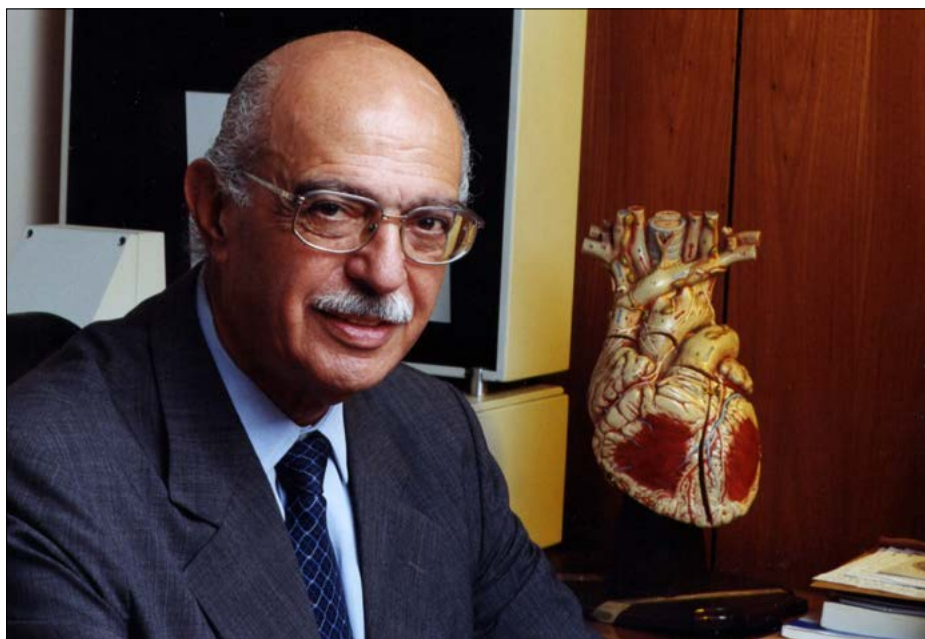
pierwszy sukces (poprzedzony także trzema nieudanymi próbami) wykonanego zabiegu korekcji fizjologicznej. Ciekawostką jest fakt, że tym dzieckiem, które przeżyło operację, był 8-latek z Polski (do Szwecji wyjechał dzięki wsparciu kardiologa dziecięcego, dr Lilli Goldstein). W 1963 r. William Mustard, z uniwersytetu w Toronto, wykonał korekcję fizjologiczną, stosując łatę z osierdzia odpowiednio przekierowującą spływy żył. Pacjentką była 18-miesięczna Maria Willing, żyje ona do dziś. Na kilkanaście lat korekcja fizjologiczna stała się standardem. Nie było alternatywy, choć operacja Mustarda/Senninga w okresie odległym skutkowała licznymi powikłaniami, m.in. zaburzeniami rytmu serca, zwężeniem spływów/tuneli żylnych czy też dysfunkcją komory systemowej serca (była nią nadal komora prawa, nieprzygotowana do wysokich ciśnień, a nie komora lewa, jak to jest u zdrowych ludzi).

W 1975 r. nowozelandzki lekarz RB Elliot przedstawił wyniki zastosowania dożylnego wlewu prostaglandyny E1, która utrzymywała drożność przewodu tętniczego, co zwiększyło utlenowanie krwi u dwojga noworodków z sinicznymi wadami serca.

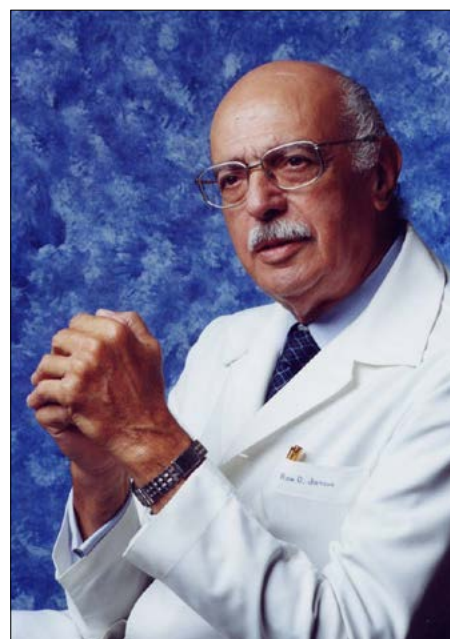

Operacja metodą Jatene'a

Źródło: domena publiczna

Adib Domingos Jatene (z prawej – dzięki uprzejmości prof. Fabio Biscegli Jatene)

W tym samym roku brazylijski kardiochirurg, Adib Jatene, powrócił do tematu korekcji anatomicznej przełożenia wielkich pni tętniczych, zarzuconego przez zniechęconych niepowodzeniami poprzedników. Pierwszym jego pacjentem był 11-dniowy noworodek, dziewczynka, która niestety zmarła w wyniku niewydolności nerek. Drugim pacjentem był 40-dniowy chłopiec ważący 3700 g. Stwierdzono u niego przełożenie wielkich pni tętniczych i duży ubytek w przegrodzie międzykomorowej. Dziecko było konsultowane 6 maja 1975 r. Sinica pojawiła się 10 dni po urodzeniu. Obecny był również przyspieszony oddech i kaszel. Później objawy sinicy i zastoinowej niewydolności serca nasiliły się, powiększona wątroba znajdowała się 3 cm poniżej prawego łuku żebrowego, a nad sercem słychać było szmer skurczowy 2 stopnia w sześciostopniowej skali Levine'a (amerykańskiego lekarza żydowskiego pochodzenia, urodzonego w Łodzi). Do leczenia włączono glikozydy naparstnicy, leki moczopędne i antybiotyki. Badanie rentgenowskie uwidoczniło powiększone serce ze zwiększonym unaczynieniem płucnym. Dzięki cewnikowaniu serca i angiografii postawiono rozpoznanie: przełożenie wielkich pni tętniczych z dużym ubytkiem przegrody międzykomorowej. Z powodu cech nadciśnienia płucnego i niewydolności serca podjęto decyzję o niezwłocznym przeprowadzeniu operacji. Zabieg wykonano 8 maja 1975 r. Klatkę piersiową otwarto przez sternotomię pośrodkową. Dziecko operowano w hipotermii z zatrzymaniem krąże-

nia. Lewą i prawą tętnicę wieńcową wycięto z fragmentem ściany aorty i przeszczepiono do tętnicy płucnej. Aortę i tętnicę płucną odcięto, zamieniono miejscami i zespolono. Ubytek międzykomorowy zamknięto łąką dakronową. Dwadzieścia dni po zabiegu wykonano cewnikowanie serca, które wykazało prawidłową korekcję wady z przeszczepionymi tętnicami wieńcowymi. Niemowlę wypisano ze szpitala 3 tygodnie po zabiegu. Ponownej oceny stanu dziecka dokonano 50 dni po operacji. Było w bardzo dobrym stanie, podwoiło masę ciała, nie było śladu sinicy. Niestety, kolejnych pięć cioro dzieci operowanych przez Adiba Jatene zmarło z powodu powikłań pooperacyjnych...

Tak te wydarzenia wspominał Adib Jatene: Nasze doświadczenie opierało się zawsze na studiach anatomicznych w pracowniach anatomopatologicznych. Jeśli chodzi o przełożenie wielkich pni tętniczych (TGA), to w naszych zbiorach były 62 przypadki tej i innych wad serca, które często analizowałem. Po przestudiowaniu literatury dotyczącej TGA byłem przekonany, że rozwiązaniem problemu jest odpowiedni przeszczep tętnic wieńcowych [...]. W tym miejscu mojej kariery (1975 r.) wykonałem już ponad dwa tysiące bypassów z żyły odpiszczelowej i ponad czterysta z tętnicy piersiowej wewnętrznej. Przeglądając przypadki przełożenia wielkich pni tętniczych utwierdziłem się, że tętnice wieńcowe odchodzą od zatok Valsalvy aorty położonych blisko tętnicy płucnej. Wydawało się, że będzie możliwe, z niewielką mobilizacją, przeszczepienie ujść tętnic wieńcowych z fragmentami zatok Valsalvy do tętnicy płucnej. Potem trzeba by zamknąć uby-

ki w aorcie przy pomocy osierdzia, a następnie połączyć ujścia tętnic wieńcowych z tętnicą płucną. W tym czasie śmiertelność okołozabiegowa operacji Mustarda/Senninga (korekcja fizjologiczna) w przypadku współistnienia ubytku przegrody międzykomorowej była wyższa, niż w przypadku prostego przełożenia wielkich pni tętniczych [tzn. bez tego ubytku]. Dlatego właśnie zdecydowałem się wykonać tę nową operację w przypadkach ze współistniejącym ubytkiem przegrody międzykomorowej. Pierwsza operacja zakończyła się niepowodzeniem, ale to nie załamało operatora, podjął następną próbę: Pierwsze dziecko zmarło pod koniec zabiegu, ale właśnie ten przypadek przekonał mnie, że operacja jest wykonalna. Dlatego kolejną przeprowadziłem u 40-dniowego niemowlęcia z TGA, ubytkiem międzykomorowym i dużym zastojem nad płucami. Poszło dobrze. Sukces zabiegu wywołał entuzjazm i zwiększył motywację do dalszych działań. Niestety, wszystkie kolejne procedury zakończyły się klęską: Niestety, pięć cioro dzieci, które kolejno operowałem, zmarło z powodu powikłań pooperacyjnych. Te siedem przypadków zostało zaprezentowanych w czasie sympozjum Amerykańskiego Towarzystwa Torakochirurgów w 1976 r. i opublikowanych w *Journal of Thoracic and Cardiovascular Surgery*. Nie operowałem żadnego noworodka, bo opieka pooperacyjna w moim szpitalu nie była na poziomie, który dawałby mi komfort [...]. Reszta jest historią.

Kolejne lata nie przyniosły znaczącego wzrostu wykonywanych operacji metodą Jatene'a (czyli korekcji anatomicznej). Procedura ta stała się leżeniem z wyboru TGA dopiero wiele

lat później. Przyczyną była początkowo wysoka śmiertelność (związana z krzywą uczenia), a w tym samym czasie operacje metodą Mustarda i Senninga były obarczone zdecydowanie mniejszym ryzykiem. Pierwsze procedury korekcji anatomicznej z lat 50. i 60. XX w. były obarczone śmiertelnością sięgającą 100%. Pierwsze operacje metodą Jatene'a wykonywane w latach 70. i na początku lat 80. były naznaczone śmiertelnością ponad 50%. To rodziło problemy natury etycznej. W 1981 roku francuski chirurg Yves Lecompte opisał swoją modyfikację procedury Jatene, polegającą na przemieszczeniu rozwidlenia tętnicy płucnej do przodu, z jednoczesnym przesunięciem aorty do tyłu. „Manewr Lecompte” stał się standardowym etapem operacji przełączenia tętnic. Pierwszą udaną operację metodą Jatene'a u noworodka wykonał Aldo Castaneda w 1985 r.

Adib Domingos Jatene urodził się 4 czerwca 1929 r. w brazylijskim miasteczku Xapuri jako syn imigrantów z Libanu. Gdy miał 2 lata, zmarł mu ojciec (w dżungli pozyskiwał kauczuk, „białe złoto”, czyli lateks i pewnego dnia wrócił z lasu z gorączką i żółtaczką, zmarł po kilku dniach). Matka kilka lat później zdecydowała się na przeprowadzkę do cywilizacji, do większego, kilkuset tysięcznego miasta. Adib Jatene skończył medycynę na uniwersytecie w Sao Paulo w 1953 r. Zainteresował się torakochirurgią, stworzył nawet model aparatu do krążenia pozaustrojowego. W 1961 r. został kierownikiem laboratorium eksperymentalnego oraz szefem kardiologii w Instytucie Kardiologii Daniego Pazanesse w Sao Paulo. Był utalentowany technicznie, organizował warsztaty z inżynierii biomedycznej, na których konstruowano urządzenia mające zastosowanie w medycynie. Mówił: *Jestem przeciwnikiem twierdzenia: Nie robię tego, bo nie mam warunków. Jeżeli da się to zrobić, to warunki trzeba stworzyć.* Sam opatentował oksygenator membranowy i zastawki uchylno-dyskowe. Profesor Adib Jatene był dwukrotnie ministrem zdrowia Brazylii (1992 i 1995-96). Do niego należą słowa: *Nigdy się nie skarzę. Teraźniejszość jest fantastyczna!* Adib Jatene zmarł wskutek zawału serca 11 listopada 2014 r., miał 85 lat. Troje z czwórki jego dzieci (Marcelo, Fabio, Ieda) zostało kardiologami (Marcelo i Fabio – profesorami).

Co ciekawe, w Polsce korekcję anatomiczną metodą Jatene'a wykonał

Prof. Jacek Moll (dzięki uprzejmości prof. Jadwigi Moll)

po raz pierwszy w 1978 r. amerykański kardiochirurg William Norwood. Pierwszym Polakiem był dr Marek Wites. W operacji metodą Jatene'a wyspecjalizował się szczególnie prof. Jacek Moll z Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi. „Korekcja anatomiczna w przełożeniu wielkich pni tętniczych (TGA) u noworodków i niemowląt z zastosowaniem własnych modyfikacji chirurgicznych” – taki był temat jego pracy habilitacyjnej. Pracę zaczynał w Zabrzu w 1987 r. To prof. Religa polecił mu rozpocząć operację u dzieci, rozwiewając obawy operatora słowami: „Musi być kiedyś ten pierwszy raz”. Pierwszy operowany w Zabrzu noworodek przeżył 14 godzin, problemy dotyczyły opieki pooperacyjnej. Kolejne procedury metodą Jatene'a kończyły się już bardziej pozytywnie. Od 1990 r. prof. Jacek Moll wykonywał korekcje anatomiczne w Łodzi, gdzie został ordynatorem Oddziału Kardiologii CZMP. Stąd też akurat łódzki ośrodek korekcję anatomiczną (czyli procedurę Jatene'a) stosował jako metodę z wyboru leczenia noworodków z przełożeniem wielkich pni tętniczych, podczas gdy w innych polskich ośrodkach kardiologii dziecięcej (w tym także w stolicy, w Centrum Zdrowia Dziecka) nadal operowano metodą Senninga/Mustarda. Kilka lat temu prof. Jacek Moll (wraz z żoną Jadwigą – prof. kardiologii dziecięcej) przeszedł na emeryturę. Wśród noworodków, których operował metodą Jatene'a, były dwie pary rodzeństw. Jedną z pierwszych pacjentek prof. Molla w 2018 r. urodziła zdrową córeczkę, była to pierwsza

w Polsce kobieta po korekcji anatomicznej TGA, która została mamą.

Wprowadzenie prostaglandyny E1 50 lat temu znacząco poprawiło wskaźnik przeżywalności niemowląt urodzonych z przełożeniem wielkich pni tętniczych, zmieniając historię naturalną tej sinicznej wady wrodzonej serca. Przez kilka dziesięcioleci udana operacja TGA pozostawała wyzwaniem. Profesor Jatene powiedział kiedyś: *Nigdy nie omawiam problemu, są ludzie, którzy gubią się w dyskusji na temat problemu. Ja po prostu dyskutuję na temat rozwiązania.* Wykonana po raz pierwszy 50 lat temu operacja metodą Jatene'a była przełomem w chirurgii wad wrodzonych serca, rewolucjonizując leczenie tej złożonej anomalii. Długoterminowe wyniki leczenia u niemowląt urodzonych z tą wadą zależą od udanego przeszczepienia tętnic wieńcowych do neo-aorty, co pozostaje najważniejszym elementem udanej korekcji anatomicznej.

Fot. z archiwum MM.

dr n. med. Magdalena Mazurak

kardiolog dziecięcy. Pasjonatka historii neonatologii, kardiologii i kardiologii. Laureatka Nagrody Naukowej im. Prof. Zbigniewa Religi Fundacji Rozwoju Kardiologii w Zabrzu za książkę „Kolumbowie. Kardiologia w eponimach”.

70 lat działalności klinicznej i naukowej Katedry i Kliniki Chirurgii Dziecięcej Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu cz. 1

Chirurgia dziecięca w powojennym Wrocławiu rozwijała się bardzo szybko, taka była potrzeba lat 40. i 50. XX wieku. Pozostawiona przez okupanta niemieckiego broń, amunicja, liczne niewybuchy powodowały, że często dochodziło do tragicznych zdarzeń. Nie bez znaczenia były także gruzowiska budynków zniszczonych przez wojska sowieckie podczas obrony Festung Breslau, które dzieci traktowały jako naturalne miejsca zabaw. Teren często okazywał się jednak bardzo niebezpieczny. Przykładem niech będzie to, co wydarzyło się wiosną 1948 roku, kiedy na wrocławskim Biskupinie od niewybuchu zginęło trzech chłopców: synowie prof. Zdzisława Wiktora Jacek i Krzysztof oraz Jerzy Błaszkwicz – brat Wandy Rutkiewicz.

Pierwsze miejsca do leczenia chirurgicznego małych pacjentów zostały utworzone w I Klinice Chirurgicznej kierowanej przez prof. Kazimierza Czyżewskiego umiejscowionej w Szpitalu Czerwonego Krzyża przy ul. Poniatowskiego

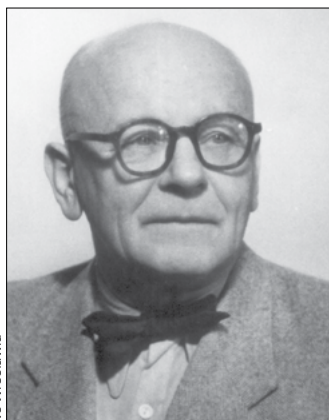
2 i II Klinice Chirurgicznej prowadzonej przez prof. Wiktora Brossa znajdujące się w dawnych budynkach kliniki Jana Mikulicza-Radeckiego przy ul. Marii Curie-Skłodowskiej 66. Zabiegi z chirurgii dziecięcej odbywały się także w Szpitalu im. Ludwika Rydygiera, a oddziałem kierował dr Adam Michejda, późniejszy kierownik Kliniki Chirurgii Dziecięcej.

Taki stan trwał do roku 1955, kiedy zarządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 6

Dr Adam Michejda – kierownik Kliniki Chirurgii Dziecięcej (1955-1961)

sierpnia 1955 roku powołano do życia Katedrę i Klinikę Chirurgii Dziecięcej. Poprowadzenie czwartego w Polsce ośrodka o takiej specjalności powierzono dr. Adamowi Michejdzie, który, nie posiadając jeszcze habilitacji, otrzymał stanowisko zastępcy profesora, równoznaczne w ówczesnych czasach ze stanowiskiem profesora nadzwyczajnego. Klinika swoją działalność rozpoczęła w listopadzie 1955 roku w pomieszczeniach przy ul. M. Curie-Skłodowskiej 52. Nie były to warunki i standardy znane nam obecnie, 40-łóżkowa klinika mieściła się w kilku zaadaptowanych salach przy klinice pediatrycznej. Tam też znajdował się blok operacyjny. Zespół lekarski stanowiło kilku lekarzy bez specjalizacji. Tak dr Adam Michejda, ówczesny kierownik kliniki opisuje warunki kadrowe: *Klinice przyznano 4 etaty asystenckie, co wystarcza do prowadzenia obowiązków dydaktycznych kliniki, jednak jest stanowczo za mało dla wykonywania nowoczesnych zabiegów operacyjnych, gdzie często bierze udział 7-8 lekarzy do przeprowadzenia jednego dużego zabiegu.* Dr Adam Michejda

Prof. Kazimierz Czyżewski – kierownik I Kliniki Chirurgii

Prof. Wiktor Bross – kierownik II Kliniki Chirurgii

943

ZARZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA

z dnia 6 sierpnia 1955 r.

w sprawie zmian organizacyjnych w akademiach medycznych.

Na podstawie art. 2 ust. 3 i art. 8 ustawy z dnia 15 grudnia 1951 r. o szkolnictwie wyższym i o pracownikach nauki (Dz. U. z 1952 r. Nr 6, poz. 38) zarządza się, co następuje:

§ 1. W Akademii Medycznej w Białymstoku na Wydziale Lekarskim tworzy się katedrę chirurgii II wraz z połączoną z nią kliniką.

§ 2. W Śląskiej Akademii Medycznej im. Ludwika Waryńskiego na Wydziale Lekarskim tworzy się katedrę chirurgii III wraz z połączoną z nią kliniką.

§ 3. W Akademii Medycznej w Poznaniu na Oddziale Stomatologicznym w ramach katedry chirurgii stomatologicznej tworzy się klinikę o tej samej nazwie.

§ 4. W Akademii Medycznej w Gdańsku w ramach Wydziału Lekarskiego tworzy się Oddział Pediatrii.

§ 5. W Akademii Medycznej w Gdańsku w ramach Oddziału Pediatrii Wydziału Lekarskiego tworzy się katedrę propeutyki dziecięcej.

§ 6. W Akademii Medycznej we Wrocławiu na Oddziale Pediatrii Wydziału Lekarskiego tworzy się katedry:

- 1) chirurgii dziecięcej wraz z połączoną z nią kliniką,
- 2) chorób zakaźnych wieku dziecięcego wraz z połączoną z nią kliniką.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Zdrowia: w z. Wł. Barcikowski

Zarządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 sierpnia 1955 roku powołujące do życia Katedrę i Klinikę Chirurgii Dziecięcej Akademii Medycznej we Wrocławiu

marzył o rozwoju kliniki, szkolił asystentów, rozwijał zespół anesteziologiczny, wprowadzał coraz to nowocześniejsze badania radiologiczne. Pełnił funkcję konsultanta ds. chirurgii dziecięcej dla trzech województw: wrocławskiego, opolskiego i zielonogórskiego skąd rekrutowało się najwięcej pacjentów kliniki. W swoim sprawozdaniu z roku 1960 wspomina o poszerzeniu zakresu leczenia o kardiochirurgię. Jak pokazała przyszłość, akademicka kardiochirurgia dziecięca musiała poczekać prawie 70 lat, gdyż to właśnie w tym roku decyzją rektora Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu prof. Piotra Ponikowskiego poszerzono specjalność Katedry i Kliniki Chirurgii i Urologii Dziecięcej o kardiochirurgię.

Dr Adam Michejda przeszedł do historii polskiej medycyny bardzo odważnym, jak na owe czasy, udanym zabiegiem zespolenia przełyku u noworodka z atrezią. Tak dzień zabiegu wspomina dr Adam Domanasiewicz Sr., który sprawował opiekę anesteziologiczną przy pionierskim zabiegu: *Mój szef, dr Michejda od lat przygotowywał się do takiego zabiegu. Należy pamiętać, że to co teraz jest oczywiste i proste, kiedyś było szczytem do zdobycia. Nie dysponowaliśmy takim sprzętem, nie było oddziałów intensywnego nadzoru. Po zabiegu, w którym uczestniczyłem, całą dobę czuwałem przy małym pacjencie, dbając o prawidłową wentylację, monitorując jednocześnie wszystkie ważne funkcje życiowe. Udało się i była to dla nas wszystkich wielka radość, a może też powód do dumy, bo byliśmy pierwsi. W tym samym roku zabieg zespolenia wykonała także prof. Wanda Poradowska.*

Aktywność naukową i organizacyjną młodego naukowca przerwała ciężka choroba, która pomimo leczenia w Wielkiej Brytanii okazała się śmiertelną. Dr Adam Michejda zmarł w wieku 45 lat, 6 lutego 1961 roku. Został pochowany na Cmentarzu Ewangelickim w Cieszynie.

Po śmierci kierownika przez dwa lata klinika nie posiadała formalnie szefa. Obowiązki te pełnił adiunkt dr Jan Zawartka, pod opieką naukową prof. Zdzisława Jezioro. Brak habilitacji najprawdopodobniej uniemożliwił oficjalne prowadzenie kliniki. W sprawozdaniach uczelnianych i wydawanych w każdym roku akademickim składach osobowych uczelni widnieje vacat. Postać tego specjalisty jest marginalizowana i pomijana, dlatego tym bardziej warto przybliżyć jego sylwetkę w jubileuszowym artykule. Jan Zawartka był absolwentem Wydziału Lekarskiego uniwersytetu w Poznaniu. Dyplom lekarza uzyskał w 1938 roku. Wysiedlony na teren Generalnej Guberni pierwsze zawodowe kroki stawiał w szpitalu w Łowiczu. Po wojnie rozpoczął pracę i specjalizację z chirurgii w I Klinice Chirurgicznej kierowanej przez prof. Kazimierza Czyżewskiego, gdzie zajmował się leczeniem dzieci. Po zmianach organizacyjnych w Akademii Medycznej we Wrocławiu przeniósł się do nowo powstałej

III Kliniki Chirurgii, którą kierował prof. Zdzisław Jezioro. Zgodnie ze swoimi zainteresowaniami uzyskał roczne oddelegowanie do Kliniki Chirurgii Dziecięcej w Warszawie, gdzie miał możliwość pracować z prof. Janem Kossakowskim uchodzącym za twórcę polskiej chirurgii dziecięcej. Nie wrócił już do kliniki prof. Zdzisława Jezioro, przyjął propozycję stanowiska adiunkta Kliniki Chirurgii Dziecięcej we Wrocławiu, stając się jednym z najbliższych współpracowników

dr. Adama Michejdy. Po przedwczesnej śmierci kierownika kliniki przejął jego obowiązki, a będąc wówczas jedynym chirurgiem dziecięcym we Wrocławiu pełnił także funkcję specjalisty wojewódzkiego. Po przyjęciu funkcji kierownika kliniki przez prof. Słowikowskiego nie pozostał w klinice. Odszedł z placówki, przyjmując obowiązki ordynatora chirurgii dziecięcej w szpitalu miejskim (później szpital przyjął imię Tadeusza Marciniaka). Habilitacja uzyskana na Akademii Medycznej w Lublinie otworzyła uczonemu drogę do dalszej kariery naukowej, dlatego kiedy pojawiła się propozycja przyjął zaproszenie do objęcia funkcji kierownika Klinicznego Oddziału Chirurgii Dziecięcej Zespołu Nauczania Klinicznego Akademii Medycznej w Krakowie z siedzibą w Kielcach. W województwie świętokrzyskim dał się poznać nie tylko jako dobry chirurg, nauczyciel akademicki, ale także jako sprawny organizator całego pionu chirurgii dziecięcej. Pomimo poważnej choroby był inicjatorem budowy nowego szpitala, którego jednak oddania już nie doczekał, a który stał się jego swoistym pomnikiem na ziemi świętokrzyskiej. Zmarł 26 kwietnia 1976 roku. W tym miejscu warto przytoczyć list, który otrzymała żona prof. Jana Zawartki – prof. Maria Micewicz-Zawartka od konsultanta krajowego w dziedzinie chirurgii dziecięcej prof. Kazimierza Łodzińskiego w dniu otwarcia nowego szpitala: *Z prawdziwą przyjemnością i satysfakcją gratuluję Pani powstania nowego pawilonu chirurgii dziecięcej w Kielcach, który Pani z mężem wymarzyliście sobie, przybывая na ziemię kielecką. Ile trzeba było trudu, oczekiwania – niech więc teraz służy młodym, dla których ma Pani zawsze tyle serca i życzliwości. Jest to także Jego pomnik.*

Kolejnym kierownikiem kliniki został dr hab. Jan Słowikowski, absolwent Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego. Dyplom lekarza uzyskał tuż przed wybuchem II wojny światowej i rozpoczął pracę w Szpitalu Powszechnym w Nowym Sączu, gdzie poza pracą lekarza czynnie angażował się w działalność konspiracyjną. Z narażeniem swojego życia uratował życie i zorganizował ucieczkę ze szpitala emisariusza władz Polskiego Państwa Podziemnego Jana Karskiego. Najpierw przedłużył jego pobyt w szpitalu, potem usypiając pilnujących Karskiego wartowników niemieckich umożliwił mu ucieczkę. Kara za takie przewinienia była tylko jedna – śmierć, jednak okupant nie doszukał się winy Słowikowskiego i po kilku miesiącach spędzonych w więzieniu polski lekarz wyszedł na wolność. Wiedział, że prawda może wyjść na jaw, dlatego resztę wojny pod zmienionym nazwiskiem spędził w Krakowie, pracując jako asystent w klinice chirurgicznej Uniwersytetu Jagiellońskiego prowadzonej przez prof. Jana Glatzela. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości przeniósł się do Oleśnicy, gdzie został ordynatorem Oddziału Chirurgicznego i dyrektorem miejscowego szpitala. Praca w ośrodku powiatowym nie dawała jednak pełnej satysfakcji Słowikowskiemu, myślącemu o dalszej karierze naukowej, dlatego już w 1949 przeniósł się do Wrocławia, podejmując jednocześnie pracę w II Klinice Chirurgicznej Akademii Medycznej kierowanej przez prof. Wiktora Brossa.

Już na początku swojej wrocławskiej kariery zawodowej jako pierwszy w Polsce we współpracy z Kliniką Pediatrii kierowaną przez prof. Hannę Hirszfelową wykonał transfuzję wymienną krwi u noworodka metodą Pinkusa. Szczegółowy opis

Dr Jan Zawartka – p.o. kierownik Kliniki Chirurgii Dziecięcej (1961-1963)

Prof. Jan Słowikowski – kierownik Kliniki Chirurgii Dziecięcej (1963-1985)

zabiegu, który przedstawił Słowikowski, przyczynił się do jego upowszechnienia, co dawało szansę na przeżycie noworodkom z konfliktu serologicznego. W roku 1951 uzyskał stopień naukowy doktora medycyny, 10 lat później habilitację, co dawało legitymację do objęcia funkcji kierownika kliniki. W swojej aktywności klinicznej w sposób szczególny interesował się leczeniem operacyjnym torbieli trzustki, wnetrostwa i choroby Hirschsprunga. Opracował własną metodę zespolenia żyły kręzkowej górnej z żyłą czczą dolną w leczeniu nadciśnienia wrotnego. Podczas kierowania kliniką dwójce specjalistów uzyskało stopień doktora habilitowanego, była to dr hab. Krystyna Sawicz-Birkowska i dr hab. Jerzy Czernik, późniejszy kierownik kliniki. W zespole lekarskim prof. Jana Słowikowskiego poza wspomnianymi wcześniej lekarzami pracowali także: dr Urszula Chojnacka, dr Marek Chłódek, dr Adam Domanasiewicz Sr., dr Jacek Kibler, dr Andrzej Kozieł, dr Halina Komorska, dr Paweł Kucowicz, dr Alicja Siekanowicz, dr Andrzej Szmida, dr Piotr Ugarynko, dr Krzysztof Wronecki, dr Andrzej Wójcik i dr Józef Zagalski. Ich działalność z pewnością można uznać za pionierską w tej dziedzinie medycyny.

Poza działalnością kliniczną prof. Jan Słowikowski odznaczał się bardzo dużym talentem organizacyjnym. Miał świadomość ograniczeń w rozwoju placówki związanych z trudnymi warunkami lokalowymi, liczbą kadry lekarskiej i pielęgniarskiej, a także brakami sprzętu. Po wieloletnich staraniach i porozumieniu podpisanym między Ministerstwem Zdrowia i Wojewódzką Radą Narodową we Wrocławiu na temat współfinansowania budowy nowej kliniki, mogły w 1969 roku ruszyć prace budowlane, które trwały 39 miesięcy.

Uroczyste otwarcie nowej placówki odbyło się 20 czerwca 1973 roku i skupiło wielu znakomitych gości świata medycyny, ale także przedstawicieli Ministerstwa Zdrowia, Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, Wojewódzkiej Rady Narodowej. Spotkaniu przewodniczył rektor Akademii Medycznej we Wrocławiu prof. Stanisław Iwankiewicz. Uroczystość była tym bardziej doniosła, że nowa klinika była pierwszą wybudowaną we Wrocławiu po II wojnie światowej. Wszystkie inne katedry, kliniki i zakłady mieściły się w budynkach poniemieckich.

Warto przywołać słowa prof. Jana Słowikowskiego, który tak dziękował podczas uroczystego otwarcia: *Dumni jesteśmy, że mimo trudności, które udało się przezwyciężyć przy dużej pomocy Ministerstwa Zdrowia, a głównie Wojewódzkiej Rady Narodowej oddajemy i przyjmujemy dzisiaj ten wymarzony szklany domek, który ma służyć ochronie i ratowaniu zdrowia i życia naszego największego skarbu narodowego, dzieciom Polski Ludowej.* Profesor J. Słowikowski dziękował także architektom, budowniczym, ale ducha czasu oddają podziękowania do „sponsorów”: *Dziękuję Radzie Zakładowej Warszawskich Zakładów Telewizyjnych za podarowanie dla dzieci leżących w klinice aparatu telewizyjnego albo Dziękuję Radzie Zakładowej Zakładów Radiowych Dióra za dwa aparaty radiowe przekazane dla dzieci.*

Do zasług prof. Jana Słowikowskiego z pewnością zaliczyć także należy jego działalność w towarzystwach naukowych, które powodowało, że wrocławski ośrodek zaczął być widoczny na arenie międzynarodowej. Profesor był członkiem honorowym wielu towarzystw zagranicznych między innymi: Wielkiej Brytanii, Niemiec, Szwajcarii, Włoch i Grecji. Przez jedną kadencję (1980–1984) był członkiem prezydium World Federation Association of Pediatric Surgeons. Nie zapominał o Polskim Towarzystwie Chirurgów Dziecięcych, którego był członkiem od momentu powstania w 1965 roku, a potem członkiem honorowym. W 1966 powołał do życia Oddział Wrocławski towarzystwa. Rok 1993 przyniósł profesorowi prestiżowe wyróżnienie doktora honoris causa Akademii Medycznej we Wrocławiu.

Zaproszenie na uroczystość otwarcia nowej kliniki

Profesor Jan Słowikowski pełnił swoją funkcję kierownika kliniki do roku 1985, kiedy jego następcą został dr hab. Jerzy Czernik, jedyny wówczas specjalista w klinice ze stopniem doktora habilitowanego, który uzyskał w roku 1984, stając się tym samym naturalnym kandydatem do objęcia stanowiska kierownika kliniki.

Ciąg dalszy w grudniowym numerze „Medium”

Fot. z archiwum D.L.

□ dr Dariusz Lewera

Collegium Witelona Uczelnia Państwowa
Ośrodek Pamięci i Dokumentacji Historycznej DIL

LECZENIE BÓLU
PRZEWLEKŁEGO

21.11.25
GODZ. 17:00

Konferencja

Dr hab. n. med.
Małgorzata Malec-Milewska

Wrocław ul. Kazimierza Wielkiego 45
Dolnośląska Izba Lekarska,
Sala Wykładowa

STADA

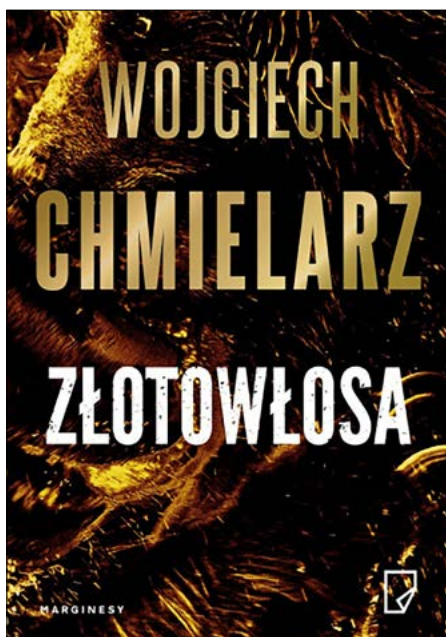
DOBRA LEKTURA

Kiedy pamięć staje się więzieniem

Złotowłosa to najnowsza książka Wojciecha Chmielarza. Napisana z sercem i z rzemieślniczą precyzją. Choć formalnie to thriller psychologiczny, w istocie jest to opowieść o ludzkiej pamięci, winie i o tym, jak trudno czasem zrozumieć samych siebie. Chmielarz — jak mało który współczesny polski autor — potrafi połączyć napięcie typowe dla powieści sensacyjnej z głębią literatury psychologicznej. W *Złotowłosej* to połączenie osiąga pełną dojrzałość.

Bohaterką powieści jest Urszula, młoda kobieta, która w planowanym przez partnera dniu zaręczyn wychodzi z domu do parku, by pobiegać. Następnego dnia budzi się w piwnicy. Kto i dlaczego ją uwięził? *Złotowłosa* nie jest historią o ofierze i oprawcy w tradycyjnym sensie. To raczej studium pamięci, w której nic nie jest proste ani jednoznaczne. Autor stopniowo wprowadza czytelnika w świat Urszuli, ukazując, jak cienka bywa granica między wspomnieniem a złudzeniem, między winą a niewinnością. Każdy rozdział odkrywa przed czytelnikiem coś nowego, ale żadna ze wskazówek nie daje pełnej odpowiedzi. Wręcz przeciwnie — z każdym kolejnym odkryciem w czytelniku rośnie świadomość, że prawda w tej historii jest złożona, fragmentaryczna i bolesna.

Chmielarz po raz kolejny udowadnia, że potrafi pisać o emocjach

Złotowłosa, Wojciech Chmielarz, Wydawnictwo Marginesy, 2025.

z niezwykłą dbałością. Nie potrzebuje efektownych zwrotów akcji ani makabrycznych detali, by zbudować napięcie. Jego największą bronią jest psychologiczna prawda — ten cichy, niepokojący ton, który sprawia, że czytelnik nie tylko obserwuje wydarzenia, ale zaczyna je przeżywać razem z bohaterką. Autor zaskakuje konstrukcją postaci: nie ocenia ich, nie moralizuje — pozwala im mówić własnym głosem. Dzięki temu Urszula nie jest figurą ofiary, lecz osobą

z krwi i kości: skomplikowaną, pełną sprzeczności, a przez to niezwykle wiarygodną. Obok niej pojawiają się postaci drugoplanowe, zarysowane z równą dbałością — każda z nich nosi w sobie część tajemnicy, która składa się na większy obraz milczenia i zaniedbań.

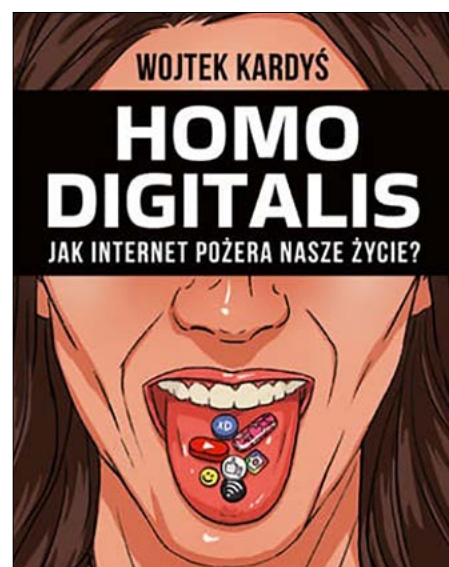
To, co najbardziej urzeka w *Złotowłosej*, to sposób, w jaki Chmielarz prowadzi czytelnika przez kolejne warstwy opowieści. Kiedy wydaje się, że wszystko jest już jasne, autor jednym zdaniem potrafi obrócić sens wydarzeń o sto osiemdziesiąt stopni. Zdaje się jednak, że nie jest to gra z czytelnikiem dla samej gry, lecz sposób, by dotrzeć głębiej: do emocji, które zwykle chowamy pod pozorami racjonalności.

Złotowłosa to książka napisana z sercem. Wymaga od czytelnika gotowości do konfrontacji z trudnymi pytaniami o pamięć, winę i współodpowiedzialność, równocześnie nagradzając tę uwagę klarowną konstrukcją, dopracowanym językiem i głębią psychologiczną postaci. Trzyma w napięciu, porusza i zostaje w pamięci. Chmielarz pokazuje, że nawet w świecie pełnym kłamstw i przemocy warto szukać prawdy — choćby ta była bolesna. To jedna z tych powieści, które kończy się z uczuciem wdzięczności, że ktoś potrafił opowiedzieć o ludzkim zagubieniu tak cicho, a jednocześnie tak przejmująco.

W sieci, z której nie chcemy uciec

Reportaż *Homo Digitalis. Jak internet pożera nasze życie?* Wojciecha Kardysa to publikacja, która wpisuje się we współczesne tempo życia i najważniejsze pytania, jakie stawia przed nami nowa technologia. Na ile mamy jeszcze prawo wyboru, a ile zależy wyłącznie od algorytmów? Czy jeszcze korzystamy z sieci, czy to ona wykorzystuje nas? Wojciech Kardys, dziennikarz i znany obserwator świata cyfrowego, zbiera materiały, historie, dane, zestawia fakty, obserwacje i doświadczenia — wszystko po to, żeby pokazać, że Internet to nie tylko platforma rozrywki, informacji czy komunikacji, ale także przestrzeń, która coraz mocniej kształtuje naszą psychikę, relacje, a nawet to, jak definiujemy siebie.

Reportaż ma wyraźnie zarysowaną strukturę: podzielony jest na rozdziały tematyczne, które obejmują m.in. hejt i przemoc medialną, wpływ mediów społecznościowych na dzieci, jawność i prywatność, sztuczną inteligencję, oszustwa internetowe (scamy), dezinformację, deepfake'i. Kardys przywołuje historie ludzi, którzy wpadli w sieć — czasem dosłownie, poprzez uzależnienie od mediów społecznościowych, czasem symbolicznie, przez utratę prywatności, tożsamości czy kontaktu z rzeczywistością. To opowieści influencerów i ich odbiorców, rodziców próbujących zrozumieć swoje cyfrowe dzieci, ofiar hejtu, oszustw, manipulacji, ale też zwykłych użytkowników, którzy z przerażeniem odkrywają, że wirtualne życie sta-

Homo Digitalis. Jak internet pożera nasze życie?, Wojciech Kardys, Wydawnictwo Znak, 2025.

je się ważniejsze niż to prawdziwe. Dziennikarz łączy te mikrohistorie z szerszą refleksją o mechanizmach współczesnej komunikacji — o tym, jak algorytmy uczą się naszych emocji, jak media społecznościowe projektują nasze zachowania, jak łatwo stajemy się produktem, nawet nie zdając sobie z tego sprawy.

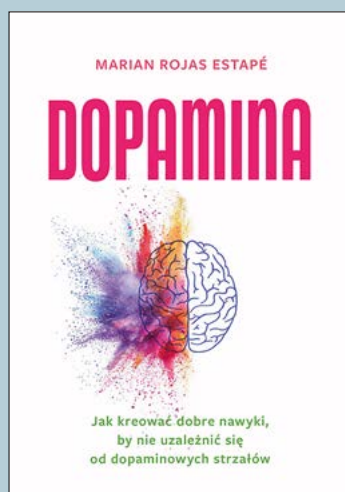
Jedną z mocnych stron książki jest zrozumiały język i sposób przekazu. Kardyś nie przytłacza terminologią,

nie popisuje się wiedzą, tylko tłumaczy złożone zjawiska w sposób zrozumiały i angażujący, bez względu na wiek odbiorcy czy stopień zaangażowania w cyfrowy świat. Wie, że większość z nas już żyje w sieci — dlatego nie moralizuje, lecz uczy uważności. Wskazówki dotyczące higieny cyfrowej, ochrony prywatności, ostrożności wobec fake newsów i wykorzystywania Internetu w sposób rozsądny są tym, co czyni tę książkę nie tylko

portretem zagrożeń, ale przewodnikiem po współczesności.

Homo Digitalis jest jedną z najważniejszych książek literatury faktu ostatnich lat w Polsce na temat cyfrowej przestrzeni. To reportaż o świecie, w którym żyjemy, ale którego zbyt rzadko się boimy, o zjawiskach oczywistych, a jednak nieczęsto uświadamianych. To także jedna z tych pozycji, po których przynajmniej na chwilę odkłada się telefon na bok.

WARTO PRZECZYTAĆ

Marian Rojas Estapé, *Dopamina. Jak kreować dobre nawyki, by nie uzależnić się od dopaminowych strzałów*, Wydawnictwo Muza

Czujesz zniecierpliwienie i rozdrażnienie? Niepokój? Coraz trudniej jest ci się skupić? Gorzej tolerujesz nudę i ból? Za to między innymi odpowiada dopamina.

Żyjemy w epoce natychmiastowych nagród. Szukamy szczęścia za jednym kliknięciem. Prowadzimy szybkie i intensywne życie. Jesteśmy przebodźcowani. To wszystko sprawia, że bez zastanowienia sięgamy po ukojenie: coś słodkiego, kieliszek wina, używki, skrolujemy social media czy oglądamy kolejny serial. Wpadamy w złe nawyki, tracąc kontrolę nad tym, co robimy i tracimy równowagę emocjonalną.

Na szczęście można to zmienić i nie pozwolić, by rządziła nami dopamina.

Autorka, doświadczona lekarz psychiatra, pokaże ci, jak w porę zauważyć u siebie i bliskich symptomy uzależnienia od natychmiastowej nagrody. Wyposaży cię w narzędzia, by się od tego uwolnić i wprowadzić nowe, zdrowe nawyki.

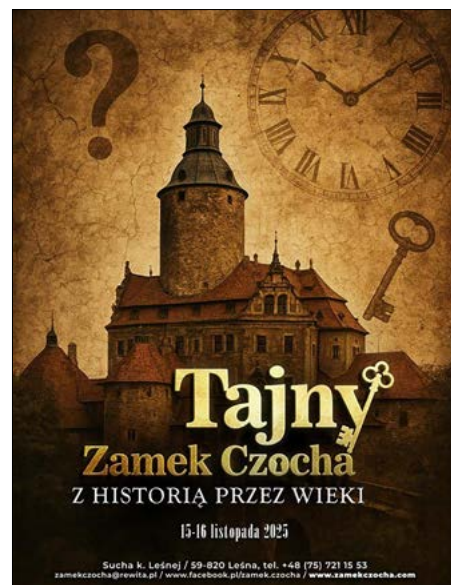
SPOTKAJ SIĘ Z KULTURĄ. WYDARZENIA KULTURALNE

„Tajny Zamek Czocha” – weekend pełen tajemnic i historii

W dniach 10–16 listopada 2025 r. na Zamku Czocha odbędzie się wyjątkowe wydarzenie pod nazwą „Tajny Zamek Czocha”, które przeniesie jego uczestników w świat historii, legend i nieodkrytych sekretów. W trzeci weekend listopada mury zamku staną się sceną dla fascynujących inscenizacji, spacerów tematycznych i opowieści o dawnych dziejach.

Podczas tegorocznej edycji wystąpi 13 prelegentów. Będzie można usłyszeć m.in. o twierdzeniach Dolnego Śląska, spadkobiercach Piastów, polskich wojskach powietrzno-desantowych, zbrodniach nazistowskich, tajemnicach Dolnego Śląska i samego Zamku Czocha. Dla

uczestników przygotowano również wystawę sprzętu wojskowego z różnych epok, prezentację broni, mundurów i sprzętu szyfrującego, a także stoisko z książkami historycznymi i nowościami wydawniczymi. Wydarzenie uświetni gościnny udział żołnierzy z 11. Lubuskiej Dywizji Kawalerii Pancernej z Żagania. Impreza ma charakter otwarty, organizatorzy zapraszają wszystkich, którym interesują się historią Dolnego Śląska, a jednocześnie szukają mocnych wrażeń w atmosferze tajemnic i duchów dawnych czasów.

„Cieplice oczami Pi-Artu” – nowa wystawa w Muzeum Przyrodniczym w Jeleniej Górze

Do 15 lutego 2026 roku w Muzeum Przyrodniczym w Jeleniej Górze potrwa wystawa „Cieplice oczami Pi-Artu”. Ekspozycja prezentuje prace członków Grupy Artystycznej Pi-Art, ukazujące różnorodne spojrzenia na Cieplice Śląskie-Zdrój – jedno z najstarszych uzdrowisk w Polsce.

Grupa Pi-Art działa od 2014 roku, zrzesza artystów z regionu karkonoskiego. Ich twórczość łączy pasja do sztuki i fascynacja lokalną przyrodą, architekturą i działalnością kulturalną uzdrowiska. Wystawa „Cieplice oczami Pi-Artu” to przegląd dzieł, które przedstawiają zarówno znane, jak i mniej znane miejsca szczególne Cieplic. Prace są zróżnicowane pod względem techniki, stylu i formy, ale spójne w temacie, co stanowi charakterystyczną cechę wszystkich wystaw tej grupy.

Wystawę można oglądać do połowy lutego 2026 roku, od wtorku do niedzieli, w godzinach 9.00–16.00.

Wstęp jest bezpłatny. „Cieplice oczami Pi-Artu” to doskonała okazja, by

odkryć inne oblicze tego malowniczego uzdrowiska.

XIII Dolnośląski Festiwal Muzyczny – koncerty listopad–grudzień 2025

W listopadzie i grudniu odbędzie się pięć ostatnich koncertów 13. edycji Dolnośląskiego Festiwalu Muzycznego pod hasłem „Szczęście, które mi pozostało” popularyzujących muzykę klasyczną na Dolnym Śląsku. Zapowiada się zatem prawdziwa gratka dla miłośników muzyki poważnej.

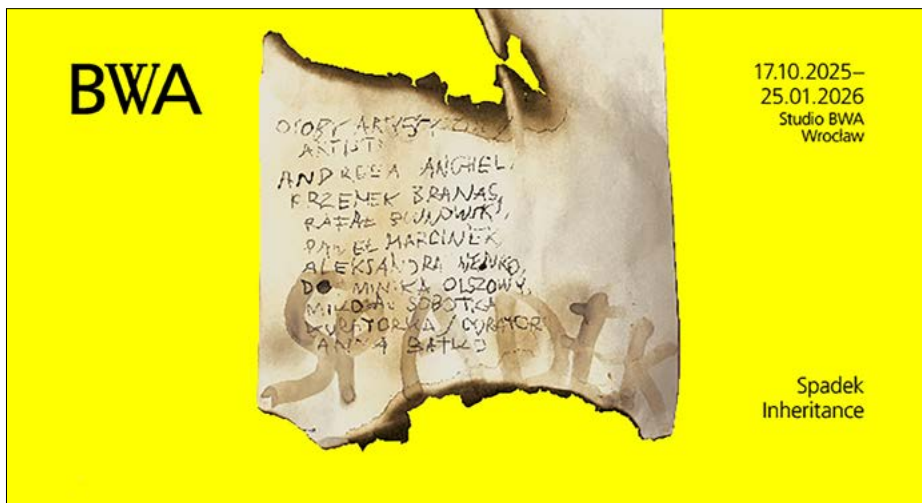
9 listopada o godz. 17.00 w Muzeum w Kłodzku usłyszeć będzie można pieśni Ernsta Korngolda w wykonaniu Magdaleny Kulig (mezzosopran) i Congyou Wanga (fortepian). 11 listopada o godz. 13.00 w Teatrze Zdrojowym w Polanicy rozbrzmia dźwięki Sonaty op. 13 I. J. Paderewskiego oraz Pieśni F. Chopina. Ten sam repertuar zostanie powtórzony o godz. 19.00 na

Zamku Książ. 23 listopada w Muzeum w Kłodzku duet pianistów Schiavo–Marchegiani zaprezentuje utwory W. A. Mozarta, J. Brahmsa, G. Rossiniego, F. Schuberta, A. Dvořáka. Ostatni koncert w ramach festiwalu zaplanowano 14 grudnia na Zamku Książ. W programie przewidziano wykonanie kolęd F. Nowowiejskiego oraz Scherzo h-moll op. 20 F. Chopina.

„Spadek” – wystawa w Studio BWA Wrocław

Studio BWA Wrocław zaprasza na wystawę „Spadek”, która będzie dostępna dla zwiedzających do 25 stycznia 2026 roku. Ekspozycja prezentuje prace siedmiorga artystek i artystów: Andreei Anghel, Przemka Branasa, Rafała Bujnowskiego, Pawła Marcinka, Aleksandry Nenka, Dominiki Olszowej oraz Mikołaja Sobotki. Wszystkie eksponowane dzieła powstały z materiałów uznanych za odpady – zużytych szmat, fragmentów mebli, gazet z dyskontów i odpadów metalowych.

„Spadek” to ironiczna gra z naszymi przyzwyczajeniami i konwencjami sztuki mieszczańskiej. Prace artystów balansują między estetyką trashową a teatralną scenografią i mają być buntem wobec świata konwencji i konsumpcji. Wystawę

można oglądać od wtorku do niedzieli w Studio BWA Wrocław przy ul. Ruskiej 46a/301 (III piętro)

w godzinach 12.00–19.00. Wstęp jest bezpłatny.

□ Opracowała Aleksandra Surowiec

POMRUK SALONÓW

W połowie września na zamku w Książu odbyło się uroczyste wręczenie Nagrody Kulturalnej Śląska. Już po raz 49. Kraj Związkowy Dolnej Saksonii przyznał swoje odznaczenie ludziom zasłużonym dla Dolnego Śląska. Laureatami zostali w tym roku: ze strony niemieckiej Ulrike Draesner – pisarka, a ze strony polskiej reżyser teatralny z Legnicy – Jacek Głomb. Warto przypomnieć, że pierwszym polskim laureatem tej nagrody przed trzydziestu laty został dr Maciej Łagiewski, obecny dyrektor Muzeum Miejskiego, który w międzyczasie został też honorowym obywatelem Wrocławia. Od tego czasu zasiada też w jury przyznającym nagrodę.

Tymczasem w Pałacu Królewskim otwarcie wystawy „Gerda Stryi – Powrót Wielkiej Malarki”. Artystka urodziła się w 1905 roku w Katowicach, a studiowała na wrocławskiej Akademii Sztuki i Rzemiosła Artystycznego. Jako szesnastolatka Gerda Stryi zjawiła się z teczką prac, które wywołały sensację w komisji egzaminacyjnej. Zaszynęła jako świetna kolorystka, która nie obawiała się intensywnych barw, ciekawych, śmiałych formalnie kompozycji i wyrafinowanej prostoty. Malowała zawsze po swojemu, należała do wrocławskiej przedwojennej bohemy. Oprócz pozyskanych z Niemiec prac artystki można także podziwiać prace męża malarki Ericha Leitgeba i ich przyjaciół, również portretujących Wrocław.

Kilka dni później w Pawilonie Czterech Kopuł prof. Piotr Oszczanowski otwiera wystawę „Waldemar Cwenarski – Czułość. Powroty i poszukiwania”. Kuratorka wystawy Anna Chmielarz pisze: „Wokół Waldemara Cwenarskiego narosło wiele mitów i legend. Przywarł do niego wizerunek wielkiego tragika, a przecież jego pełna liryzmu i czułości twórczość opowiada o miłości, pamięci, potrzebie wolności, pasji, nadziei na lepsze jutro i udowodnienia, że wierzył w uzdrawiającą moc sztuki.” Cwenarski żył w latach 1926–1953, na wystawie zaprezentowano 160 jego prac, a także dzieła innych artystów, które łączą z nim podobne spojrzenia na człowieka. Zdaniem Piotra Oszczanowskiego, dyrektora Muzeum Narodowego, jest w twórczości Cwenarskiego coś wyjątkowego i na swój sposób uniwersalnego. To artysta bardzo ważny dla Wrocławia, który wpisał się w kontekst miasta odbudowującego się po wojnie. Zachęcam do odwiedzin.

Październik to miesiąc powrotu studentów do Wrocławia. Jeszcze w ostatnich dniach września zainaugurował rok akademicki nasz Uniwersytet Medyczny. W przepięknej Auli Leopoldyńskiej studenci złożyli ślubowanie. W najnowszym rankingu nasza uczelnia zajęła *ex aequo*

z Uniwersytetem Jagiellońskim pierwsze miejsce w kraju, a na świecie uplasowała się między 501–600 miejscem. Najlepsze notowania uczelnia zdobyła w dziedzinie kardiologii (13. miejsce na świecie) immunologii i medycynie klinicznej.

Uniwersytet Wrocławski również inaugurował rok akademicki w Auli Leopoldyńskiej. Nagrodę Heisiga za wybitne nowatorskie osiągnięcia naukowe otrzymał profesor Adam Miranowicz. Jest on fizykiem z Poznania i specjalizuje się w optyce i informatyce kwantowej. Warto kilka słów powiedzieć o samej nagrodzie i jej fundatorze. Prof. Norbert Heisig jest naszym kolegą po fachu urodzonym przed 90 laty we Wrocławiu i cały swój majątek przeznaczył na przyznawaną co 2 lata przez nasz uniwersytet nagrodę nazywaną Polskim Noblem. Wykład inauguracyjny wygłosił znany wrocławski pisarz Marek Krajewski. Tytuł wykładu: „Doświadczenia uniwersyteckie pisarza a differentia specifica literatury kryminalnej”.

Rok akademicki rozpoczęły też uczelnie działające na Dolnym Śląsku. Najbliższe mojemu sercu Collegium Witelona w Legnicy uhonorowało naszych kolegów zatrudnionych na popularnej Witelonce wysokimi odznaczeniami, o czym piszemy na sąsiednich stronach. Uczelnia zbliża się do swojego trzydziestolecia. Natomiast 10-lecie istnienia świętowała Wyższa Szkoła Medyczna w Kłodzku, która kształci przede wszystkim pielęgniarzy i fizjoterapeutów. Szkoła zaczynała od zera, teraz posiada własny funkcjonalny budynek, cieszy się popularnością wśród studentów. Z okazji jubileuszu kanclerz dr Magdalena Krawiec życzymy dalszych sukcesów. Natomiast wszystkim zaczynającym rok akademicki „Quod felix, faustum fortunatumque sit”.

Wasz Bywalec

Inauguracja roku akademickiego 2025/2026 na Uniwersytecie Medycznym

Fot. Tomasz Wałków

ZAPISKI EMERYTA

AKADEMIA SMORGÓŃSKA

Opieka zdrowotna jest droga. Obecnie brakuje w kasie NFZ około 22 miliardów złotych. To są oczywistości, które powinny wymusić – albo wzrost nakładów z budżetu Państwa, albo drastyczne oszczędności. To proste zasady ekonomii. Ludzie – pacjenci domagają się nielimitowanego dostępu do każdego specjalisty, nielimitowanych badań, o których dowiadują się z seriali telewizyjnych, pielęgniarki, ratownicy medyczni i oczywiście lekarze pragną godziwej płacy. To czysta kwadratura koła, ekonomia w ochronie zdrowia rządzi się innymi prawami niż ekonomia, za którą dostaje się Nobla – tu po prostu popyt jest nieograniczony! Obecnie nasze Państwo uważa, że lekarzy jest za mało i zwiększa ilość studentów, prawie „w każdej wsi” jest uczelnia medyczna...

Do czego może doprowadzić zwiększona ilość lekarzy?

- więcej medyków, to więcej badań krwi (coraz kosztowniejsze badania),
- więcej badań obrazowych – każdy lekarz rodzinny

chce mieć nowe usg, w każdym szpitalu TK, MRI (już teraz aparaty te nie są wykorzystane w pełni, nie ma radiologów),

- więcej robotów (w wielu szpitalach wykorzystanie to 20–25%),
- więcej drogich leków.

Ale jest wyjście – kształcenie znachorek: leśnych Babek i brodatych Dziadków leczących tanio ziołami zbieranymi w czasie pełni księżyca i innymi hokus-pokus. Już obecnie pacjenci bardziej wierzą w bardzo dziwne terapie internetowe niż leczenie zlecane przez wykształconych lekarzy. Zresztą, statystyki z wielu krajów, także tych bardzo bogatych, są zgodne: zdrowotność społeczeństwa nie jest zależna od liczby medyków. Zatem, może panaceum na obecne kłopoty mogą być absolwenci Akademii Smorgońskiej???... (patrz Wikipedia).

dr Józef emeryt

SILVA RERUM MEDICARUM VETERUM

–h.– „La Presse Medicale” podaje cytata z Herodota, dowodząc, że już w starożytnym Egipcie istniały specjalności lekarskie. Prastary historyk opowiada: w medycynie był u nich podział. Każdy lekarz zajmuje się pewną jedną chorobą, a nie wieloma. Lekarzy wszędzie obfitość. Jedni leczą oczy, inni głowy, ci zęby, ci brzuch, tamci choroby wewnętrzne.

„Kronika Lekarska” 1900, XXI, 486

–h.– Dr. Hebig, opierając się na dziełach Antoniusza Liberalis, który żył około 160 r. przed narodzinami Jezusa Chr., dowodzi, że w owych czasach znane były kondomy, tyle że nie nakładano ich na członek, a wprowadzano do pochwy. Kondomy obecnie wyrabiają się z wyrostków robaczkowych cieląt, baranów i jagniąt. Jak wiadomo, nazwa kondom (u nas mówi się zwykle kondon) pochodzi od nazwiska Condom’a, który zrobił ten wynalazek przed 65 laty. Z powodu, że ochrzcenie przyrzędu jego nazwiskiem utarło się tak powszechnie, Condom w następstwie zmienił zupełnie nazwisko, rezygnując z rozgłośniej sławy, jaką tą drogą nabył.

„Kronika Lekarska” 1900. XXI, 486

–h.– W Paryżu w pewnej kawiarni pokazuje się młody olbrzym lat 17, który dziś ma 2,25 metra wysokości, a co miesiąc rośnie o 2 cm. (?) Tamże można zobaczyć 5-cioletnią dziewczynkę wagi 130 funtów, mającą w pasie cały metr. Ojcem olbrzyma był podobno karzeł. Dziewczynka zaś miała matkę brodatą. (France Méd. de Paris, – Wr., 18).

„Kronika Lekarska” 1900, XXI, 485–486

– w Berlinie odbył się niedawno konkurs tłuściochów ze stolicy i jej okolic, ustanowiony przez towarzystwo dobroczynności w celu nagrodzenia najcięższego z nich. Zebrało się 50 konkurentów, z których każdy nie ważył mniej niż 200 funtów. Najcięższy Berg pracujący w browarze w Stralau ważył 399 f. i ten otrzymał nagrodę t. j. pół beczki piwa bawarskiego.

Ameryka posiada najwięcej ludzi tłustych, bowiem w Nowym Jorku towarzystwo tłuściochów składa się z ważących nie mniej pięciuset funtów. New York Herald podał portret i życiorys jednego obywatela ważącego 912 funtów.

„Kronika Lekarska” 1891, XII, 129

– Niejaki Riger z Glogau na Szlązku posiadający w spadku po swoich przodkach tajemniczy środek przeciw błonicy, w czasie gorączki kochowskiej panującej w Berlinie, zyskał sobie prawo wypróbowania działania swego cudownego środka w jednym ze szpitali berlińskich pod nadzorem Kocha i Bergmana. Czy próby te miały rzeczywiście miejsce, kronika o tem milczy, – natomiast dr. Köhller zbadał ów cudowny środek i przekonał się, że jest to po prostu mieszanina olejku kretonowego z jakimś tłuszczem. Riger mieszaniną tą pędzluje gardziel, przez co wywołuje straszne pieczenie, duszność wymioty i rozwolnienie. I to są cudowne środki godne prób szpitalnych pod nadzorem powag lekarskich!

„Kronika Lekarska” 1891, XII, 129

excerpta selegit
Andrzej Kierzek

Z WOKANDY

Okręgowego Sądu Lekarskiego we Wrocławiu

□ Aleksandra Stebel

Źródło grafiki: iStock

Pprzedmiotem rozważań sądu lekarskiego była postawa obwinionego lekarza związana z aktywnością w przestrzeni publicznej i wyrażanymi tam treściami, które w swoim zakresie zawierały negatywne i obraźliwe komentarze w stosunku do osób chorych oraz innych osób, będących użytkownikami portalu społecznościowego. Umieszczane przez obwinionego lekarza twierdzenia negowały również istotę reguł etycznych ujętych w Kodeksie Etyki Lekarskiej.

W toku prowadzonego postępowania analizowano czy ocena wypowiedzi formułowanych przez obwinionego lekarza na łamach mediów społecznościowych należy do kognicji sądów lekarskich, a jeśli tak, to czy nie będzie stanowiła wkroczenia w sferę konstytucyjnej wolności słowa przysługującej każdemu obywatelowi. Uznano jednak, po pierwsze, że naruszenie zasad deontologii zawodowej przez lekarza czy lekarza dentystę może nastąpić nie tylko w związku z udzielaniem świadczeń medycznych w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 15 kwietnia o działalności leczniczej, ale może dojść do powstania deliktu dyscyplinarnego również na innych płaszczyznach aktywności lekarza, jeśli prezentowana przez niego postawa wykracza przeciwko regułom etycznym zawartym w KEL. Ponadto uznano, że ocena zachowań lekarzy w tym aspekcie przez organy samorządu zawodowego nie będzie wkraczała w konstytucyjne gwarancje związane z wolnością słowa, jeśli ma to na celu ochronę godności wyko-

nywanego zawodu, a lekarz swoimi wypowiedziami będzie sprzeniewierzał się wartościom określonym w przyrzeczeniu lekarskim oraz regułach etycznych zawartych w KEL.

Sąd lekarski analizował postępowanie obwinionego lekarza, który w jednym z serwisów społecznościowych prowadził publiczne konto. W ramach aktywności realizowanej na tym portalu obwiniony lekarz miał możliwość publikowania własnych treści, ale także mógł umieszczać komentarze na kontach innych użytkowników posiadających własny profil i korzystających z tego serwisu. W gronie użytkowników tego serwisu znajdował się użytkownik, który również był lekarzem. Powadził on własne konto, również o charakterze publicznym, w ramach którego dzielił się swoimi pasjami oraz prowadził edukację zdrowotną. Jednocześnie na swoim profilu umieszczał treści dotyczące zbiórki, jaką prowadził, której środki miały zostać przeznaczone na leczenie jego ciężko chorego dziecka.

Obwiniony lekarz, po zapoznaniu się z wiadomościami umieszczonymi na tym koncie, skomentował ich treść wyrażając negatywny stosunek do osób chorych, do osób z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów. Obwiniony lekarz podał m.in., że będzie partycypował w zbiórce na leczenie, ale gdyby tego dziecka nie było, to środki mogłyby zostać wykorzystane na pomoc większej liczbie istot. Następnie porównał utworzoną inicjatywę związaną ze zbiórką oraz działania skupione na

Fot. z archiwum A.S.

□ Aleksandra Stebel

kierownik Kancelarii Okręgowego Sądu Lekarskiego DIL

chęci pomocy dziecku do procedury „rozmnażania rasowych psów zamiast adopcji kundelka”. Jednocześnie, komentując wiadomości, obwiniony zajął stanowisko odnośnie kwestii macierzyństwa, umieszczając m.in. twierdzenia: „no tak bo każda musi mieć bachora, wszystko co inne to ostre szurnięcie”, a także „jak patrzę na twojego wypłoda to nie dziwię się, że jesteś sfrustrowana. Naprawdę mogą być krytykowane. Śmiało. Mi mój kamień życia nie zniszczy”. Nadto, learkę inicjatorkę zbiórki nazwał „nawiedzoną madką, której hormony owdładnęły rozum”.

Obwiniony na okoliczność przedstawionych zarzutów złożył wyjaśnienia, w których tłumaczył, że zarzucane czyny nie pozostają w związku z wykonywanym zawodem, a związane były z portalem internetowym, na którym spędzał swój wolny czas. Treści tam zamieszczane nie były kierowane do leczonych przez nią pacjentów, a użytkowników kanału społecznościowego. W dalszej kolejności podano, że w żaden sposób nie naruszały one godności wykonywanego zawodu, bowiem te kobiety, które brały udział w dyskusji nawet nie wierzyły, że obwiniona może być lekarzem. Obwiniony nie zgodził się z twierdzeniem jakoby to zachowanie było nieetyczne. Nie zgodził się, aby karać lekarzy na gruncie zawodowym za ich poczynania w życiu prywatnym. Ponadto wskazano, że każdemu obywatelowi przysługuje konstytucyjna wolność słowa, stąd też nie zakwestionowano okoliczności, że jemu – z uwagi na wykonywany zawód – tę wolność się ogranicza, porównując się do człowieka ubezwłasnowolnionego, czy też osadzonego w zakładzie karnym. Jednocześnie obwiniony wskazał, że nie ma obowiązku stosowania się do przepisów Kodeksu Etyki Lekarskiej, bowiem stanowią one jedynie zbiór reguł etycznych a nie prawnych.

Sąd lekarski, prowadząc rozważania nad postępowaniem obwinionego lekarza, nie miał wątpliwości, że jego postawa stanowiła przewinienia zawodowe. Obwiniony lekarz, wyrażając niepocholebne komentarze na temat dziecka z niepełnosprawnością oraz innych chorych dzieci, sprzeciwiał się przyrzeczeniu lekarskiemu i naruszył godność wykonywanego zawodu.

W tożsamy sposób zostało ocenione działanie obwinionego lekarza, w którym nazwał innego użytkownika portalu społecznościowego, również lekarza „nawiedzoną madką, której hormony owładnęły mózg”. Zachowanie to sąd uznał za wysoce nieetyczne, naruszające zarówno godność wykonywanego zawodu, ale również dobre relacje między członkami środowiska lekarskiego, które winny być okupione należytym szacunkiem. W ocenie sądu, mimo że obwiniony lekarz przedstawił dowody na prowadzenie aktywności na różnych polach wolontariatu i tym samym próbował przekonać sąd co do swojej osoby, i posiadania w tym zakresie dobrych wzorców zachowań, to jednak uznano, że prezen-

towane przez obwinionego postawy będące przedmiotem niniejszego postępowania, były rażąco nieetyczne. Obwiniony lekarz, popełniając zarzucane przewinienia zawodowe, kierował się niskimi pobudkami. W tym zakresie przejawiał wyłączne skupienie na swojej osobie, chęć przedstawienia swojego poglądu jako jedyne prawdziwego i słusznego oraz wykazał się brakiem empatii w stosunku do osób wyrażających inne zapatrywania. Obwiniony, w chwili wyrażania swojego stanowiska na kanale społecznościowym, ale też w toku prowadzonego przewodu sądowego, pozostawał osobą bezkrytyczną w stosunku do swojego zachowania. Nie uwzględniał on w żadnym stopniu okoliczności ferowania przez jednostki odmiennych poglądów na różne zagadnienia. Obwiniony nie tylko nie tolerował sytuacji, że inne osoby mogą prezentować odmienne spostrzeżenia, ale oficjalnie i bezrefleksyjnie wyrażał kateryczne stanowiska, co czynił w sposób niekulturalny i nieprzystojny, a na pewno nieprzystający do etosu wykonywanej profesji. Sąd lekarski miał nie tylko na względzie przyjętą przez obwinionego nomenklaturę określającą dzieci jako „wypłody” czy „bachory”, ale również negatywne wypowiedzi pod adresem chorych ludzi, z których jednoznacznie wynikało, że życie osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów z założenia prezentuje niższą jakość. W swoich rozważaniach sąd wyraził katerycznie dezaprobatę dla tak prezentowanej postawy. W czasie popełniania czynu obwiniony pozostawał młodym adeptem medycyny, dlatego też uznano, że reguły określone w Kodeksie Etyki Lekarskiej powinny stanowić drogowskaz jego działań realizowanych zarówno na gruncie zawodowym jak i prywatnym. Obwiniony był i jest zobowiązany do przestrzegania tych zasad, bowiem takiej treści przyrzeczenie lekarskie złożył z chwilą otrzymania uprawnień zawodowych. Przyrzeczenie lekarskie nakłada na każdego członka lekarskiej korporacji zawodowej konieczność realizowania obowiązków lekarskich w sposób sumienny. Jednocześnie lekarz ma służyć zdrowiu i życiu ludzkiemu, według najlepszej wiedzy przeciwdziałać cierpieniu i zapobiegać chorobom oraz nieść pomoc chorym niezależnie od rasy, wyznania, światopoglądu, stanu majątkowego, mając na celu wyłącznie ich dobro i okazując im należyty szacunek. Jednocześnie obwiniony

lekarz, wstępując do korporacyjnej wspólnoty lekarskiej zobowiązał się stale poszerzać swoją wiedzę lekarską oraz strzec godności stanu lekarskiego i niczym tej godności nie splamić, a do kolegów lekarzy odnosić się z należytą im życzliwością, nie podważając zaufania do nich, jednak postępując bezstronnie i mając na względzie dobro chorego. W świetle powyższego, wypowiedziane przez obwinionego treści negatywnych i umniejszających jednostce obciążonej chorobą oraz opiekunom osób chorych nie licowało z wykonywaniem zawodu lekarza i lekarza dentysty. Postawa obwinionego lekarza – w ocenie sądu – pozostawała sprzeczna również z powszechnie przyjętymi zasadami współżycia społecznego. Niewątpliwie lekarka, pod adresem której były formułowane treści, pozostając w tamtym czasie w tak trudnej sytuacji osobistej, potrzebowała wsparcia i ciepła otaczających ją ludzi, a nie potępienia, którego dostarczył jej obwiniony.

Sąd stwierdził ponadto, że obwiniony lekarz postąpił nagannie również wówczas, kiedy na kanale społecznościowym wypowiadał treści na temat reguł etycznych zawartych w Kodeksie Etyki Lekarskiej, wskazując, że „Kel to kodeks etyczny, nie prawny. Dla mnie nic nie znaczy.”, a nadto, komentując wypowiedź innego użytkownika portalu internetowego zawarł stwierdzenie: „Podaj swoje dane, też chcę widzieć kogo nie ratować jak będę jeździć karetką”. Odnosząc się do tego pierwszego twierdzenia użytego przez obwinionego lekarza sąd uznał, że wyrażona w ten sposób postawa nie licuje z wykonywaniem zawodu lekarza. Wskazać należy, że tym stwierdzeniem obwiniony lekarz wyraził swój negatywny i lekceważący pogląd na temat wykonywania zawodu lekarza, obowiązujących lekarzy i lekarzy dentystów zasad etycznych i przynależności do społeczności lekarskiej w ogóle. Zawód lekarza nie stanowi wyłącznie realizowania wyuczonej profesji, ale towarzyszy mu swoiste powołanie. Jest to zawód wyjątkowy z uwagi na okoliczność, że dotyczy zdrowia i życia ludzkiego, a więc wartości najważniejszych dla jednostki. A nadto o wyjątkowości profesji lekarskiej świadczy tradycja samorządu zawodowego, jego historia oraz przyjęte wartości, którymi winni kierować się jego członkowie w codziennym życiu. Wartości te zostały opisane w pierwszej kolejności w Przysiędze Hipokratesa, a na-

stępnie w jej nowożytniej wersji, tj. Deklaracji Genewskiej, której treść stała się podstawą do opracowania Przyrzeczenia Lekarskiego. Sąd lekarski uznał, że tymi twierdzeniami po raz kolejny sprzeniewierzył się obwiniony lekarz. W tych rozważaniach nie sposób było pominąć oświadczenia obwinionego kierowanego do innego użytkownika portalu, pod postacią: „Podaj swoje dane, też chcę widzieć kogo nie ratować jak będę jeździć karetką”. Nie rozstrzygając o intencjach wypowiedzi obwinionej lekarki i realnej możliwości realizacji tego stwierdzenia, sąd stwierdził, że lekarzowi nie przystoi głosić takich twierdzeń, w świetle okoliczności, że jego powołaniem jest ochrona zdrowia i życia ludzkiego i że wartości te nie będą przez niego strzeżone.

W świetle tych naruszeń sąd lekarski zdecydował się na wymierzenie względem obwinionego kar nagany, jeśli chodzi o czyny związane z obraźliwymi komentarzami pod adresem osób chorych oraz matki lekarki walczącej o zdrowie i życie ciężko chorego dziecka, natomiast w świetle czynu stanowiącego lekceważenie KEL oraz wartości ujętych w tym zbiorze reguł prawnych zdecydowano o wymierzeniu kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu na okres 1 roku. Jednocześnie zarządzono publikację orzeczenia w biuletynie izby lekarskiej. Sąd lekarski miał świadomość dolegliwości wymierzonych kar, zwłaszcza tej związanej z zawieszeniem prawa wykonywania zawodu lekarza, jednakże uznano, że działanie obwinionego lekarza w tym zakresie nie tylko podważyło zaufanie do jego osoby jako lekarza, ale jego postawa naruszyła dobre imię całej grupy zawodowej. Obwiniony lekarz wbrew twierdzeniom nie pozostawał anonimowy. Jego osobę, jako osobę wykonującą zawód medyczny – lekarza, w przestrzeni publicznej można było zidentyfikować bez większego trudu, czego dowiodły liczne skargi skierowane do organów odpowiedzialności zawodowej przez użytkowników tego portalu.

Sąd lekarski, wymierzając kary żywił nadzieję, że zwłaszcza kara zawieszenia PWZ, powodująca czasową izolację zawodową obwinionego, spowoduje w nim refleksję nad swoim postępowaniem, tak aby w przyszłości prezentował ona dobre wzorce i wartości. Sąd uznał, że lekarze, podobnie jak i pozostali

je jednostki mają prawo do wyrażania własnych poglądów na różne zagadnienia. Mogą prowadzić publiczne dyskusje, wykorzystując swoje przygotowanie i doświadczenie zawodowe, jednak należy pamiętać, że dialog ten powinien mieścić się w ramach ogólnie przyjętego standardu debaty, z poszanowaniem powszechnie przyjętych zasad współżycia społecznego, zwracając szczególną uwagę na tolerowanie odmiennych punktów widzenia, a przekazywane dane i obrane stanowiska muszą pozostawać w korelacji z EBM, wartościami etycznymi określonymi przez samorząd zawodowy i przepisami prawa stanowiącymi o wykonywaniu zawodu lekarza. W każdym wypadku, w którym

wypowiedzi lekarza naruszają zasady współżycia społecznego, lekarskie reguły etyczne, przepisy prawa związane z wykonywaniem zawodu stanowią tezy niezgodne z aktualną wiedzą medyczną i tym samym nie licują z godnością wykonywanego zawodu, staną się przedmiotem postępowań na płaszczyźnie odpowiedzialności zawodowej.

Odwołanie od niniejszego orzeczenia złożył obwiniony lekarz. Sąd II instancji zakwalifikował postępowanie obwinionego lekarza jako jeden czyn, za który wymierzono karę nagany. A nadto uchylono zarządzenie o publikacji orzeczenia w biuletynie izby lekarskiej.

BARWY BARWY JESIENI JESIENI

KONCERT ORKIESTRY
DOLNOŚLĄSKIEJ IZBY LEKARSKIEJ
Dyryguje Aleksandra Akułowicz

W PROGRAMIE:
rozgrzewające tony muzyki
klasycznej, m.in.:

- K. Jenkins – „Palladio” cz. I
opr. Marii Miazgi
- G. Bizet – Habanera z opery
Carmen, opr. Marii Miazgi
- A. Chaczaturian – Masquerade
- L.v Beethoven – VII Symfonia cz. II
- M. Miazga – Celtic Fantasy

WSTĘP WOLNY

**28.11.2025
GODZ. 19:00**

SALA
KONFERENCYJNA
DOLNOŚLĄSKIEJ
IZBY LEKARSKIEJ

UL. KAZIMIERZA
WIELKIEGO 45
WROCŁAW

Na koncert zapraszają

NOWE PRZEPISY PRAWNE

□ **mec.
Beata
Kozyra-
Łukasiak**
radca prawny DIL

17 września 2025 r. zostało opublikowane w Dz.U. z 2025 r. poz. 1251 obwieszczenie Ministra Zdrowia z dnia 20 sierpnia 2025 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie programu pilotażowego w zakresie kompleksowej opieki nad świadczeniobiorcą z wczesnym zapaleniem stawów.

25 września 2025 r. zostało opublikowane w Dz.U. z 2025 r. poz. 1288 obwieszczenie Ministra Zdrowia z dnia 19 sierpnia 2025 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie warunków bezpiecznego stosowania promieniowania jonizującego dla wszystkich rodzajów ekspozycji medycznej.

26 września 2025 r. zostało opublikowane w Dz.U. z 2025 r. poz. 1295 obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 września 2025 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o medycynie laboratoryjnej.

30 września 2025 r. weszła w życie ustawa z dnia 12 września 2025 r. o zmianie niektórych ustaw w celu weryfikacji prawa do świadczeń na rzecz rodziny dla cudzoziemców oraz o warunkach pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, opublikowana w Dz.U. z 2025 r. poz. 1301.

Ustawa wprowadza zmiany w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentystry.

Lekarzowi albo lekarzowi dentyście, który wykonywał zawód na podstawie prawa wykonywania zawodu na określony zakres czynności zawodowych, okres i miejsce jego wykonywania lub na podstawie warunkowego albo samodzielnego prawa wykonywania zawodu, minister zdrowia może uznać, w drodze decyzji, czas wykonywania przez niego zawodu na terytorium RP za równoważny z odbyciem stażu podyplomowego, jeżeli:

1. w okresie 4 lat bezpośrednio poprzedzających dzień złożenia wniosku o uznanie czasu wyko-

nywania zawodu na terytorium RP za równoważny z odbyciem stażu podyplomowego przez łącznie 2 lata wykonywał zawód lekarza albo lekarza dentystry na terytorium RP w łącznym wymiarze czasu odpowiadającym co najmniej równoważnikowi jednego etatu w podmiocie leczniczym, który udzielał w tym czasie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

2. uzyskał pozytywną opinię kierownika podmiotu leczniczego, o którym mowa w pkt. 1, w którym wykonywał zawód odpowiednio lekarza albo lekarza dentystry w wymiarze odpowiadającym co najmniej równoważnikowi jednego etatu minimum przez łącznie 12 miesięcy.

Lekarz albo lekarz dentysta, który uzyskał zgodę ministra zdrowia na wykonywanie zawodu na określony zakres czynności zawodowych, okres i miejsce jego wykonywania lub warunkowe albo samodzielne prawo wykonywania zawodu, **składa wniosek o przyznanie prawa wykonywania zawodu do okręgowej rady lekarskiej w terminie 6 miesięcy od dnia wydania decyzji.**

Właściwa okręgowa izba lekarska wydaje lekarzowi potwierdzenie złożenia wniosku wraz ze wskazaniem daty złożenia tego wniosku.

W przypadku złożenia wniosku po wskazanym terminie okręgowa rada lekarska odmawia przyznania prawa wykonywania zawodu.

W takim przypadku **nie stosuje się art. 7 ust. 21 ustawy**, który stanowi, że do dnia prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie przyznania prawa wykonywania zawodu, lekarz albo lekarz dentysta może wykonywać zawód na podstawie i w zakresie określonym w decyzji ministra zdrowia i jest w tym okresie uznawany za lekarza albo lekarza dentystę posiadającego odpowiednie prawo wykonywania zawodu.

Okręgowa rada lekarska niezwłocznie informuje ministra zdrowia o przyznaniu prawa wykonywania zawodu,

odmowie przyznania prawa wykonywania zawodu albo innym rozstrzygnięciu lub działaniu skutkującym nieprzyznaniem prawa wykonywania zawodu przez radę, jednocześnie wskazując przyczyny takiego rozstrzygnięcia lub działania.

Lekarz lub lekarz dentysta, który uzyskał zgodę na wykonywanie zawodu, jest obowiązany do poinformowania ministra zdrowia o zmianie danych osobowych oraz zmianie adresu do korespondencji.

Okręgowa rada lekarska albo Naczelna Rada Lekarska niezwłocznie informuje ministra zdrowia o wszelkich rozstrzygnięciach, w tym rozstrzygnięciach sądów administracyjnych, wydanych w ramach postępowania w sprawie przyznania prawa wykonywania zawodu lekarza albo lekarza dentystry, o którym mowa w art. 7 ust. 21 ustawy oraz przekazuje potwierdzoną za zgodność z oryginałem kopię tych rozstrzygnięć.

Do postępowań w sprawie decyzji ministra zdrowia dotyczących uznania czasu wykonywania zawodu na terytorium RP za równoważny z odbyciem stażu podyplomowego, wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy po nowelizacji.

W przypadku osób, które uzyskały zgodę ministra zdrowia na wykonywanie zawodu lekarza lub lekarza dentystry przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, bieg terminu na złożenie wniosku o przyznanie prawa wykonywania zawodu rozpoczyna się z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Do postępowań w sprawie przyznania prawa wykonywania zawodu w trybach uproszczonych, wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Przepisy dotyczące rady lekarskiej w zakresie informowania ministra zdrowia, stosuje się także do rozstrzygnięć podjętych w wyniku postępowań wszczętych i niezakoń-

czonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Zgodnie z nowelizacją ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, termin legalnego pobytu obywateli Ukrainy na terytorium RP przedłużony został do 4 marca 2026 r.

Obywatel Ukrainy, którego pobyt na terytorium RP jest uznawany za legalny jest uprawniony na tym terytorium do świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych na zasadach i w zakresie określonym w ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, osobom objętym obowiązkowym i dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym, z wyłączeniem:

1. leczenia uzdrowiskowego i rehabilitacji uzdrowiskowej,
2. podania produktów leczniczych wydawanych świadczeniobiorcom w ramach programów polityki zdrowotnej ministra właściwego do spraw zdrowia,
3. programów zdrowotnych,
4. rehabilitacji leczniczej,
5. leczenia stomatologicznego,
6. programów lekowych,
7. ratunkowego dostępu do technologii lekowych,
8. świadczeń opieki zdrowotnej polegających na przeszczepianiu lub zastosowaniu u ludzi komórek, w tym komórek krwiotwórczych szpiku, krwi obwodowej oraz krwi pępowinowej, tkanek i narządów pochodzących od żywego dawcy lub ze zwłok, o którym mowa w ustawie o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów,
9. zabiegów endoprotezoplastyki i usunięcia ząbmy,
10. leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych dostępnych w aptece na receptę, objętych refundacją na podstawie ustawy o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych,
11. zaopatrzenia w wyroby medyczne na zlecenie osoby uprawnionej oraz ich naprawy, o których mowa w ustawie o refundacji le-

ków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych.

Do świadczeń opieki zdrowotnej, o których mowa w pkt. 3-11, są uprawnieni obywatele Ukrainy, których pobyt na terytorium RP jest uznawany za legalny, którzy nie ukończyli 18. roku życia.

W przypadku gdy w trakcie udzielania świadczeń opieki zdrowotnej, o których mowa w pkt. 3-9, pacjent ukończył 18. rok życia, udzielanie tych świadczeń jest kontynuowane do zakończenia leczenia.

30 września 2025 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 września 2025 r. zmie-

Kalendarz koncertów

ORKIESTRA DOLNOŚLĄSKIEJ IZBY
LEKARSKIEJ
SEZON ZIMOWY 2025/2026

28.11

2025

Barwy jesieni

Koncert muzyki klasycznej
Sala konferencyjna Dolnośląskiej Izby Lekarskiej
ul. Kazimierza Wielkiego 45, Wrocław

19.12

2025

Koncert Świąteczny

Koncert kolęd i nie tylko
Sala konferencyjna Dolnośląskiej Izby Lekarskiej
ul. Kazimierza Wielkiego 45, Wrocław

16.01

2026

Monograficzny Koncert Marii Miazgi

Premiera filmu "Ataraxia" i nowych kompozycji
Sala Koncertowa Akademii Muzycznej
pl. Jana Pawła II nr 2, Wrocław

24.01

2026

Koncert Kolędowo-Noworoczny

Kolędy i noworoczne klasyki
Park Hotel
ul. Pionierów Ziemi Świdnickiej 20, Świdnica

niające rozporządzenie w sprawie programu pilotażowego w zakresie edukacji żywieniowej oraz poprawy jakości żywienia w szpitalach – „Dobry posiłek w szpitalu”, opublikowane w Dz.U. z 2025 r. poz. 1308.

Okres realizacji programu pilotażowego trwa nie dłużej niż do 31 grudnia 2025 r.

3 października 2025 r. zostało opublikowane w Dz.U. z 2025 r. poz. 1338 obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 26 września 2025 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

7 października 2025 r. zostało opublikowane w Dz.U. z 2025 r. poz. 1354 obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 26 września 2025 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o systemie powiadamiania ratunkowego.

10 października 2025 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 września 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie orzecznictwa lekarskiego w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, opublikowane w Dz.U. z 2025 r. poz. 1293.

Przy orzekaniu o celowości przekwalifikowania zawodowego bierze się dodatkowo pod uwagę:

- indeksy schorzeń utworzone na podstawie monitorowania oraz analiz zapadalności i zachorowalności na poszczególne schorzenia u osób ubezpieczonych w KRUS,
- ciągłą i okresową ocenę wyników leczenia chorób będących podstawą orzeczenia o trwałej i okresowej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym,
- ocenę wyników stosowanej rehabilitacji w zakładach rehabilitacji leczniczej Kasy.

Postępowanie orzecznicze podejmuje się na wniosek właściwej jednostki organizacyjnej Kasy.

Do wniosku dołącza się dokumentację rentową lub dokumentację dotyczącą wypadku przy pracy rolniczej albo dotyczącą rolniczej choroby zawodowej, zaświadczenie o stanie zdrowia wydane przez lekarza leczącego osobę, posiadaną dokumentację medyczną z dotychczasowego leczenia osoby oraz wywiad zawodowy.

Lekarz rzeczoznawca Kasy oraz komisja lekarska Kasy wydają orzeczenie na podstawie zgromadzonej w sprawie dokumentacji medycznej, bez badania bezpośredniego osoby.

Jeżeli zgromadzona w sprawie dokumentacja medyczna nie jest wystarczająca do wydania orzeczenia bez badania bezpośredniego osoby, lekarz rzeczoznawca Kasy lub komisja lekarska Kasy wydają orzeczenie po przeprowadzeniu badania bezpośredniego osoby.

Jeżeli stan zdrowia osoby potwierdzony odpowiednim zaświadczeniem lekarskim uniemożliwia stawienie się na badanie, o którym mowa wyżej, badanie bezpośrednie osoby przeprowadza lekarz rzeczoznawca Kasy w miejscu stałego lub okresowego pobytu tej osoby.

Jeżeli zgromadzona w sprawie dokumentacja medyczna oraz przeprowadzone badanie bezpośrednie osoby nie są wystarczające do wydania orzeczenia, lekarz rzeczoznawca Kasy lub komisja lekarska Kasy przed wydaniem orzeczenia kierują osobę na badania dodatkowe, określając ich rodzaj lub obserwację szpitalną, określając jej cel.

Powyższy przepis stosuje się odpowiednio do badania bezpośredniego osoby przeprowadzonego przez jednego z członków komisji lekarskiej Kasy na jej potrzeby. Wynik tego badania stanowi podstawę do wydania orzeczenia przez komisję lekarską Kasy w pełnym składzie.

Lekarzem rzeczoznawcą Kasy może być lekarz, który spełnia następujące warunki:

- posiada tytuł specjalisty w dziedzinie: chorób wewnętrznych, medycyny rodzinnej, reumatologii, chirurgii ogólnej, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, rehabilitacji medycznej, neurologii, psychiatrii, kardiologii, chorób płuc, immunologii klinicznej, onkologii klinicznej, otolaryngologii, endokrynologii, geriatrii, medycyny pracy lub neurochirurgii,
- posiada prawo wykonywania zawodu lekarza na terytorium RP,
- posiada co najmniej roczny staż pracy w zawodzie lekarza po uzyskaniu tytułu specjalisty,
- nie był karany, w tym również za przewinienia zawodowe.

Lekarz regionalny oraz przewodniczący komisji lekarskiej Kasy oprócz spełniania warunków wymienionych powyżej powinni posiadać co najmniej 2-letnią praktykę zawodową w zakresie orzecznictwa lekarskiego lub 5-letni staż pracy w zawodzie lekarza po uzyskaniu tytułu specjalisty.

23 października 2025 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 października 2025 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie współdziałania między organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Weterynaryjnej oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych, które mogą być przeniesione ze zwierząt na ludzi lub z ludzi na zwierzęta, opublikowane w Dz.U. z 2025 r. poz. 1357.

W przypadku stwierdzenia u zwierząt zakażenia wirusem zachodniego Nilu, powiatowy lekarz weterynarii informuje o tym niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin od chwili powzięcia tej informacji, właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.

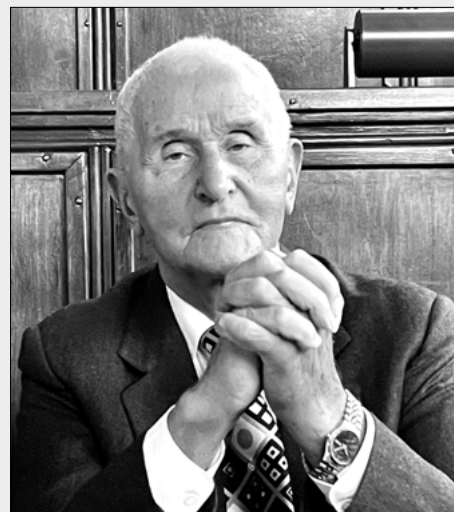
Więcej na stronie:
www.dilnet.wroc.pl
 zakładka PRAWO

Prof. dr hab. Zbigniew Rajchel

30 września 2025 roku odszedł od nas prof. Zbigniew Rajchel. Urodził się w roku 1931 w Klimkowej na Podkarpaciu i tam, w rodzinnych stronach, po pożegnaniu we Wrocławiu został pochowany. Po ukończeniu studiów na Wydziale Antropologii Uniwersytetu Wrocławskiego pracował tam początkowo jako asystent, a w roku 1962 rozpoczął pracę w Zakładzie Anatomii Prawidłowej i tutaj spędził 40 lat swojego życia zawodowego. W roku 1970 uzyskał doktorat, w roku 1986 habilitację, a w roku 1996 prezydent RP mianował go profesorem. W ostatnich latach swojej zawodowej aktywności (1997–2002) kierował Zakładem Anatomii Prawidłowej. Odznaczony został: Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Po przejściu na emeryturę nadal utrzymywał żywe kontakty z Zakładem – pracował zawodowo i stworzył Wrocławską Szkołę Rekonstrukcji przy Katedrze Antropologii. Profesor Rajchel przyczynił się do odtworzenia na podstawie czaszki wyglądu twarzy wrocławskich świętych: św. Jadwigi Śląskiej i patrona Wrocławia błogosławionego Czesława. Wyniki jego pracy możemy oglądać w Galerii Słynnych Wrocławian w Ratuszu. Kardynał Henryk Gulbinowicz, który zlecił badania, kiedy zobaczył twarz św. Jadwigi zapytał „Panie profesore, ale dlaczego ona jest taka brzydka”. Profesor był niezwykle uzdolniony manualnie. W okresie świątecznym obdarowywał przyjaciół i znajomych pięknymi kolorowymi krakowskimi szopkami, a życzenia wysyłał na

własnoręcznie wykonanych kartkach. Wolny czas spędzał w letnim domu w Osolinie, gdzie większość rzeczy wykonał sam i stworzył niezwykle ciepłą atmosferę. Był człowiekiem olbrzymiej kultury – zawsze bardzo elegancki, powszechnie lubiany przez pracowników i studentów. Do ostatnich chwil życia brał aktywny udział w posiedzeniach Towarzystwa Historii Nauk Medycznych. Jego wystąpienie o rekonstrukcji twarzy naszych świętych zostało sfilmowane przez regionalną telewizję. W swoim macierzystym Zakładzie Anatomii doczekał się przed paru laty odsłonięcia tablicy pamiątkowej. Będzie nam Ciebie Profesorze brakowało.

□ Krzysztof Wronecki

Fot. archiwum K.W.

Zbigniew Rajchel
(1931–2025)

Odsłonięcie tablicy pamiątkowej poświęconej prof. Zbigniewowi Rajchelowi w Zakładzie Anatomii Prawidłowej. Stoja od prawej: prof. Piotr Dziegiel, prof. Zbigniew Rajchel i dr Zygmunt Domagała

Komunikat Koła Lekarzy Seniorów we Wrocławiu

Zarząd Koła serdecznie zaprasza tych z Państwa, którzy jeszcze nie są naszymi członkami, do przyłączenia się do nas. Zrzeszamy kolegów z Wrocławia i okolic. Nasze comiesięczne spotkania, które odbywają się w każdy ostatni piątek miesiąca w siedzibie DIL przy al. Mateiki 6, wzbogacone są zawsze ciekawym wykładem na interesujący nas temat i wieńczone koleżeńskimi rozmowami przy skromnym poczęstunku. Organizujemy również ciekawe wycieczki, zależnie od propozycji i możliwości.

A więc – *Carpe diem!* Chwytaj dzień. Nie marnuj chwili!

Kontakt z nami:

Dom Lekarza, ul. Kazimierza Wielkiego 45
Renata Czajka, tel. 71/798 80 66

Krzysztof Wronecki
przewodniczący Koła Lekarzy Seniorów DIL

Prof. dr hab. Janusz Patkowski

Odszedł Kochany Brat, Wujek, Kolega i Przyjaciel dla tak wielu osób. Wspominając go, jak nakazuje obyczaj w tych smutnych okolicznościach, trzeba wskazać wiele rodzajów aktywności pana Profesora.

Po pierwsze, był on naukowcem, od początku działalności zawodowej związanym z Uniwersytetem Medycznym we Wrocławiu. Napisał ponad 250 prac opublikowanych w krajowych i zagranicznych wydawnictwach naukowych. Wygłosił około 100 wykładów i referatów na posiedzeniach PAN i innych towarzystw lekarskich, w szczególności Polskiego Towarzystwa Alergologicznego. Problematyka badawcza Profesora koncentrowała się na immunofarmakologii, alergologii klinicznej, diagnostyki oraz terapii astmy i alergii atopowej. Był inspiracją dla swojego otoczenia badawczego, bardzo rzetelnym i pracowitym. Dowodem tej postawy jest fakt, że pod jego kierunkiem zostało ukończonych 6 przewodów doktorskich i 8 prac magisterskich. Był recenzentem 25 rozpraw doktorskich, a także recenzentem w postępowaniach habilitacyjnych i profesorskich.

Profesor był doskonałym dydaktykiem. W początkowym okresie prowadził zajęcia z farmakologii, a od 1975 r. z chorób wewnętrznych i immunologii klinicznej dla studentów Wydziału Lekarskiego i Stomatologicznego ówczesnej Akademii Medycznej.

Prof. Patkowski był przede wszystkim lekarzem. Cieszył się ogromną sympatią pacjentów za kompetencję, uczciwość zawodową oraz troskę i opiekę. Nie odmawiał pomocy tym, którzy się do Niego o nią zwracali. Pacjenci byli zawsze najważniejsi, dla wszystkich znalazł czas.

Profesor był nie tylko człowiekiem wielkiego umysłu i wielkiego ducha. Był także uczciwym, dobrym i bardzo skromnym człowiekiem, bratem i wujkiem. Jego bliscy nigdy nie usłyszeli od niego niczego złego o drugim człowieku. Pragną mu podziękować za to, że mieli okazję żyć tak wiele lat z Nim. Teraz nie będzie go już z nimi. Choroba okazała się silniejsza, nie był w stanie jej pokonać. Znając go można jednak być pewnym, że jeżeli tylko będzie mógł, nie odmówi im pomocy ze świata, gdzie jest teraz.

Fot. z archiwum Rodziny

Janusz Patkowski
(1937–2025)

Non omnis moriar – nie wszystek umarłeś. Pozostały po Tobie Twoje dobre uczynki, Twoje idee i one będą żyć w nas.

Jak długo ludzie pamiętają, tak długo pamięć żyje.

□ Wiesława Miemieć

Doktorowi Maciejowi Krzeszewskiemu

wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci

Ojca

składają

koleżanki, koledzy i współpracownicy z Oddziału Chirurgii
Dziecięcej w Jeleniej Górze

Z głębokim żalem informuję, że odeszła na wieczny dyżur
lekarz pediatra

Janina Paleczna-Turzańska

dobry lekarz, wspaniały człowiek.
Wyrazy głębokiego współczucia

Rodzinie

składa

wiceprezes ds. Delegatury Legnickiej lek. Ryszard Kępa

Wyrazy głębokiego współczucia dla

dr. Macieja Krzeszewskiego

z powodu śmierci

Taty

składają

koleżanki i koledzy z Oddziału Chirurgii Dziecięcej
Dolnośląskiego Szpitala Specjalistycznego im. T. Marciniaka

Naszemu Drogiemu Koledze

Marcinowi Czarneckiemu

wyrazy szczerego i głębokiego współczucia
z powodu śmierci

Taty

składają

koleżanki i koledzy z I Oddziału Zakaźnego WSS
im. Gromkowskiego we Wrocławiu

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że 6 października 2025 roku odszedł od nas
nasz ukochany Brat, Wujek i Szwagier

prof. dr hab. med. Janusz Patkowski

wieloletni pracownik Uniwersytetu Medycznego,
wspaniały lekarz i uczony, wychowawca wielu pokoleń
studentów i doktorantów.

Pogrążona w żalobie
Rodzina

Doktorowi Zygmuntowi Pośpiechowi

wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci

Żony

składają

Zarząd i członkowie Koła Seniorów
Dolnośląskiej Izby Lekarskiej

Z głębokim smutkiem zawiadamiamy o odejściu

śp. lek. med. Ewy Kołowrockiej

(ur. 12.08.1945), z domu Markowskiej,
która zmarła 13 lipca 2025 roku.

Ewa Kołowrocka była cenioną specjalistką w dziedzinie
fizjoterapii i balneologii, członkinią Komisji Bioetyki Lekarskiej
oraz oddaną lekarką, przez całe życie zawodowe niosącą pomoc
pacjentom z ogromnym zaangażowaniem i empatią.

Została pochowana na Cmentarzu Świętej Rodziny we
Wrocławiu, o czym z bólem serca informuje pogrążona w żałobie
Rodzina

Rodzinie

dr. Ryszarda Herbecia

wyrazy współczucia
składa

Oddział Dolnośląski Polskiego Towarzystwa Urologicznego

Rodzinie

dr. Ryszarda Herbecia

wyrazy współczucia
składa

Michał Wróbel z zespołem z Oddziału Urologii i Onkologii
Urologicznej DSS im. Marciniaka we Wrocławiu

6 października 2025 roku zmarł

prof. dr. hab. Janusz Patkowski

wieloletni pracownik Uniwersytetu Medycznego.
Wyrazy współczucia

Rodzinie

składają

Zarząd i członkowie Koła Seniorów
Dolnośląskiej Izby Lekarskiej

30 września 2025 roku zmarł

prof. dr. hab. Zbigniew Rajchel

antropolog, wieloletni kierownik Zakładu Anatomii Prawidłowej
Uniwersytetu Medycznego,
twórca Wrocławskiej Szkoły Rekonstrukcji.
Wyrazy współczucia

Rodzinie

składają

Zarząd i członkowie Koła Seniorów
Dolnośląskiej Izby Lekarskiej

Ogromnie boli myśl o chwili,
w której nie będzie już następnych dni

Jostein Gaovder

Z ogromnym smutkiem informujemy o śmierci naszej
koleżanki

lek. med. chorób wewnętrznych

Ireny Wojtylak

wieloletniego zasłużonego lekarza Oddziału Wewnętrznego
szpitala w Ząbkowicach Śląskich.
Cześć JEJ pamięci!

Mężowi, Synom, Rodzinie

wyrazy współczucia
składają

lekarze z Koła Terenowego DIL w Ząbkowicach Śląskich
oraz koleżanki i koledzy z Delegatury Wałbrzyskiej DIL

Ze smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Taty

naszej Koleżanki

Doktor Magdaleny Myśliwiec

Pani Doktor, Rodzinie i Bliskim

wyrazy współczucia,
otuchy i wsparcia przekazują
pracownicy III Oddziału Neurologii z Pododdziałem Udarowym
Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego
im. J. Gromkowskiego we Wrocławiu

W trudnych chwilach po odejściu

Ojca

składamy

naszej Koleżance

Pani dr. n. med. Annie Skaleckiej-Sądel

najszczerze wyrazy współczucia.

Koleżanki i koledzy
z Katedry Stomatologii Zachowawczej z Endodoncją UM
we Wrocławiu

Każdy z nas jest płonąca świeczką, która w końcu gaśnie

Roald Dahl

Z głębi serca płynące
wyrazy współczucia dla

dr. n. med. Radosława Fludera

z powodu śmierci

Ojca

składają

koleżanki i koledzy z Delegatury Wałbrzyskiej DIL

Wyrazy głębokiego współczucia

lek. med. Ewie Fluder

oraz

dr. n. med. Radosławowi Fluderowi

z powodu śmierci

Taty

składają

koleżanki i koledzy
ze Specjalistycznego Szpitala Ginekologiczno-Położniczego
im. E. Biernackiego w Wałbrzychu

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

naszego Kolegi

lekarza specjalisty urologa

Ryszarda Herbecia

Żonie i Bliskim

wyrazy współczucia

składają

koleżanki i koledzy ze studiów Grupa XI rocznik 1978

Wyrazy serdecznego współczucia
z powodu śmierci niezwykle serdecznego,
wspaniałego lekarza urologa

Ryszarda Herbecia

Rodzinie i Bliskim

składają

koleżanki i koledzy z Delegatury Wałbrzyskiej DIL

ZJAZDY ABSOLWENTÓW

JUBILEUSZOWY ZJAZD ABSOLWENTÓW WYDZIAŁU LEKARSKIEGO AKADEMII MEDYCZNEJ WE WROCŁAWIU
ROCZNIK 1976

Droga Koleżanko! Drogi Kolego!
Serdecznie zapraszamy na uroczyste obchody z okazji 50-lecia uzyskania absolutorium, które odbędą się w dniach **29-30 maja 2026 r.** we Wrocławiu.

Program zjazdu:

29 maja 2026 r. (piątek)

godz. 17.00 Spacer po Ostrowie Tumskim z przewodnikiem
Zbiórka pod pomnikiem papieża św. Jana XXIII
godz. 19.00 Kolacja w Restauracji „Rajskie Ogrody” (Ostrów Tumski)

30 maja 2026 r. (sobota)

godz. 9.00 Msza święta (Archikatedra św. Jana Chrzciciela, Plac Katedralny 18).

Część oficjalna – Collegium Anatomium
Zakład Anatomii Prawidłowej UMed, ul. Chałubińskiego 2A, 50-368 Wrocław
Śniadanie studenckie
godz. 10.30
godz. 11.30
godz. 11.45
Otwarcie zjazdu
Występ Chóru Medici Cantantes Uniwersytetu Medycznego
Przemówienie JM Rektora UM i uroczyste wręczenie dyplomów
Wykład okolicznościowy
Wspólne zdjęcie pamiątkowe
godz. 18.00
Uroczysta kolacja – Hotel HP Park Plaza Wrocław
50-257 Wrocław, ul. Bolesława Drobniera 11-13

Opłata za uczestnictwo w zjeździe wynosi:
opłata całonocowa (piątek-sobota) **750 zł**
sobota (część oficjalna + uroczysta kolacja) **550 zł**
sobota tylko część oficjalna **150 zł**

Wpłaty prosimy dokonywać na konto **26 1140 2004 0000 3702 7737 0761** (odbiorca: Krystyna Ślusarek) **do 31.12.2025 r.** z dopiskiem „Zjazd 1976”.

Istnieje możliwość rezerwacji noclegu w Hotelu Plaza po preferencyjnych cenach pod numerem tel. 71/320-84-50 (prosimy o podanie hasła „Rocznik 1976”). Płatność za hotel indywidualna (nie jest wliczona w cenę zjazdu).

Komitet Organizacyjny
Krystyna Awzan (Ślusarek), Lucjan Ilnicki

ZJAZD ABSOLWENTÓW WYDZIAŁU LEKARSKIEGO AKADEMII MEDYCZNEJ WE WROCŁAWIU
ROCZNIK 1991

Droga Koleżanko! Drogi Kolego!
Zapraszamy na spotkanie koleżeńskie absolwentów Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej we Wrocławiu Rocznik 1991, które odbędzie się w dniach **18-20 września 2026 r.** Miejscem spotkania będzie ośrodek Vital & SPA Resort Szarotka w Zieleniecu (Zieleniec 72, 57-340 Duszniki-Zdrój).

Program zjazdu:

18 września 2026 r. (piątek)

od godz. 15.00 Zakwaterowanie w ośrodku
godz. 18.00-2.00 Biesiada grillowa

19 września 2026 r. (sobota)

godz. 8.00-11.00 Śniadanie
godz. 13.50 Zdjęcie grupowe przed ośrodkiem

godz. 14.00 Obiad
godz. 18.50 Zdjęcie grupowe przed ośrodkiem
godz. 19.00-2.00 Bankiet

20 września 2026 r. (niedziela)

godz. 8.00-11.00 Śniadanie i pożegnania
do godz. 11.00 Wymeldowania

Opłata za uczestnictwo w zjeździe wynosi od absolwenta/osoby towarzyszącej **800 zł**.
W związku z inflacją oraz ostateczną liczbą uczestników – kwota może ulec zmianie (dopłata gotówkowa na miejscu).

Wpłaty prosimy dokonywać na konto: **62 2030 0045 1110 0000 0134 5640** (odbiorca: MWR Szarotka s.c. Ryszard Sobiesiak, Magdalena Sobiesiak-Michalska, Zieleniec 72, 57-340 Duszniki-Zdrój) **do 31.12.2025 r.** (w tytule

przelewu proszę o podanie dopisku „Zjazd 1991” oraz numeru NIP w przypadku osób chcących otrzymać fakturę). Prosimy o nadsyłanie potwierdzeń przelewów.

Do dyspozycji pokoje 2-3-osobowe – proszę o mailowe zgłaszanie nazwisk Kolegów i Koleżanek, z którymi chcą być Państwo zakwaterowani.

W ośrodku zapewnione jest bezpłatne korzystanie z kompleksu basenowego (basen, sauna sucha i mokra, sala fitness), jak również dostęp do bezprzewodowego internetu oraz bezpłatny parking.

Komitet Organizacyjny:
Piotr Dziągiew, Jarosław Janc, Małgorzata Niemiec, Jacek Szepietowski

Ubezpieczenie dostępne z pakietem INTER Lekarz

INTER Pomoc Psychologiczna dla lekarzy i lekarzy dentystów
Szybka pomoc w sytuacjach kryzysowych

Zeskanuj QR kod i dowiedz się więcej

Skontaktuj się z Oddziałem
INTER Polska we Wrocławiu
☎ 71 343 00 85

ZJAZDY ABSOLWENTÓW

ZJAZD ABSOLWENTÓW WYDZIAŁU LEKARSKIEGO AKADEMII MEDYCZNEJ WE WROCŁAWIU
ROCZNIK 1995

Droga Koleżanko! Drogi Kolego!
Zapraszamy na spotkanie koleżeńskie absolwentów Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej we Wrocławiu Rocznik 1995, które odbędzie się w dniach **22-24 maja 2026 r.** Miejscem spotkania będzie ośrodek Vital & SPA Resort Szarotka w Zieleniecu (Zieleniec 72, 57-340 Duszniki-Zdrój).

Program zjazdu:

22 maja 2026 r. (piątek)

od godz. 15.00 Zakwaterowanie
w ośrodku
godz. 18.00-2.00 Biesiada grillowa

23 maja 2026 r. (sobota)

godz. 8.00-11.00 Śniadanie
godz. 13.50 Zdjęcie grupowe przed
ośrodkiem

godz. 14.00 Obiad
godz. 18.50 Zdjęcie grupowe przed
ośrodkiem
godz. 19.00-2.00 Bankiet

24 maja 2026 r. (niedziela)

godz. 8.00-11.00 Śniadanie i pożegnania
do godz. 11.00 Wymeldowania

Opłata za uczestnictwo w zjeździe wynosi
od absolwenta/osoby towarzyszącej **800 zł.**

W związku z inflacją oraz ostateczną liczbą uczestników – kwota może ulec zmianie (dopłata gotówkowa na miejscu).

Wpłat prosimy dokonywać na konto: **62 2030 0045 1110 0000 0134 5640**, (odbiorca: MWR Szarotka s.c. Ryszard Sobiesiak, Magdalena

Sobiesiak-Michalska (Zieleniec 72, 57-340 Duszniki-Zdrój), **do 31.12.2025 r.** (w tytule przelewu proszę o podanie dopisku „Zjazd 1995” oraz numeru NIP w przypadku osób chcących otrzymać fakturę).

Do dyspozycji pokoje 2-3-osobowe – proszę o mailowe zgłaszanie nazwisk Kolegów i Koleżanek, z którymi chcą być Państwo zakwaterowani.

W ośrodku zapewnione jest bezpłatne korzystanie z kompleksu basenowego (basen, sauna sucha i mokra, sala fitness), jak również dostęp do bezprzewodowego internetu oraz bezpłatny parking.

Komitet Organizacyjny
Radosław Tarkowski

ZJAZD ABSOLWENTÓW WYDZIAŁU LEKARSKIEGO AKADEMII MEDYCZNEJ WE WROCŁAWIU
ROCZNIK 1996

Droga Koleżanko! Drogi Kolego!
Zapraszamy na spotkanie koleżeńskie absolwentów Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej we Wrocławiu Rocznik 1996, które odbędzie się w dniach **25-27 września 2026 r.** Miejscem spotkania będzie ośrodek Vital & SPA Resort Szarotka w Zieleniecu (Zieleniec 72, 57-340 Duszniki-Zdrój).

Program zjazdu:

25 września 2026 r. (piątek)

od godz. 15.00 Zakwaterowanie
w ośrodku
godz. 18.00-2.00 Biesiada grillowa

26 września 2026 r. (sobota)

godz. 8.00-11.00 Śniadanie
godz. 13.50 Zdjęcie grupowe przed
ośrodkiem

godz. 14.00 Obiad
godz. 18.50 Zdjęcie grupowe przed
ośrodkiem
godz. 19.00-2.00 Bankiet

27 września 2026 r. (niedziela)

godz. 8.00-11.00 Śniadanie i pożegnania
do godz. 11.00 Wymeldowania

Opłata za uczestnictwo w zjeździe wynosi
od absolwenta/osoby towarzyszącej **800 zł.**

W związku z inflacją oraz ostateczną liczbą uczestników – kwota może ulec zmianie (dopłata gotówkowa na miejscu).

Wpłat prosimy dokonywać na konto: **62 2030 0045 1110 0000 0134 5640** (odbiorca: MWR Szarotka s.c. Ryszard Sobiesiak, Magdalena

Sobiesiak-Michalska, Zieleniec 72, 57-340 Duszniki-Zdrój) **do 31.12.2025 r.** (w tytule przelewu proszę o podanie dopisku „Zjazd 1996” oraz numeru NIP w przypadku osób chcących otrzymać fakturę).

Do dyspozycji pokoje 2-3-osobowe – proszę o mailowe zgłaszanie nazwisk Kolegów i Koleżanek, z którymi chcą być Państwo zakwaterowani.

W ośrodku zapewnione jest bezpłatne korzystanie z kompleksu basenowego (basen, sauna sucha i mokra, sala fitness), jak również dostęp do bezprzewodowego internetu oraz bezpłatny parking.

Komitet Organizacyjny
Marzena Pleszyńska-Wióra, Zbigniew Winkel

Blizszych informacji udziela Patrycja Malec, kom. 501 217 204, e-mail: patka.malec@wp.pl

Family Cup lekarzy w narciarstwie zjazdowym

Polskimed zaprasza na zawody o Puchar Lekarzy, Farmaceutów i Prawników w narciarstwie zjazdowym do Zawoi w dniach 16–18 stycznia 2026 r. Informujemy również, że podczas Mistrzostw Polski Lekarzy w dniach 6–8 lutego 2026 r. zostanie rozegrane

Family Cup dla dzieci do lat 12 z rodzicem, babcią, dziadkiem lekarzem. Szczegółowe informacje na stronie Polskimed. Serdecznie zapraszamy!

□ **Maciej Kaczmarek**

Uchwały Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej z dnia 18 września 2025 r.**Nr 121/2025**

*w sprawie wpisu do rejestru podmiotów wykonujących
działalność leczniczą*

Uchwały Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej z dnia 9 października 2025 r.**Nr 121/2025**

*w sprawie wpisu do rejestru podmiotów wykonujących
działalność leczniczą*

Nr 122/2025

*w sprawie wpisu do rejestru podmiotów wykonujących
działalność leczniczą*

Nr 123/2025

w sprawie udzielenia bezzwrotnej zapomogi pieniężnej

Nr 124/2025

w sprawie udzielenia bezzwrotnej zapomogi pieniężnej

Nr 125/2025

*w sprawie wydania opinii dot. kandydata na konsultanta
wojewódzkiego w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii
dla województwa dolnośląskiego*

§ 1

Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu pozytywnie opiniuje kandydaturę dr n. med. Małgorzaty Lipińskiej - Gedigi na konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii dla województwa dolnośląskiego.

Nr 126/2025

*w sprawie wydania opinii dot. kandydata na konsultanta
wojewódzkiego w dziedzinie gastroenterologii dziecięcej dla
województwa dolnośląskiego*

§ 1

Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu pozytywnie opiniuje kandydaturę dr n. med. Agnieszki Borys-Iwanickiej na konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie gastroenterologii dziecięcej dla województwa dolnośląskiego.

Nr 127/2025

w sprawie przeprowadzenia kontroli

Nr 128/2025

w sprawie dofinansowania Zjazdu Absolwentów

§ 1

Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu wyraża zgodę na dofinansowanie kwotą w wysokości 5.000 zł Zjazdu Absolwentów Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej we Wrocławiu - Rocznik 1968.

Nr 129/2025

w sprawie dofinansowania Zjazdu Absolwentów

§ 1

Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu wyraża zgodę na dofinansowanie kwotą w wysokości 5.000 zł Jubileuszowego Zjazdu Absolwentów Akademii Medycznej we Wrocławiu - Rocznik 1966.

Nr 130/2025

*w sprawie wymiany serwisowej elementów p. poż. w budynku
DIL przy ul. Kazimierza Wielkiego 45 we Wrocławiu*

§ 1

Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu przeznacza kwotę 10.000,00 zł + VAT na wymianę serwisową elementów p. poż. wraz z modernizacją opisów i oznaczeń budynku DIL przy ul. Kazimierza Wielkiego 45 we Wrocławiu.

Nr 131/2025

*w sprawie zamontowania panelu sterowania systemu p. poż.
w budynku DIL przy ul. Kazimierza Wielkiego 45 we Wrocławiu*

§ 1

Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu przeznacza kwotę 13.062,00 zł + VAT na zamontowanie panelu sterowania systemu p. poż. w pomieszczeniu obok serwerowni na poziomie -1 w budynku DIL przy ul. Kazimierza Wielkiego 45 we Wrocławiu.

Nr 132/2025

*w sprawie wymiany oświetlenia w sali szkoleniowej w budynku
DIL przy ul. Kazimierza Wielkiego 45 we Wrocławiu*

§ 1

Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu przeznacza kwotę do 17.000,00 zł brutto na wymianę oświetlenia w sali szkoleniowej na I piętrze w budynku DIL przy ul. Kazimierza Wielkiego 45 we Wrocławiu.

Nr 133/2025

w sprawie wskazania przedstawiciela Dolnośląskiej Izby Lekarskiej w Radzie DOW NFZ we Wrocławiu

§ 1

Prezydium Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu wskazuje przedstawiciela Dolnośląskiej Izby Lekarskiej, który będzie uczestniczył w charakterze obserwatora w posiedzeniach Rady Dolnośląskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ we Wrocławiu w osobie lek. Ryszarda Jadacha.

**REGIONALNA KONFERENCJA NAUKOWA
POSTĘPY W KARDIOLOGII
2025 r.****15 listopada 2025 r.****Centrum Kultury „MUZA”, ul. Armii Krajowej 1 w Lubinie
godz. 9.00-15.00****ORGANIZATOR:** KLINIKA KARDIOLOGII „Miedziowego Centrum
Zdrowia” S.A. w Lubinie**PARTNER:** ODDZIAŁ REGIONALNY PTL ZIEMI LUBIŃSKIEJ (Polskie
Towarzystwo Lekarskie Oddział Regionalny Ziemi Lubuskiej)**PATRONAT HONOROWY KONFERENCJI:**

Prezes Zarządu KGHM Polska Miedź S.A. Andrzej Szydło

PATRONAT: Prezes DIL: dr n. med. Paweł Wróblewski
Prezydent Miasta Lubina: Robert Raczyński**KOMITET NAUKOWY:**Przewodniczący: dr hab. n. med. Adrian Włodarczak, prof. PWR
– kierownik Kliniki Kardiologii MCZ S.A.**Członkowie:**prof. dr hab. n. med. Adrian Doroszko
dr hab. n. med. Piotr Rola, prof. PWR
dr n. med. Artur Kwaśniewski
dr Karol Turkiewicz**KOMITET ORGANIZACYJNY:**Przewodnicząca: dr n. med. Maria Dziura
dr Michał Mielnikiewicz**PROGRAM KONFERENCJI****Uroczyste otwarcie konferencji**

Prowadzenie: dr Michał Mielnikiewicz

- 9.00-9.10** Otwarcie konferencji i przywitanie gości – prezes Zarządu
dyrektor naczelny MCZ Edward Schmidt, wiceprezes Zarządu
dyrektor ds. medycznych dr n. med. Marek Ścieszka,
przewodniczący OR PTL ZL dr n. med. Artur Kwaśniewski
- 9.10-9.40** Rozwój Regionalnego Ośrodka Kardiologicznego od

1985 do 2025 – kierownik Kliniki Kardiologii przy MCZ dr
hab. n. med. Adrian Włodarczak prof. PWR
9.40-10.10 Wystąpienie konsultanta krajowego w dziedzinie kar-
diologii – *Kardiologia 2025/2026 – gdzie jesteśmy, dokąd
zmierzamy* – prof. dr hab. n. med. Waldemar Banasiak**Sesja I: Zaburzenia krzepnięcia i zatorowość płucna**

Prowadzenie: dr n. med. Artur Kwaśniewski

- 10.10-10.40** *Wrodzone trombofilie i zespół antyfosfolipidowy* – prof. dr
hab. n. med. Jerzy Windyga, Klinika Zaburzeń Hemostazy
i Chorób Wewnętrznych, Instytut Hematologii i Transfu-
zjologii, Warszawa
- 10.40-11.10** *Zatorowość płucna* – prof. dr hab. n. med. Piotr Pruszczyk
– Klinika Chorób Wewnętrznych i Kardiologii z Centrum
Diagnostyki i Leczenia Żylnej Choroby Zakrzepowo-Zato-
rowej UCK WUM, Warszawski Uniwersytet Medyczny
- 11.10-11.25** Dyskusja

II sesja: Choroba niedokrwienna serca

Prowadzenie: dr hab. n. med. Adrian Włodarczak prof. PWR

- 11.25-11.55** *Przewlekła choroba niedokrwienna serca – leczenie zacho-
wawcze* – prof. dr hab. n. med. Adrian Doroszko – zastępca
kierownika Centrum Chorób Serca IV WSL we Wrocławiu
- 11.55-12.25** *Przewlekła choroba niedokrwienna serca – postępowanie
inwazyjne* – dr hab. n. med. Piotr Rola prof. PWR – kierow-
nik Pracowni Elektrofizjologii i Radiologii Zabiegowej Wo-
jewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Legnicy
- 12.25-12.40** Dyskusja
- 12.40-13.10** Przerwa kawowa

III sesja: Wstrząs Kardiogeny – Shock Team

Prowadzenie: dr hab. n. med. Adrian Włodarczak prof. PWR

- 13.10-13.40** *Shock Team – nowa szansa dla najczęściej chorych pacjentów*
– prof. dr hab. n. med. Wiktor Kuliczkowski – konsultant
wojewódzki w dziedzinie kardiologii, Uniwersytecki Szpi-
tal Kliniczny we Wrocławiu
- 13.40-14.10** *Współpraca Lubin – Shock Team – to działa – przypadki kli-
niczne* – lek. Karol Turkiewicz
- 14.10-14.25** Dyskusja
- 14:25** **Zamknięcie Konferencji:** Przewodniczący Komitetu Na-
ukowego dr hab. n. med. Adrian Włodarczak prof. PWR

**Komisja Kształcenia Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu
Ośrodek Kształcenia COBIK Naczelnej Izby Lekarskiej w Warszawie****oraz****Klinika Chorób Zakaźnych i Hepatologii Uniwersytetu
Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu
I Oddział Chorób Zakaźnych Wojewódzkiego Szpitala
Specjalistycznego im. Gromkowskiego we Wrocławiu
zapraszają na konferencję online****WEBINARIUM:
CHOROBY WĄTROBY – ZAPOBIEGANIE**która odbędzie się **20 listopada 2025 r. (czwartek)**
w godz. 9.00-14.30.**Uczestnikowi konferencji przysługują 6 punktów edukacyjnych.**
Udział w konferencji jest dobrowolny i bezpłatny.**Kierownik naukowy konferencji**

dr n. med. Monika Pazgan-Simon

Opiekun naukowy konferencji

prof. dr hab. Krzysztof Simon

Program konferencji

- 9.00-9.30** *Aktywność aminotraferaz w chorobach wątroby – jak
interpretować wyniki?*
prof. dr hab. Krzysztof Simon
- 9.30-10.00** *Choroba stłuszczeniowa wątroby u dzieci – narastający
problem*
dr n. med. Kamila Ludwikowska

- 10.00-10.30** *Szczepienia w profilaktyce WZW typu B*
dr n. med. Agnieszka Matkowska-Kocjan
- 10.30-11.00** *Profilaktyka reaktywacji zakażenia HBV*
dr n. med. Justyna Janocha-Litwin
- 11.00-11.30** *Profilaktyka WZW typu C*
dr n. med. Sylwia Serafińska
- 11.30-12.00** *Profilaktyka WZW typu A i E*
lek. Kamil Stępień
- 12.00-13.00** *Choroba stłuszczeniowa wątroby – profilaktyka
i postępowanie*
dr n. med. Anna Szymanek-Pasternak
- 13.00-13.30** *Czy istnieje dieta wątrobowa?*
dr n. med. Marcin Czarnecki
- 13.30-13.45** *Rak wątrobowokomórkowy – czy jest możliwa
profilaktyka?*
dr n. med. Monika Pazgan-Simon
- 13.45-14.15** *Choroba alkoholowa wątroby – profilaktyka*
lek. Kamila Zielińska
- 14.15-14.30** Podsumowanie i zakończenie webinarium

**Osoby zainteresowane udziałem w szkoleniu proszone są o zapisy
wyłącznie drogą elektroniczną na adres: komisjaskształcenia@
dilnet.wroc.pl (zapisać na szkolenie może się tylko osoba
zgłaszająca).****Decyduje kolejność zgłoszeń. Kilka dni przed szkoleniem uczestnik
otrzyma drogą elektroniczną link do szkolenia.****Certyfikat potwierdzający odbycie szkolenia zostanie przesłany
drogą elektroniczną, po weryfikacji przez dział informatyczny DIL
logowania każdego zgłoszonego wcześniej uczestnika.**

**PATRONAT HONOROWY REKTORA
UNIwersYTETU MEDYCZNEGO WE WROCŁAWIU**
II Katedra i Klinika Pediatrii, Gastroenterologii
i Żywienia Uniwersytetu Medycznego im. Piastów
Śląskich we Wrocławiu
zapraszają na:

JUBILEUSZ 75 LECIA II KATEDRY I KLINIKI PEDIATRII, GASTROENTEROLOGII I ŻYWIENIA ORAZ XI KONFERENCJĘ EDUKACYJNĄ DLA LEKARZY, PACJENTÓW I RODZICÓW NIESWOISTE ZAPALENIA JELIT U DZIECI

29 LISTOPADA 2025 r. (sobota) w godz. 9.00-14.00

Miejsce obrad:
CENTRUM NAUKOWEJ INFORMACJI MEDYCZNEJ
Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu
ul. Marcinkowskiego 2-6 we Wrocławiu

Kierownictwo Naukowe i Organizacyjne
dr n. med. Tomasz Pytrus

Komitety naukowy i organizacyjny:
prof. dr hab. Leszek Szenborn
prof. dr hab. Lidia Hirnle
prof. dr. hab. Katarzyna Kiliś-Pstrusińska
dr hab. Monika Szewczuk-Bogusławska
dr n. med. Bogna Dobrzyniecka
dr n. med. Anna Kofla-Dłubacz
dr n. med. Katarzyna Akutko
mgr Małgorzata Jackowska-Adamska
mgr Beata Teklak

Serdecznie zapraszamy wszystkie osoby związane z kliniką
oraz lekarzy wszystkich specjalności, szczególnie pediatrów
i lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej oraz rodziców dzieci
z nieswoistymi zapaleniami jelit.

Program konferencji

9.00-9.10	Powitanie uczestników i otwarcie konferencji dr n. med. Tomasz Pytrus
9.10-9.30	II Katedra i Klinika Pediatrii, Gastroenterologii i Żywienia – 75 lat historii – Część I początki dr n. med. Tomasz Pytrus
9.30-9.50	Profilaktyka zakażeń metodą szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży z IBD prof. dr hab. Leszek Szenborn
9.50-10.10	Problemy ginekologiczne u dzieci z nieswoistymi zapaleniami jelit prof. dr hab. Lidia Hirnle
10.10-10.30	Choroby układu moczowego u dzieci z nieswoistymi zapaleniami jelit prof. dr hab. Katarzyna Kiliś-Pstrusińska
10.30-10.50	Bóle stawów u dziecka z zapaleniem jelit – czy to kolejna choroba reumatologiczna? dr n. med. Bogna Dobrzyniecka
10.50-11.00	Prezentacja produktów firmy farmaceutycznej
11.00-11.30	Przerwa kawowa
11.30-11.50	II Katedra i Klinika Pediatrii, Gastroenterologii i Żywienia – 75 lat historii – Część II czasy współczesne dr n. med. Tomasz Pytrus
11.50-12.10	Zaburzenia depresyjne i lękowe u dzieci i młodzieży z nieswoistymi zapaleniami jelit dr hab. Monika Szewczuk-Bogusławska
12.10-12.30	Problemy psychologiczne u dzieci z nieswoistymi zapaleniami jelit mgr Małgorzata Jackowska-Adamska
12.30-12.50	Nieswoiste zapalenia jelit u dzieci – rola lekarza POZ dr n. med. Katarzyna Akutko
12.50-13.10	Choroby wątroby i zespoły nakładania u dzieci z nieswoistymi zapaleniami jelit. Rola pielęgniarki w opiece nad dziećmi z nieswoistymi zapaleniami jelit mgr Beata Teklak
13.30-13.50	Polskie Towarzystwo Wspierania Osób z Nieswoistymi Zapaleniami Jelit „J-elita” Przedstawiciel „J-elita” dr n. med. Robert Dudkowiak
13.50-14.00	Podsumowanie i zakończenie konferencji dr n. med. Tomasz Pytrus
14.00-14.10	Prezentacja produktów firmy farmaceutycznej

**Komisja Kształcenia oraz Komisja Stomatologiczna
Dolnośląskiej Rady Lekarskiej wraz
z firmą Pozytron® Sp. z o.o. zapraszają
na kurs radiologiczny z zakresu:**

OCHRONA RADIOLOGICZNA PACJENTA dla lekarzy i lekarzy dentystów. Szkolenie online

17 styczeń 2026 r. (sobota) godz. 10.00 egzamin
26 wrzesień 2026 r. (sobota) godz. 10.00 egzamin

**Egzamin odbędzie się w siedzibie Dolnośląskiej Izby Lekarskiej
we Wrocławiu, ul. Kazimierza Wielkiego 45**

Kurs przeznaczony jest dla wszystkich osób wykonujących badania
i zabiegi lecznicze z wykorzystaniem promieniowania jonizującego
LST, LR, LMN, LRZ, LIX, FT, PMN, LRT.

Koszt kursu dla członków DOLNOŚLĄSKIEJ IZBY LEKARSKIEJ:
Szkolenie online + przygotowanie do egzaminu + koszt egzaminu
= **390 zł**

**DRL członkom DIL pokrywa koszt w wysokości 140 zł, natomiast
członek DIL opłaca indywidualnie koszt w wysokości 250 zł**

**Faktura za uczestnictwo w szkoleniu i egzaminie zostanie
wystawiona po dokonanej rejestracji i przesłana na adres
e-mail.**

Szkolenie **online** ma formę Webinaru przygotowującego do
egzaminu. Szkolenie zakończone jest Egzaminem Państwowym
w formie stacjonarnej.

Szkolenie jest prowadzone drogą internetową w formie szkolenia
na odległość, zgodnie z programem określonym w Rozporządzeniu
Ministra Zdrowia z dnia 6 marca 2020 r. w sprawie szkoleń z dziedziny
ochrony radiologicznej pacjenta (Dz.U. 2020 poz. 390).

Zgodnie z art. 33n ust. 8 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo
atomowe, osoby egzaminujące posiadają wyższe wykształcenie,
wiedzę i doświadczenie zawodowe, zgodne z zakresem
prowadzonych szkoleń, w szczególności w dziedzinie ochrony
radiologicznej pacjenta, jak również stosuje jednolity system
organizacji szkolenia i egzaminu.

Po ukończeniu szkolenia uczestnik otrzyma zaświadczenie i uzyska
7 punktów edukacyjnych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra
Zdrowia z dnia 6 października 2004 r. Po zdanym egzaminie
uczestnicy otrzymają Certyfikat potwierdzający zdanie egzaminu
równoważne z przyznaniem 20 punktów szkoleniowych zgodnie
z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 21 lutego 2022 r.

**Dla członków Dolnośląskiej Izby Lekarskiej ilość miejsc
dofinansowanych przez DRL wynosi 100.**

**Osoby zainteresowane wzięciem udziału w szkoleniu proszone
są o rejestrację na stronie:**
<https://www.pozytron.pl/lista-szkolen/5-ochrona-radiologiczna-pacjenta>

W przypadku pytań proszę o kontakt telefoniczny lub mailowy:
Dział szkoleń:
tel.: + 48 505 440 173 lub +48 502 268 684
e-mail: szkolenia@pozytron.pl

Komisja Kształcenia Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu
Ośrodek Kształcenia COBIK Naczelnej Izby Lekarskiej w Warszawie
oraz

Klinika Chorób Zakaźnych i Hepatologii Uniwersytetu
Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu
I Oddział Chorób Zakaźnych Wojewódzkiego Szpitala
Specjalistycznego im. Gromkowskiego we Wrocławiu
zapraszają na konferencję online

WEBINARIUM: SEPSA. WSPÓŁCZESNE ZAGROŻENIE EPIDEMIOLOGICZNE CZĘŚĆ II

która odbędzie się 4 grudnia 2025 r. (czwartek)
w godz. 8.30-14.00

Udział w konferencji jest dobrowolny i bezpłatny.

Kierownik naukowy konferencji: dr n. med. Sylwia Serafińska

Szczegółowy program konferencji zostanie opublikowany wkrótce
na stronie DIL w kalendarium.

Osoby zainteresowane udziałem w szkoleniu proszone są o zapisy
wyłącznie drogą elektroniczną na adres: komisjaksztalcenia@
dilnet.wroc.pl (zapisać na szkolenie może się tylko osoba
zgłaszająca). Decyduje kolejność zgłoszeń.

Kilka dni przed szkoleniem uczestnik otrzyma drogą elektroniczną
link do szkolenia.

Certyfikat potwierdzający odbycie szkolenia zostanie przesłany
drogą elektroniczną, po weryfikacji przez dział informatyczny DIL
logowania każdego zgłoszonego wcześniej uczestnika.

Komisja Kształcenia Dolnośląskiej Rady Lekarskiej
oraz

III Katedra i Klinika Pediatrii, Immunologii i Reumatologii Wieku
Rozwojowego WL

Katedra i Klinika Neonatologii WL Uniwersytetu Medycznego im.
Piastów Śląskich we Wrocławiu

Oddział Immunologii Klinicznej i Pediatrii Wojewódzkiego
Szpitala Specjalistycznego im. Gromkowskiego we Wrocławiu
we współpracy
z konsultantem wojewódzkim w dziedzinie immunologii
klinicznej dla województwa dolnośląskiego
zapraszają na III Konferencję Lekarzy Rezydentów

WEBINARIUM: TRUDNE PRZYPADKI KLINICZNE W PRAKTYCE PEDIATRYCZNEJ

która odbędzie się dnia 12 grudnia 2025 r. (piątek)
w godz. 9.00-14.30

Tryb szkolenia: online

Komitet naukowy:

prof. dr hab. Barbara Królak-Olejnik

dr n. med. Aleksandra Lewandowicz-Uszyńska

dr n. med. Agata Trafalska

Szczegółowy harmonogram konferencji zostanie opublikowanym
w następnym numerze „Medium”.

Osoby zainteresowane udziałem w szkoleniu proszone są o zapisy
wyłącznie drogą elektroniczną na adres: komisjaksztalcenia@dilnet.
wroc.pl (zapisać na szkolenie może się tylko osoba zgłaszająca).

Kilka dni przed szkoleniem uczestnik otrzyma drogą elektroniczną
link do szkolenia.

Certyfikat potwierdzający odbycie szkolenia zostanie przesłany
drogą elektroniczną, po weryfikacji przez dział informatyczny DIL
logowania każdego zgłoszonego wcześniej uczestnika.

Komisja Kształcenia Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu
zaprasza na kurs medyczny

STANY NAGŁE W GABINECIE LEKARSKIM – POSTĘPOWANIE PRAKTYCZNE

który odbędzie się w następujących terminach:

17 stycznia 2026 r. (sobota)	13 czerwca 2026 r. (sobota)
24 stycznia 2026 r. (sobota)	26 września 2026 r. (sobota)
28 lutego 2026 r. (sobota)	10 października 2026 r. (sobota)
21 marca 2026 r. (sobota)	21 listopada 2026 r. (sobota)
18 kwietnia 2026 r. (sobota)	28 listopada 2026 r. (sobota)
16 maja 2026 r. (sobota)	5 grudnia 2026 r. (sobota)

w Sali Konferencyjnej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej we Wrocławiu
przy al. Matejki 6 w godz. 9.00-15.00.

Czas trwania kursu - 6 godzin, w tym 4 godziny zajęć praktycznych.
Uczestnikowi kursu przysługuje 6 punktów edukacyjnych.

Kierownik naukowy kursu: dr hab. Jacek Smereka, prof. UMW

Wykładowcy:

dr hab. Jacek Smereka, prof. UMW

mgr Aleksander Mickiewicz, mgr Andrzej Raczyński

Program kursu

CZĘŚĆ SEMINARYJNA

1. Podstawy patofizjologii stanów zagrożenia życia u pacjentów w gabinecie lekarskim. Typowe stany nagłych zagrożeń życia u pacjentów w gabinecie lekarskim.
2. Podstawowe czynności resuscytacyjne (BLS) – ocena pacjenta, udrożnienie dróg oddechowych, sztuczne oddychanie, podtrzymanie funkcji układu krążenia.
3. Aktualne wytyczne resuscytacji krążeniowo-oddechowej Europejskiej Rady Resuscytacji – zmiany w wytycznych, czynniki wpływające w istotnym stopniu na skuteczność działań resuscytacyjnych.
4. Przyczyny, rozpoznanie, zapobieganie i postępowanie w typowych

stanach nagłych zagrożeń w gabinecie lekarskim: omdlenie wazowagalne, niedociśnienie ortostatyczne, zaburzenia oddechow, hiperglikemia, napad padaczkowy, anafilaksja, toksyczne działanie leków miejscowo znieczulających.

5. Farmakologia leków stosowanych w stanach nagłych zagrożeń w gabinecie lekarskim – skład i praktyczne zastosowanie leków z zestawu przeciwwstrząsowego.
6. Podstawowe zabiegi ratujące życie – usuwanie ciała obcego z dróg oddechowych, wprowadzanie rurki ustno-gardłowej, wentylacja workiem AMBU, konikotomia.
7. Zasady tlenoterapii – sprzęt, wskazania, metody.

CZĘŚĆ PRAKTYCZNA

1. Podstawowe czynności resuscytacyjne – ocena pacjenta, układanie w odpowiednich pozycjach, ocena układu krążenia i oddechowego, udrażnianie dróg oddechowych, pośredni masaż serca
2. Ćwiczenia praktyczne na fantomach – resuscytacja krążeniowo-oddechowa (resuscytacja osoby dorosłej)
3. Ćwiczenia praktyczne na fantomach – resuscytacja krążeniowo-oddechowa (resuscytacja dziecka)
4. Prawidłowo prowadzony pośredni masaż serca – ćwiczenia i ocena na fantomie z pomiarem jakości resuscytacji
5. Defibrylacja zautomatyzowana (AED) – ćwiczenia praktyczne na fantomie z użyciem defibrylatora
6. Udrażnianie i zabezpieczanie dróg oddechowych – wentylacja workiem samorozprężalnym, zakładanie rurki ustno-gardłowej, maski krtaniowej i I-gel
7. Postępowanie w przypadku całkowitej niedrożności dróg oddechowych – konikotomia, ćwiczenia na fantomie
8. Leki z zestawu przeciwwstrząsowego – przygotowanie i podawanie leków, tlenoterapia
9. Drogi podawania leków – podskórna, domięśniowa, dożylna
10. Zakładanie dostępu dożylnego (wenflonu) – ćwiczenia na fantomie

Osoby zainteresowane udziałem w warsztatach proszone są
WYŁĄCZNIE O PISEMNE zgłaszanie się do Komisji Kształcenia DRL:

e-mail: komisjaksztalcenia@dilnet.wroc.pl

O uczestnictwie decyduje kolejność zgłoszeń. Maksymalna liczba
uczestników w jednym terminie – 18 osób.

**Komisja Kształcenia Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu
zaprasza na kurs medyczny**

SKUTECZNE ZARZĄDZANIE ZESPOŁEM

który odbędzie się w następujących terminach:

22 listopada 2025 r. (sobota)

6 grudnia 2025 r. (sobota)

w Sali Klubowej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej we Wrocławiu
przy **al. Matejki 6 w godz. 9.00-14.00.**

Kierownik naukowy kursu: dr hab. Andrzej Wojnar prof. PWR

Wykładowca: lek. Dariusz Delikat, psycholog

Czas trwania kursu – 5 godzin

(w tym 2 godziny zajęć seminaryjnych
oraz 3 godziny zajęć praktycznych).

Uczestnikowi kursu przysługują 5 punktów edukacyjnych.

Omawiane zagadnienia

Dynamiczne zmiany w ochronie zdrowia, restrukturyzacje, przekształcenia, powstawanie niepublicznych zakładów spowodowały, że przed dużą grupą lekarzy pojawiły się nowe wyzwania i obowiązki, a w ślad za nimi konieczność posiadania nowych umiejętności – umiejętności zarządzania zespołami pracowników.

Kierowanie zespołem ludzkim jest zajęciem trudnym i odpowiedzialnym. Wynika to nie tylko z tego, że grupa ludzi to różnorodny, dynamiczny organizm, ale także z faktu, że menedżerowie żyją

pod nieustanną presją czasu, obarczani są dużą liczbą obowiązków i działają w zmiennych warunkach zewnętrznych.

Szkolenie ma na celu pomoc menedżerom na nowo spojrzeć na swoją rolę, dokonać przeglądu posiadanych umiejętności, wzmocnić i rozwinąć te, które pozwolą na skuteczne, uwzględniające interesy pracodawców i pracowników, zarządzanie zespołami.

Część teoretyczna:

- definicja i cele zarządzania
- zadania kierownika
- cechy efektywnych kierowników
- style kierowania
- sposoby budowania autorytetu szefa
- zespół: cechy, dynamika, role zespołowe
- zwiększenie efektywności pracy zespołowej
- motywacja: teorie, rodzaje, motywatory, różnice indywidualne
- skuteczne wydawanie poleceń i egzekwowanie zobowiązań
- „trudne rozmowy” z pracownikiem

Część praktyczna:

- diagnoza własnego stylu kierowniczego

**Osoby zainteresowane udziałem w kursie proszone są
WYŁĄCZNIE O PISEMNE zgłaszanie się do Komisji Kształcenia
DRL: e-mail: komisjaskształcenia@dilnet.wroc.pl**

**O uczestnictwie decyduje kolejność zgłoszeń. Maksymalna liczba
uczestników w jednym terminie – 25 osób.**

**Komisja Kształcenia Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu
zaprasza na kurs medyczny**

LEKARZ POD PRESJĄ OCZEKIWAŃ PACJENTA

który odbędzie się w następujących terminach:

29 listopada 2025 r. (sobota)

13 grudnia 2025 r. (sobota)

w Sali Ceglanej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej we Wrocławiu
przy **ul. Kazimierza Wielkiego 45
w godz. 9.00-14.00.**

Kierownik naukowy kursu:

dr hab. Andrzej Wojnar prof. PWR

Wykładowca:

mgr Agnieszka Trnka, psycholog

Czas trwania kursu – 5 godzin

(w tym 2 godziny zajęć seminaryjnych
oraz 3 godziny zajęć praktycznych).

Uczestnikowi kursu przysługują 5 punktów edukacyjnych.

Omawiane zagadnienia

Lekarz w swojej pracy nierzadko musi mierzyć się z oczekiwaniami i wyobrażeniami pacjentów, których realizacja jest niemożliwa lub problematyczna, co może prowadzić do konfliktów, a także przewlekłego stresu i wypalenia zawodowego u lekarza.

Podczas kursu poruszone zostaną najważniejsze kwestie „zapalne”, które mogą stanowić przeszkodę w relacji lekarz – pacjent, a także odbędą się ćwiczenia praktyczne dotyczące potencjalnych dialogów.

1. Oczekiwanie pacjenta i jego rodziny dotyczące efektów i przebiegu terapii, ze szczególnym uwzględnieniem pacjentów onkologicznych, paliatywnych i przewlekle chorych
2. Oczekiwanie opiekuna pacjenta pediatrycznego
3. Oczekiwanie pacjenta w kontekście medycyny pracy
4. Lekarz, pacjent i system – oczekiwania pacjenta ze szczególnym uwzględnieniem pracy w POZ i na SOR
5. Oczekiwanie pacjenta w gabinecie prywatnym, czyli jak rozmawiać z pacjentem o pieniądzach i nie tylko

**Osoby zainteresowane udziałem w kursie proszone są
WYŁĄCZNIE O PISEMNE zgłaszanie się do Komisji Kształcenia
DRL: e-mail: komisjaskształcenia@dilnet.wroc.pl**

**O uczestnictwie decyduje kolejność zgłoszeń. Maksymalna liczba
uczestników w jednym terminie – 25 osób.**

PLAN KURSU SPECJALIZACYJNEGO „PRAWO MEDYCZNE”, online

17 listopada 2025 (poniedziałek)

8.00–10.15	dr hab. n. prawnych Agata Wnukiewicz-Kozłowska	Zasady wykonywania zawodu lekarza/lekarza dentysty: pojęcie zawodu lekarza/lekarza dentysty, standardy wykonywania zawodu lekarza/lekarza dentysty (zgodność z aktualną wiedzą medyczną, zgodność z dostępnymi środkami i metodami, obowiązek ustawicznego kształcenia, zgodność z zasadami etyki lekarskiej). Prawa i obowiązki lekarza/lekarza dentysty: informowanie pacjenta, uzyskiwanie zgody na leczenie, obowiązek zachowania tajemnicy lekarskiej, lekarski obowiązek udzielenia pomocy, odmowa leczenia, klauzula sumienia. Prawa i obowiązki pacjenta
10.15–10.30	PRZERWA	
10.30–12.00	dr hab. n. prawnych Agata Wnukiewicz-Kozłowska	Nabywanie i utrata kwalifikacji zawodowych, prawo wykonywania zawodu lekarza/lekarza dentysty. Zasady wypisywania recept na leki oraz zleceń na wyroby medyczne. Zasady prowadzenia eksperymentów medycznych i badań klinicznych.
12.00–12.15	PRZERWA	
12.15–14.30	dr n. med. Katarzyna Połtyn-Zaradna	Organizacja opieki zdrowotnej w Polsce i Unii Europejskiej, zasady sprawowania opieki zdrowotnej w świetle Konstytucji RP. Zasady powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego (prawa i obowiązki osoby ubezpieczonej, organizacja i zakres udzielania świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, dokumentacja związana z udzielaniem świadczeń udzielanych ze środków publicznych)

18 listopada 2025 (wtorek)

8.00–8.45	dr n. med. Paweł Wróblewski	Zadania i działanie samorządu lekarskiego: zadania izb lekarskich
8.45–10.15	dr hab. n. prawnych Ewa Wójtowicz	Wykonywanie działalności leczniczej: pojęcie i zakres działalności leczniczej, podmioty lecznicze, prawne formy prowadzenia działalności leczniczej, praktyka zawodowa lekarza oraz lekarza dentysty
10.15–10.30	PRZERWA	
10.30–11.15	dr hab. Dorota Kamińska, prof. UMW	Problemy prawne przeszczepiania
11.15–12.00	dr n. med. Krzysztof Szmyd	Problemy prawne medycyny paliatywnej i stanów terminalnych
12.00–12.15	PRZERWA	
12.15–13.00	dr n.med. Monika Kantorska-Janiec	Problemy prawne związane z leczeniem chorób psychicznych, przeciwdziałaniem i leczeniem uzależnień
13.00–14.30	dr n. prawnych Aleksandra Stebel	Zadania i działanie samorządu lekarskiego: postępowanie przed organami izb lekarskich (rzecznikiem odpowiedzialności zawodowej oraz sądem lekarskim). Prawa i obowiązki członków samorządu lekarskiego

19 listopada 2025 (środa)

8.00–11.00	dr hab. n. prawnych Agata Wnukiewicz-Kozłowska	Prowadzenie i udostępnianie dokumentacji medycznej. Problemy prawne sztucznej prokreacji oraz przerywania ciąży. Problemy prawne zabiegów estetycznych. Problemy prawne związane z zapobieganiem i leczeniem chorób zakaźnych
11.00–12.30	dr n. prawnych Witold Jakimko	Odpowiedzialność prawna lekarza: karna i cywilna
12.30–14.00	lek. Wojciech Golema	Stwierdzanie zgonu i ustalanie przyczyny zgonu
14.00–15.30	dr hab. n. prawnych Agata Wnukiewicz-Kozłowska	Test i zaliczenie kursu

Rekrutacja na kurs: lekarze posiadający EKS zgłaszają się poprzez SMK, pozostali przez profil na stronie Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego (cmkp.edu.pl).

**Komisja Kształcenia i Komisja Stomatologiczna
Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu
zapraszają na kurs medyczny**

LASER DIODOWY W PRAKTYCE STOMATOLOGICZNEJ

który odbędzie się **6 grudnia 2025 r. (sobota)**
w godz. **10.00-15.00**

w Sali Konferencyjnej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej
przy **ul. Kazimierza Wielkiego 45** we Wrocławiu.

**Uczestnikowi wykładu przysługują 3 punkty edukacyjne.
Uczestnikowi warsztatów przysługują 2 punkty edukacyjne.**

Udział w kursie jest dobrowolny i bezpłatny.
Kurs ma charakter ogólnodostępny dla bliżej nieokreślonej
liczby uczestników, ograniczonej jedynie względami
techniczno-organizacyjnymi.

Kierownik naukowy kursu i wykładowca
lek. dent. Konstanty Sławewski

Program kursu

10.00-12.30 – CZĘŚĆ TEORETYCZNA

1. Wprowadzenie do terapii laserowych w stomatologii i medycynie – omówienie kluczowych zastosowań laserów w obu dziedzinach
2. Laseroterapia niskiej i wysokiej energii – Laser vs. Tkanka Chromofory. Analiza różnic między laseroterapią niskoenergetyczną i wysokoenergetyczną oraz wpływ chromoforów na skuteczność zabiegów

3. Podstawy fizyczne promieniowania laserowego. Teoretyczne podstawy działania promieniowania laserowego, długość fali i jej wpływ na tkanki
4. Interakcja promieniowania laserowego z tkankami. Mechanizmy interakcji promieniowania laserowego z różnymi typami tkanek, w tym tkankami miękkimi i twardymi
5. Rodzaje sprzętu laserowego. Omówienie zasady funkcjonowania lasera diodowego, jego funkcji oraz rekomendacji do konkretnych zabiegów
6. Kluczowe zasady bezpiecznego korzystania z laserów w codziennej praktyce klinicznej
7. Praktyczne aspekty wdrażania technologii laserowej do codziennych zabiegów medycznych i stomatologicznych
8. Protokoły terapeutyczne dla różnych przypadków klinicznych, takich jak: diagnostyka, biostymulacja, leczenie endodontyczne, protetyka, ortodoncja

12.30-13.00 – PRZERWA

13.00-15.00 – CZĘŚĆ PRAKTYCZNA (maksymalnie 10 osób)
(brak wolnych miejsc szkoleniowych).

Ćwiczenia na materiale zwierzęcym z zastosowaniem laserów pod okiem ekspertów obejmujące różne scenariusze kliniczne.

Osoby zainteresowane udziałem w kursie proszone są o wstępne zgłoszenie zamiaru uczestnictwa, które nie ma charakteru wiążącego. W przypadku rezygnacji z uczestnictwa prosimy niezwłocznie o tym fakcie poinformować.

Zgłoszenia należy kierować do Komisji Kształcenia DRL: komisjaksztalcenia@dilnet.wroc.pl. Zapisy na warsztaty – decyduje kolejność zgłoszeń (liczba miejsc – 10 osób).

**Komisja Kształcenia i Komisja Stomatologiczna
Dolnośląskiej Rady Lekarskiej we Wrocławiu
zapraszają na kurs medyczny**

ENDO WYPEŁNIENIE 3D – WSPÓŁCZESNA OBTURACJA SYSTEMÓW KANAŁÓW KORZENIOWYCH

który odbędzie się **29 listopada 2025 r. (sobota)**
w godz. **10.00-14.00**

w Sali Konferencyjnej Dolnośląskiej Izby Lekarskiej
przy **ul. Kazimierza Wielkiego 45** we Wrocławiu.

**Uczestnikowi wykładu przysługują 3 punkty edukacyjne.
Uczestnikowi warsztatów przysługują 2 punkty edukacyjne.**

Udział w kursie i w warsztatach jest dobrowolny i bezpłatny.
Kurs ma charakter ogólnodostępny dla bliżej nieokreślonej
liczby uczestników, ograniczonej jedynie względami
techniczno-organizacyjnymi.

Kierownik naukowy kursu i wykładowca
lek. dent. Nikodem Borecki

Omawiane zagadnienia

- Przygotowanie kanałów do trójwymiarowego wypełnienia
- Wypełniacze do kanałów – czy gutaperka jest niezbędna?
- Przegląd współczesnych uszczelnaczy endodontycznych
- Skuteczna, prosta, szybka technika endo wypełnienia
- IPDS Immediate Pre-endodontic Dentine Sealing

- Techniki kondensacji hydraulicznej – na ciepło czy na zimno?
- Niezbędne narzędzia przydatne do obturacji
- Biomateriały, uszczelniacze bioceramiczne
- Obturacja w trudnych przypadkach: technika piston, technika squirt in, open apex
- „Złoty standard” – metoda ciągłej fali, metoda kondensacji pionowej
- Jak perfekcyjnie dopasować gutaperkę?
- Wybór odpowiedniej techniki w różnych sytuacjach klinicznych

10.00-11.20 – WYKŁAD

11.20-11.30 – PRZERWA

11.30-12.30 – WYKŁAD

12.30-12.40 – PRZERWA

12.40-14.00 – CZĘŚĆ PRAKTYCZNA – WARSZTATY
(maksymalnie 14 osób) **Brak wolnych miejsc
szkoleniowych na warsztaty.**

Pokaz wypełnienia kanałów 3D technikami na ciepło i zimno. Ćwiczenia różnych technik obturacji na usuniętych zębach, bloczkach treningowych. Obturacja metodą ciągłej fali z wykorzystaniem uszczelnacza na bazie żywicy epoksydowej. Techniki kondensacji hydraulicznej z wykorzystaniem uszczelnacza bioceramicznego.

WAŻNE: Prośba do uczestników o przyniesienie na warsztaty zębów z opracowanymi kanałami korzeniowymi. W przypadku pracy na lupach – prosimy o ich przyniesienie.

Osoby zainteresowane udziałem w kursie proszone są o wstępne zgłoszenie zamiaru uczestnictwa, które nie ma charakteru wiążącego. Zgłoszenia należy kierować do Komisji Kształcenia DRL: komisjaksztalcenia@dilnet.wroc.pl. Zapisy na warsztaty – decyduje kolejność zgłoszeń (liczba miejsc – 14 osób).

Wrocław
22 listopada 2025 r.

Komisja Stomatologiczna DRL, Polskie Towarzystwo Stomatologiczne – Oddział Wrocław
oraz Komisja Kształcenia DRL

zapraszają
lekarzy i lekarzy dentystów
na Warsztaty

**MIĘDZY NAMI LEKARZAMI
PRAKTYCY PRAKTYKOM
POROZMAWIAJMY O PRZYPADKACH**

w ramach

XIII Dolnośląskich Jesiennych Dni Stomatologicznych

które odbędą się **22 listopada 2025 r. (sobota)** w sali konferencyjnej DIL

przy ul. Kazimierza Wielkiego 45 we Wrocławiu

PROGRAM WARSZTATÓW

9.00 - 9.10	Otwarcie Warsztatów	9.45 - 11.15	Uzupełnienia ceramiczne w strefie estetycznej – wyzwanie kliniczne i laboratoryjne. • Uzupełnienia protetyczne vs odbudowy bezpośrednie • Licówki vs korony • Wybór ceramiki i techniki – co, kiedy, dlaczego • Cementowanie – mikronawyki, które zapewniają sukces • Triki i uproszczenia w protetycznej codzienności <i>dr n. med. Aneta Doliwa- Augustowska</i>
9.10 - 9.45	„Słowo o słowie” <i>prof. Jan Miodek</i>	11.15 - 11.45	PRZERWA KAWOWA
		11.45 - 13.00	Materiały kompozytowe i hybrydowe w rekonstrukcji uzębienia – alternatywa dla ceramiki <i>dr n. med. Natalia Grychowska-Gąsior</i>
		13.00 - 13.45	POCZĘSTUNEK
		13.45 - 14.45	Przewinienia zawodowe w praktyce lekarza dentysty <i>dr n. prawn. Aleksandra Stebel</i>
		14.45 - 16.15	BEZŻĘBIE NIEJEDNO MA IMIĘ Protezy na belkach CAD/CAM • Skanowanie bezżębných wyrostków • Belki tytanowe/cyrkonowe lub prefabrykowane • Retencje: kulkowe, lokatory, pasywne • Kompatybilność z systemami (MegaGen, AnyRidge, Straumann) <i>lek. stom. specjalista protetyki Marcin Lubczyński</i>
		16.15 - 17.15	Od gipsu do gigabajta • Rola technika dentystycznego w planowaniu i realizacji uzupełnień w bezżębiu od klasycznych rozwiązań po nowoczesne praktyki oparte na implantach i systemach CAD/CAM • Bezżębie pod mikroskopem technicznym • Proteza, belka All-on-4 – oczami technika <i>technik Jaromir Nalepa</i>
		17.15	Zakończenie Warsztatów

Osoby zainteresowane udziałem w konferencji proszone są o wstępne zgłoszenie zamiaru uczestnictwa, które nie ma charakteru wiążącego. Zgłoszenie pisemne należy kierować do Komisji Kształcenia DRL: e-mail: komisjaksztalcenia@dilnet.wroc.pl

W przypadku rezygnacji z udziału prosimy o tym fakcie niezwłocznie poinformować.

DROBNE

Kupię działający POZ z kontraktem NFZ i/lub NZOZ z kontraktem na poradnie specjalistyczne na terenie Dolnego Śląska – wszystkie specjalizacje mile widziane. Proszę o kontakt: 609 002 850. Marcin (Medomed).

Wynajmę gabinety lekarskie pod indywidualną praktykę lekarską, cena do uzgodnienia. Dogodna lokalizacja, dostępność miejsc parkingowych, blisko Dworzec Główny. Wrocław, ul. Kościuszki/róg Pułaskiego. Tel. 608 508 944.

Sprzedam wyposażenie gabinetu stomatologicznego: unit DENTANA 2000, autoklaw MELAG 17, szafkę i asystor lekarski, kompresor bezolejowy, narzędzia stomatologiczne, fotel lekarski i lampę bakteriobójczą. Tel. kontaktowy 692 288 243, e-mail: brzoza16@poczta.onet.pl

Wynajmę pomieszczenie w praktyce, najlepiej małżeństwo lub dwóch dentystów, możliwość wstawienia dwóch foteli, DUŻA BAZA PACJENTÓW.
Kontakt: 667 930 303.

ZATRUDNIĘ LEKARZA

NZOZ Przychodnia „Na Browarnej” Sp. z o.o. z siedzibą w Wałbrzychu, ul. Browarna 3, zatrudni od zaraz: lekarza internistę, lekarza rodzinnego, lekarza pediatrę oraz chirurga dziecięcego. Warunki finansowe i sposób zatrudnienia do uzgodnienia. Tel. 502 506 427.

Centrum Medyczne nClinic w Świdnicy otwiera kolejną placówkę i zaprasza do współpracy lekarzy specjalistów (dermatologia, endokrynologia, ginekologia, radiologia, psychiatrę, ortopedę i inne). Oferujemy elastyczne godziny, nowoczesne gabinety, dużą bazę pacjentów. Kontakt: m.kloch@nclinic.pl, 667 594 954.

Specjalistyczne Centrum Medyczne im. św. Jana Pawła II S.A. zatrudni kierownika Oddziału Chorób Wewnętrznych oraz lekarzy specjalistów w dziedzinie chorób wewnętrznych, neurochirurgii. Oferujemy korzystne warunki finansowe oraz dysponujemy komfortowym mieszkaniem służbowym. Tel.: 748 621 216, 748 621 218 lub e-mail: kadry@scm.pl

Specjalistyczne Centrum Medyczne im. św. Jana Pawła II S.A. w Polanicy-Zdroju zaprasza do współpracy lekarzy specjalistów w prywatnych gabinetach konsultacyjnych we Wrocławiu, ul. Hermanowska. Oferujemy korzystne warunki finansowe. Kontakt telefoniczny: 748 621 216, e-mail: kadry@scm.pl

ZMODERNIZOWANY, DOSKONAŁE WYPOSAŻONY W SPRZĘT MEDYCZNY GŁOGOWSKI SZPITAL POWIATOWY ZATRUDNI LEKARZY

Nazwa pracodawcy:

Głogowski Szpital Powiatowy Spółka z o.o.,
67-200 Głogów, ul. Kościuszki 15

Nazwa stanowiska: lekarz SOR

Miejsce wykonywania pracy:

Szpitalny Oddział Ratunkowy Głogowskiego Szpitala
Powiatowego Sp. z o.o.

Informacje:

Głogowski Szpital Powiatowy Sp. z o.o. zatrudni lekarzy
do pracy w SOR:

- specjalistów medycyny ratunkowej lub lekarzy w trakcie specjalizacji z medycyny ratunkowej,
- specjalistów w dziedzinie chorób wewnętrznych lub lekarzy w trakcie specjalizacji z chorób wewnętrznych,
- specjalistów w dziedzinie chirurgii ogólnej lub lekarzy w trakcie specjalizacji z chirurgii ogólnej,
- specjalistów w dziedzinie ortopedii lub lekarzy w trakcie specjalizacji z ortopedii,
- lekarzy bez specjalizacji (minimum PWZ w Polsce),

ponadto:

- specjalistów w dziedzinie psychiatrii,
- specjalistów w dziedzinie psychiatrii dziecięcej.

Oferta obejmuje:

- pracę w zmodernizowanym, nowoczesnym, doskonale wyposażonym szpitalu, zob. (<https://www.szpital.glogow.pl/?s=modern>); uwaga: SOR aktualnie wyposażony w dodatkowy, wysokiej jakości sprzęt medyczny i meble medyczne,
- wysokie wynagrodzenie,
- gwarancję stałej (uzgodnionej) ilości godzin w miesiącu,
- dużą elastyczność w doborze dni i godzin dyżurów.

Osoby zainteresowane ofertą proszone są o kontakt telefoniczny lub e-mail:

tel. (+48) 768 373 329 lub (+48) 609 457 199,
e-mail: sekretariat@szpital.glogow.pl

Spółka zatrudni: lekarzy specjalistów lub w trakcie odbywania specjalizacji z dowolnej dziedziny medycyny, tj.: chirurgii ogólnej, anestezjologii i intensywnej terapii, internistów, lekarzy rodzinnych do pracy w POZ.

Rodzaj zatrudnienia: do uzgodnienia

Wymagania – oczekiwania pracodawcy: minimum PWZ w Polsce

Data rozpoczęcia zatrudnienia: od zaraz

Charakterystyka, rodzaj wykonywanej pracy:

lekarz SOR, lekarz POZ, lekarz na oddziale szpitalnym

Liczba wolnych miejsc zatrudnienia: 6

Litery z pól oznaczonych cyframi od 1 do 15 utworzą rozwiązanie (hasło medyczne).

Hasło prosimy przesłać do 12 listopada 2025 r. na adres pocztowy: Redakcja „Medium”, ul. Kazimierza Wielkiego 45, 50-077 Wrocław, lub e-mailowy: redakcja@dilnet.wroc.pl – z dopiskiem na kopercie lub w temacie wiadomości elektronicznej „Krzyżówka nr 11/2025”.

Nagrody książkowe za prawidłowo odgadnięte hasło otrzyma od nas trzech krzyżówkowiczów (wszystkich prosimy o podanie adresu do wysyłki). Prawidłowe hasło i listę osób nagrodzonych podamy w nr. 12/2025 „Medium”. Życzymy miłego łamania głowy!

ZNACZNE PRZYSPIESZENIE CZYNNOŚCI SERCA	PIERWIASTEK CHEMICZNY, SREBRZYSTO-SZARY METAL	LEKARZ, PRAKTYK W LECZENIU	ROŚLINA Z RODZINY MOTYLKOWATYCH	DOPIY W BIAŁEJ ŁĄDECKIEJ	1000 KILOGRAMÓW	ŁĄCZY KREGI KREGOSŁUPA PIENIADZ W BIRMIE	NACIERAJĄCE WOJSKO	DAWNE PAŃSTWO AFRYKAŃSKIE	ODCIĘTA CZĘŚĆ CZEGOŚĆ; ŚCINEK	MUZYKA NA JAM SESSION
ZWALCZA DROBNO-USTROJE KANAŁ					13		EGIPSKIE MIASTO Z TAMĄ			
			ŚPIEWA PIOSENKĘ „NAJWIĘCEJ WITAMINY” IMIĘ SAKSOFOŃISTY WOJCZAKA		8		4			KAMIEŃ JUBILERSKI
GRAŁA MATKĘ MARTY W FILMIE „JEZIORO OSOBLIWOŚCI”							RZĘKA W AUSTRII, DOPIY W DUNAJU			1
2			KULSZOWA			ANTONIM FRONTU		CHODZI WŁASNYMI DROGAMI	BRUNATNY PŁYN DO ODKAZANIA SKÓRY	
SANDACZ			STAŁE ZAJĘCIE W JAKIEJŚ INSTYTUCJI			PAŃSTWO Z BEJRUTEM				
GRAŻYNA... - D. PROJEKTANTKA MODY	9	BLIŻNA NA BRZUCHU			MIĘSCIE POŻEGNAŃ NA DWORCU		ULICA WYSADZANA DRZEWAMI			
		STOLICA KOREI POŁUDNIOWEJ					JEZIORO W FINLANDII			
			ZWIERZĘ PODOBNE DO ŻYRAFY				NP. MUCHA	RYNEK, BAZAR		7
			ISKRA							
RZĘKA W SZWAJCARII; WYRAZ Z LITER: E, R, S, U					11				BORYS GODUNOW	AUTOR POWIEŚCI „GŁOWY DO POŻŁOTY”
								6		
PRZYRZĄD DO POSKRAMIANIA KONI		3		KRAJNA W SŁOWACJI I CZĘŚCIOWO W POLSCE				JEDNOWARTOŚCIOWA GRUPA ORGANICZNA		10
				GRUBA GAŁĄZ				USZKODZENIE CIAŁA		
								12		
GRA NA STOLE Z ŁUZAMI		STARSZY BRAT MOJŻESZA		5		RYСУNEK KRZYŻÓWKI		15		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

Rozwiązanie krzyżówki z „Medium” nr 10/2025: HEMOGLOBINA

Z grona Czytelników, którzy nadesłali prawidłowe rozwiązania, nagrody otrzymują:

1. Magdalena S.-K. z Wrocławia, 2. Katarzyna K.-P. z Brzeziej Łąki, 3. Dominika G.-R. z Bralina

Gratulujemy! Nagrody prześlemy pocztą.

DOLNOŚLĄSKA IZBA LEKARSKA
i dr KAZIMIERZ PICHLAK

zapraszają na koncert

4 żywioły

Kazimierz Pichlak		wierszowanie
Roman Samostrokov		wiolonczela
Vitalina Samostrokov		fortepian
Jarosław Góral		słowo

23 listopada 2025
godz. 18:00

Sala DIL Wrocław, **ul. Matejki 6!**

Integral Dental Unit (6 rękawów od góry)

www.elmedes.pl

Andrzej Bialek - unity i ich wyposażenie - 601 41 51 51
 Marcin Bialek - autoklawy i mikrofalówki - 601 05 88 19
 Krzysztof Pałczyński - radiobrazowanie - 605 05 48 07
 Rafał Fiedziuk - serwis - 600 84 77 15
 Magdalena Bialek - materiały dla stomatologii i protetyki - 605 506 322

Wyposażenie konsoli lekarza

Wyposażenie konsoli asysty

Turbina z generatorem podświetlenia LED
 CX207-F SP-4 Główka Standard
 CX207-F TP-4 Główka Torque
 600 PLN

Turbina bez podświetlenia
 CX207-A SP-4 Główka Standard
 CX207-A TP-4 Główka Torque
 320 PLN

Turbina z podświetleniem na szybkozłączkę NSK
 CX207G NSPQ Główka Standard
 CX207G TSPQ Główka Torque
 650 PLN

Turbina z podświetleniem na szybkozłączkę KaVo
 CX207G KSPQ Główka Standard
 CX207G KTPQ Główka Torque
 650 PLN

Szybkozłączka typu NSK z podświetleniem LED
 430 PLN

Szybkozłączka typu KaVo z podświetleniem LED
 430 PLN

Kątnica 1:1 z podświetleniem CX235-1C
 wiertła 2,35 mm, 40.000 obr/min
 950 PLN

Kątnica 1:5 z podświetleniem CX235C7
 wiertła turbinowe, 400.000 obr/min
 1500 PLN